

Taloustorstai 24.9.

Kuntien kuumimmat talousaiheet

Ohjelma 24.9.2026

- 9.30 **Tervetuloa Taloustorstaihin ja ajankohtaiset työllisyysasiat**, Mikko Mehtonen
- 9.50 **Pääekonomistin katsaus**, Minna Punakallio
- 10.10 **Syksyn verokehikkopäivitys**, Benjamin Strandberg
- 10.25 **Valtionosuudet**, Olli Riikonen
- 10.45 **Sijoitustoiminnan opas**, Jari Vaine
- 11.00 **Kirjanpidon uutiset sekä tarkastuslautakunnan opas ja -koulutus**, Sari Korento
- 11.20 **Asuntopolitiikan teemat**, Eetu Kauria (KOVA), Mirka Härkönen & Mikko Mehtonen
- 11.50 **Taloustorstai 10 vuotta -video**
- 11.55 **Näkemiin ja seuraava Taloustorstai**, Mikko Mehtonen

Palautekysely Kuntaliiton kuntataloustuotteista ja oppaista

Palautekysely Kuntaliiton kuntatalouden tuotteista ja oppaista

Jaa kokemuksesi ja kerro mielipiteesi! Keräämme palautetta Kuntaliiton taloustuotteista. Mitä työkaluja käytät jo ja mitä toivoisit lisää? Kiitokset vaivannäöstäsi!

Mitkä Kuntaliiton tuotteet tunnet, mitä haluaisit lisää? Onko joku tuotteista erityisen hyödyllinen, jopa korvaamaton? Kehitämme palveluitamme kyselyn vastausten perusteella. Turhat poistetaan ja erityisen hyödyllisiä kehitetään. Huolehdi äänesi kuuluviin ja vastaa kyselyyn!

**KUNTA
LIITTO**

Kuntien talousasiantuntijoiden roolin muutos digitalisaation, tekoälyn ja organisaatiomuutosten aikakaudella -kysely

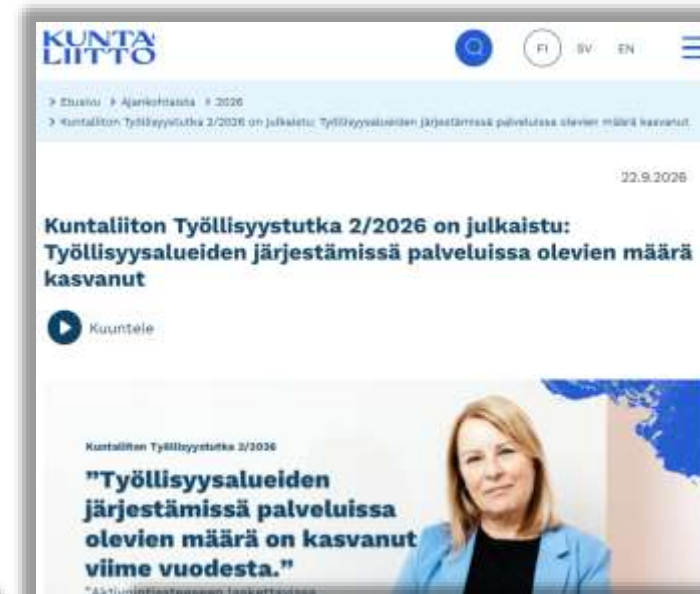
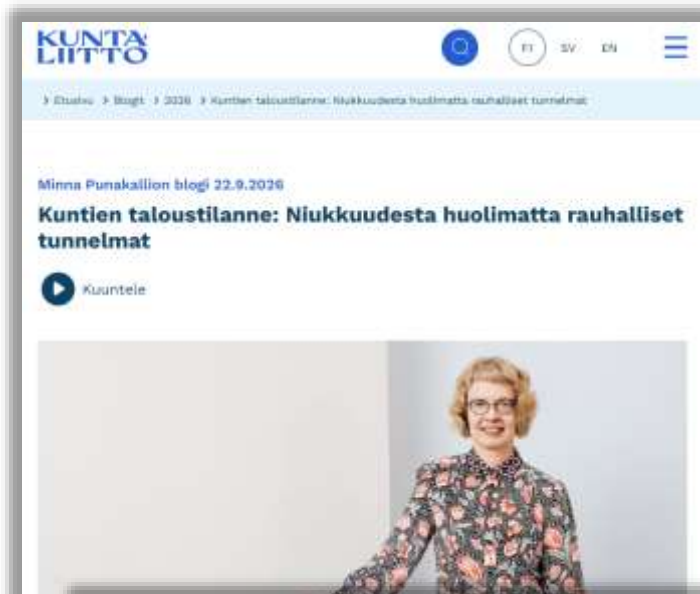

Vastaathan ja välität kyselyn kunnassanne talousasioita hoitaville.
Kysely on avoinna 9.10. saakka.

Kuntaliiton oppaita päivitetty

Tutustu tuoreisiin kirjoituksiin!

Työttömyysetuuden kuntalaskutuksen virhetilanne

Virhetilanne liittyy maahanmuuttajien suoja-ajan päättelyyn, jonka seurauksena kunnilta on laskutettu liikaa työmarkkinatukea ja yleistukea 1.1.2025 alkaen. Kunnilta on virheellisesti laskutettu osa valtion rahoitusvastuulle kuuluvasta osasta.

Kela on käynnistänyt kuntalaskutusjärjestelmän korjaustoimenpiteet viikolla 38. Ensin korjataan virhe tulevien laskutusten osalta. Korjaus valmistuu syksyn aikana.

Takautuvien laskutusten korjaus toteutetaan vuoden 2027 puolella. Kela selvittää hyvittämisen tapaa yhdessä ministeriöiden kanssa. Menettely tulee olemaan sama kaikille kunnille. Tästä tiedotetaan myöhemmin, kun asiaan saadaan päätös syksyn aikana.

Arvio virheen suuruusluokasta on joitakin kymmeniä miljoonia koko maan tasolla. Kuntakohtaisia tietoja ei ole saatavilla tässä vaiheessa.

HUOM! Vuoden 2026 harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen haku päättyy tiistaina **29.9.2026**

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ / FI / VASTUUALUEET / KUNTA-ASIAT / KUNTATALOUS
/ VALTIONOSUJEDET JA KOTIKUNTAKORVAUKSET / HARKINNANVARAINEN VALTIONOSUUDEN KOROTUS

Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan kunnan valtionosuutta voidaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Taloudellisen tuen tarpeeseen vaikuttavina seikkoina otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Suunnitelma tulee liittää valtionosuuden korotusta koskevaan hakemukseen. Valtionosuuden korotuksen myöntämiselle ja käytölle voidaan asettaa myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja.

Vuoden 2026 haun tiedot

- Korotukseen on käytettävissä enintään 10 miljoonaa euroa
- Hakukirje ja -lomake kuntiin 14.8.2026
- Hakuaikaa 29.9.2026 klo 16.15 asti
- Päätösten tavoiteaikataulu marraskuun loppu

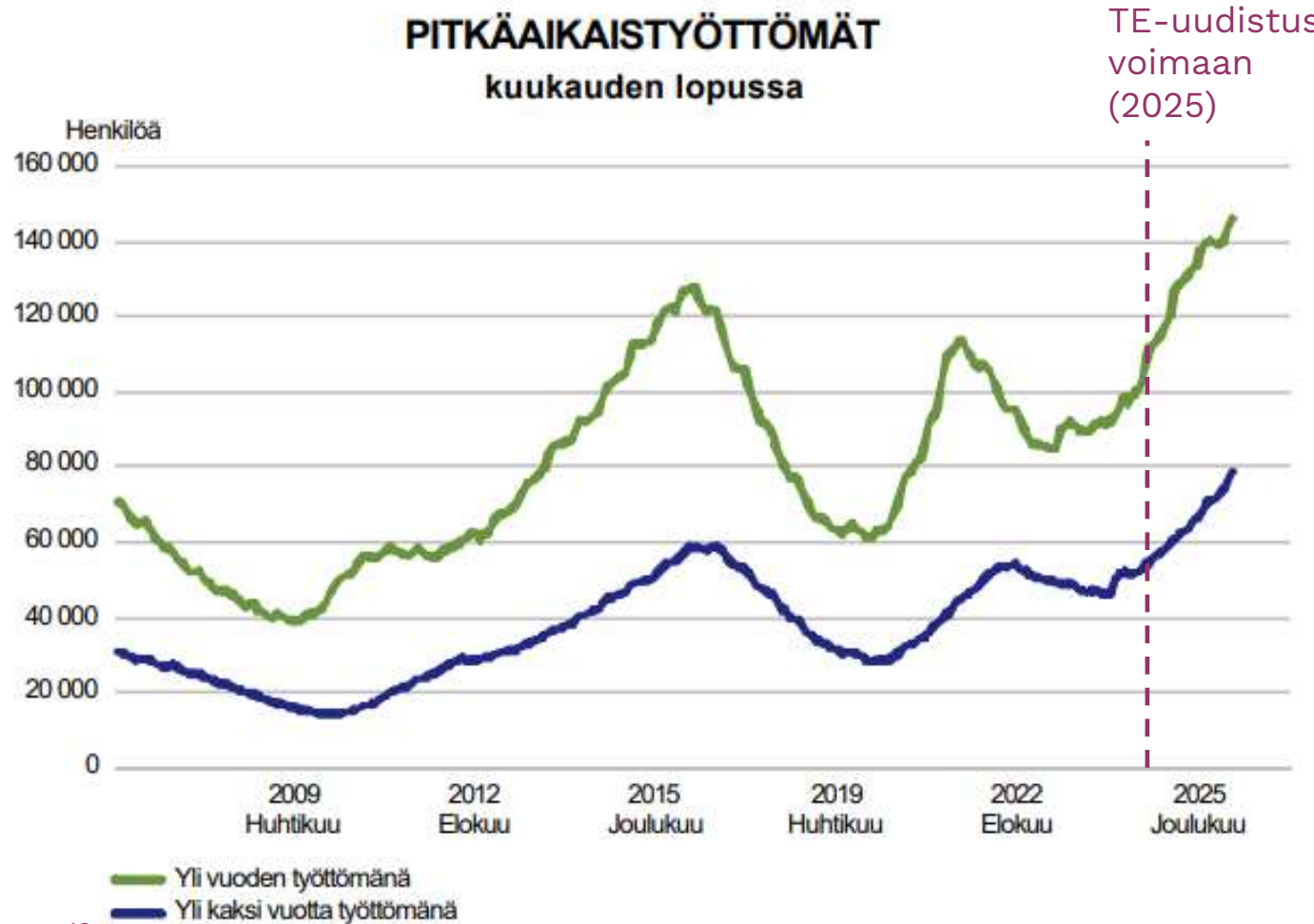

Ajankohtainen työllisyyskatsaus

Taloustorstai 24.9.

Mikko Mehtonen

Pitkäaikaistyöttömyys haastaa TE-palvelut ja kuntien talouden

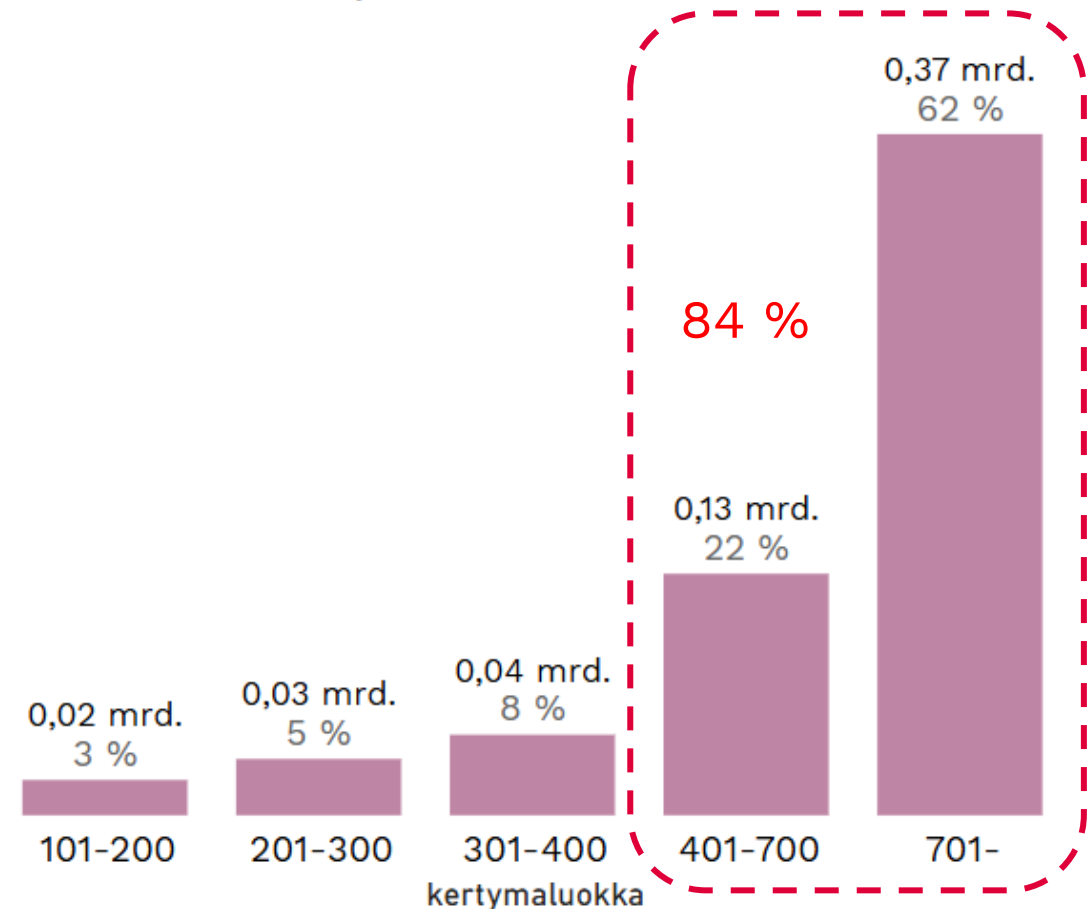

- Pidentynyt työllisyysjumi näkyy ennätyslukemiin nousseena pitkäaikaistyöttömyytenä
- Yli vuoden putkeen työttömänä olleita jo 146 000¹⁾
 - Joista yli kaksi vuotta työttömänä olleita 78 000
- *Onko kunnilla riittävät työkalut pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon?*

Pitkäaikaistyöttömyys määrittää työttömyysturvan kuntaosuuden

Kuntaosuuden vuosikertymä 8/2026

- Kohonnut pitkäaikaistyöttömyys on pääasiallinen syy kuntien työttömyysetuuskulujen voimakkaalle kasvulle
- Peräti 84 prosenttia työttömyysturvan kuntaosuudesta aiheutuu pitkäaikaistyöttömistä
- *Kuntien tosiasialliset mahdollisuudet?*

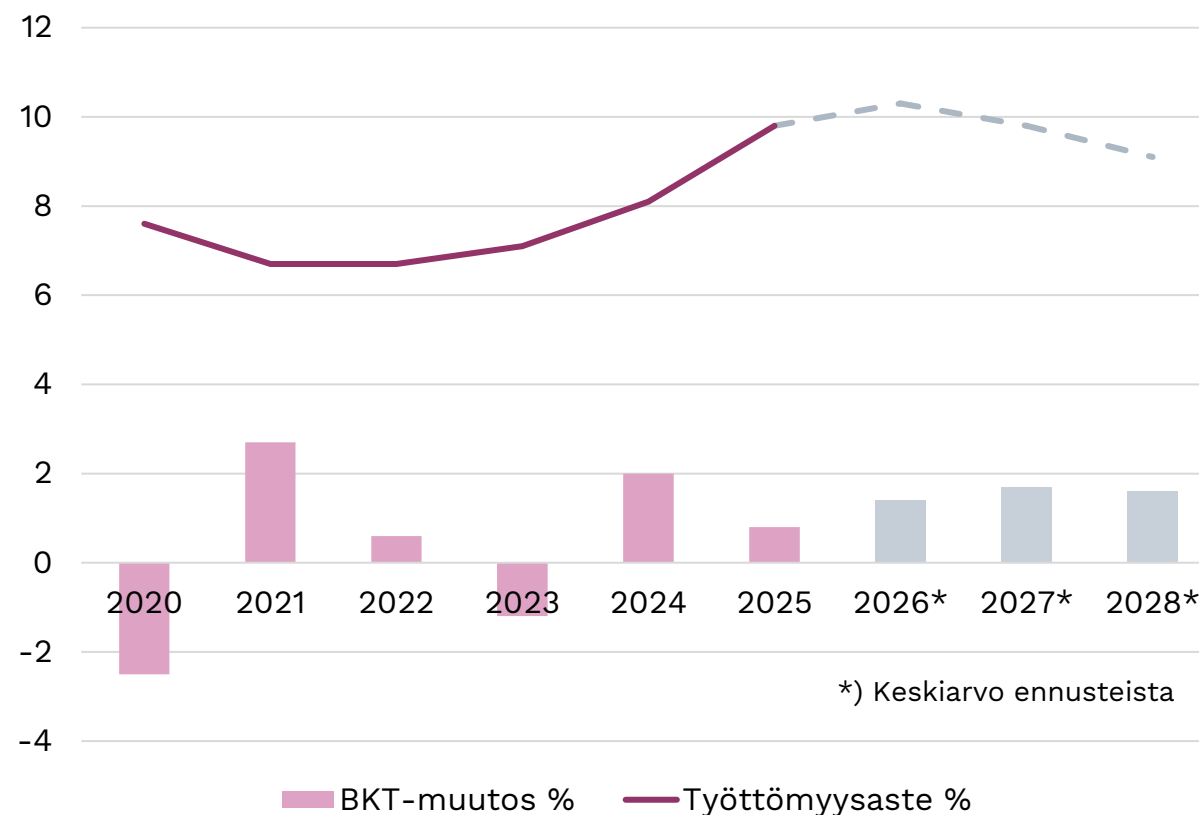

**Suomi,
Euroopan huonoin –
jääkö joku
työmarkkinoiden
ulkopuolelle?**

Orastava talouskasvu ei näy vielä työttömien määrissä

- Alkuvuoden 2026 ennakkolliset BKT-luvut osoittivat lievää talouskasvun elpymistä
- Talouden odotetaan kasvavan vuosina 2026-2028 noin kaksi prosenttia vuodessa
- Talouskasvun vaikutus välittyy viiveellä
 - Ennustelaitokset povaavat parempaa työllisyyskehitystä aikaisintaan 2027 alkaen

Työttömyyden alkupäässä ei näy vielä isoa muutosta (data 07/2026)

20 t.

Työttömien määrän
muutos (vrt. vuoteen
2025)

10 t.

0 t.

-10 t.

-20 t.

Laskee

Kasvaa

Alkupää: juuri työttömäksi jääneet

Loppupää: pitkäaikaistyöttömyys

Alle viikon

1-2 viikkoa

3-4 viikkoa

5-8 viikkoa

9-12 viikkoa

13-26
viikkoa

27-39
viikkoa

40-52
viikkoa

53-78
viikkoa

79-104
viikkoa

2-3 vuotta

3-4 vuotta

4-5 vuotta

Yli 5 vuotta

Työttömyyden kestonluokka

**Työllisyyskehitys
budjetoinnissa:**

Verotulot?

Sakkomaksut?

Kuntaosuus vuonna 2027 ?

Kuntien ajantasaiset taloustiedot

Kuntatalouden tilastot

Tilinpäätökset ja talouden tunnusluvut

Palvelutuotannon kustannukset

Työllisyys

Alla olevasta linkistä löytyvän työkalun avulla voit tarkastella yksikuntakokoluokan tai koko maan (Manner-Suomen) työttömyysturvan kuntaosuuden kehitystä.

 [Työttömyysturvan kuntaosuus](#) (Power BI)

Työttömyysturvan kuntaosuus

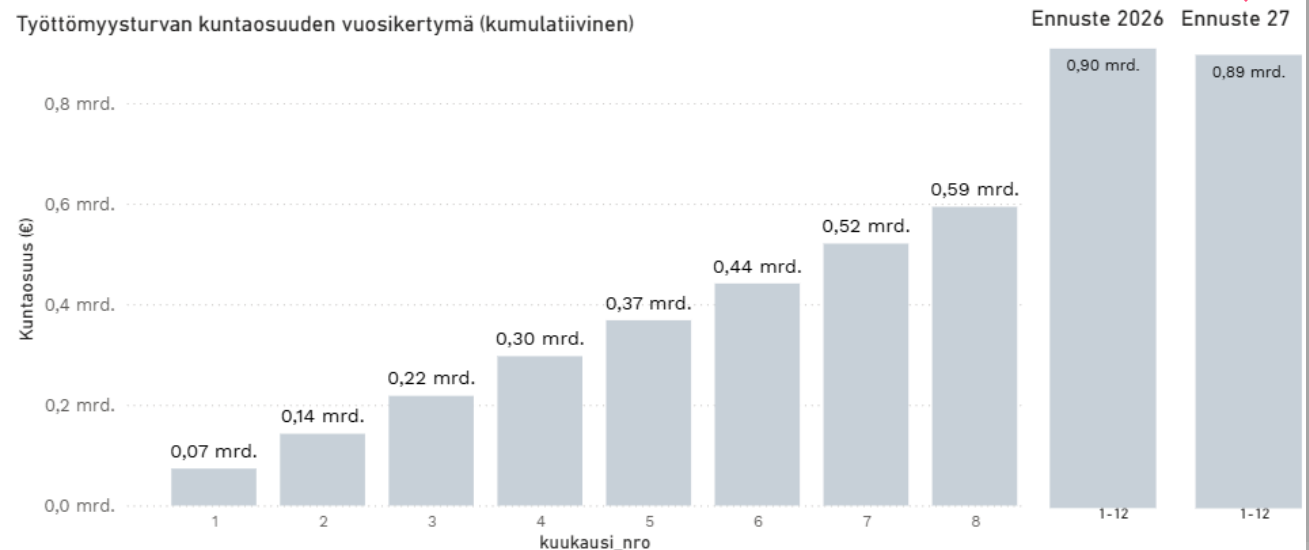
Tiedote: <https://www.kela.fi/ajankohtaista/kela-on-laskuttanut-kunnilta-tyottomyysturvamenoja-osin-virheellisesti-laskutus-korjataan-takautuvasti> -> virheen korjaus ei vielä näy kuntalaskutuksessa ja näissä tilastoissa.

Ennuste 2026: puuttuvat kuukaudet on laskettu kahden viimeisimmän toteutuneen kuukauden keskiarvolla. Ennuste päivittyy kuukausittain ja tarkentuu vuoden loppua kohden.

Ennuste 2027: ennuste perustuu TEM:n työmarkkinaennusteen (keväät 26) maakunnittaisiin ennusteisiin. Työmarkkinaennustetta on kuitenkin muokattu siten, että tässä ennusteessa työttömien määrän muutos painottuu pääosin lyhytaikaistyöttömiin (75 %) ja vain osittain pitkäaikaistyöttömiin (25 %), koska työllisyystilanteen murrosvaiheessa muutokset näkyvät ensimmäisenä lyhytaikaistyöttömyydessä. Koska kuntaosuudesta yli 80 % syntyy pitkäaikaistyöttömistä, ei kuntaosuuden taso juurikaan laske vuonna 2027. Ennusteessa on huomioitu myös VM:n taloudellisen katsauksen (syksy 26) arvio, jonka mukaan työllisyystilanne paranee merkittävästi vasta vuoden 2027 loppupuoliskolla. Vuoden 2027 ennuste päivittyy kuukausittain, koska se huomio edellä mainittujen tekijöiden lisäksi myös viimeisimmän toteutuneen kehityksen. Keskeistä kuntaosuuden ennustamisessa on tunnistaa työttömien määrän absoluuttinen muutos, kun esimerkiksi työttömyysasteeseen vaikuttaa myös työvoiman osallistumisaste.

Lähdetiedot: KELA, Ennuste: Kuntaliitto

Työttömyysturvan kuntaosuuden vuosikertymä (kumulatiivinen)

Työvoimapalveluiden vaikuttavuuspilotti

Kaksivuotinen pilottihanke 2026-2028

- Laboren, Kuntaliiton ja työllisyysalueiden yhteistyön tavoitteena on vahvistaa tutkijoiden osaamisen ja tutkimustiedon hyödyntämistä työllisyysalueiden tukena
 - 33(/45) työllisyysaluetta sitoutunut
- Hankkeessa etsitään keinoja tuottaa tutkittua tietoa työllisyyspalveluiden vaikuttavuudesta ja kustannustehokkuudesta.
 - Käytännön tason tapoja mitata työllisyyspalveluiden tuloksellisuutta ja kohdistaa resursseja entistä vaikuttavammin
- Yhteys myös [kuntien datahuoneeseen](#) (tietojen käsittelyn ja analysoinnin hyödyntäminen)
- [Työvoimapalveluiden vaikuttavuuspilotti | Kuntaliitto.fi](#)

Tavoitteena:

- parantaa työllisyyspalveluiden vaikuttavuutta
- lisätä kustannustehokkuutta
- rakentaa pitkäkestoista, eri toimijoita hyödyttävää yhteistyötä

Tekoälyn vaikutus tuottavuuteen ja työllisyyteen

UUTISET

Kotimaantiedon julkaisu
Esikuvailut: Olli-Pekka Pajanen, Anna Takala
hs.kotimaantiedon.fi

Politiikan toimitus
Esikuvailut: Hanna Mäkelä
hs.politiikan.toimitus.fi

Kunnanjohtaja antoi johtajien työt tekoälylle

Humppilan kunnassa näkyy jo, miten tekoäly muuttaa Suomea ja työelämää. Kunnanjohtajan mielestä pitää uskaltaa sanoa ääneen, mitä oikeasti tulee tapahtumaan.

Veera Paananen HS
Humppila

HUMPPILA on pieni suomalaiskunta, jolla on pieni suomalainen kunnan ongelma: rahat eivät riitä.

Viime vuoden alussa Humppila sai uuden kunnanjohtajan. Minna Ylikännö tuli työ- ja elinkeinoministeriöstä, jossa hän oli miettinyt, miten Suomeen saadaan työpaikkoja. Humppilassa Ylikännö näki heti, että työpaikkoja pitää karsia.

Yhdessä ratkaisuksi tuli tekoäly. Se korvasi kaksi korkeaa virkamiestä. Kunnanvaltuusto lakkautti hallintojohtajan ja tekni-

sen johtajan virat uuden kunnanjohtajan esityksestä.

Humppila sai kuitattua 150 000 euroa säästötarpeestaan. Ylikännö pitää selvänä, että tekoälyn avulla kunta voi säästää tulevaisuudessa vielä reilusti lisää.

Palkkamenot ovat suurin kulu-ryhmä missä tahansa kunnassa. Jos kunnan täytyy karsia menoja paljon, sen täytyy irtisanoa ihmisiä. Ylikännö tutki tilinpäätöksiä ja mietti, että jos opettaja ja lastentarhanopettaja aletaan irtisanoa, koulut ja päiväkodit eivät pysy pystyssä.

"Ehdotin, että mitäs jos lähdetään keventämään johtoa", Ylikännö kertoo.

Isäntä ei lakkautettu, ne pi-

Tuula Kivimäki / HS, © Mapcreatorio / OSM.org

tä edelleen tehdä. Molempien johtajien tehtävät hoidetaan nyt tekoälyn avulla, Ylikännö kertoo.

Teknisen johtajan tehtävät ovat jakautuneet useamman ihmisen vastuulle, mutta entisen hallintojohtajan työt Ylikännö tekee itse.

Hän sanoo, ettei se ole merkittävä väli lisännyt hänen työmääräänsä. Tekoälyagentit hoitavat suurimman osan tehtävistä.

"Kunnanhallituksen päätösesitykset, sopimusluonnokset, kilpailutukset. Uudistimme hallin-

tosäätöä, ja minun piti tehdä siihen uudet liitteet. Tein varu- naisen kirjoitustyön tekoälyn avulla päivässä. Ilman kielimallia olisi mennyt varmaan koko syksy, kun olisi pitänyt tehdä kaiken muun työn ohessa."

Ylikännö kertoo kunnan palvelukodinjohtajasta, joka oli kokeillut työvuorollista tekemistä tekoälyn avulla. Valmis lista oli tullut hetkessä.

YLIKÄNNÖ ajattelee, että suomalaisen pitäisi nyt todella herätä siihen, että tekoälyn käyttöönotto tarkoittaa työpaikkojen katoamista.

Valtiovarainministeriön kansliapäällikkö Juha Majanen kertoi Helsingin Sanomien haastattelussa kesäkuussa, että ministeriössä kaavailaan, että tekoälyn avulla saataisiin jopa kahden kymmenen prosentin tuottavuuskasvu julkiselle sektorille.

Humppilan irtisanomiset ovat esimerkki siitä, mitä tuottavuuden parantamisella tarkoitetaan.

"Pitää uskaltaa sanoa ääneen, mitä oikeasti tulee tapahtumaan", Ylikännö sanoo.

tuspäätös tarkoittaa esimerkiksi Humppilassa sitä, että jatkossa kuntaan ei tule uutta hallintojohtajaa eikä teknistä johtajaa perheineen maksamaan veroja eikä käyttämään palveluita.

Eihän kahden työpaikan lakkauttaminen tietenkään kunnan elinvoimaa ratkaise. Lukuisat teknologiayhtiöt kehittävät kuitenkin koko ajan tuotteita, joiden tarkoituksena on korvata ihmisen tekemä työ. Jossain vaiheessa aletaan varmasti keskustella siitä, syrjäyttävätkö humanoidirobotit ihmisiä esimerkiksi vanhusten hoivatyössä.

Kyllä kunnan alueella täytyy säilyä töitä myös ihmisille. Kaario ajattelee. Jos ei säily, mikä kunta silloin edoin oikein olisi?

"En halua sellaista, että kaikki tehostetaan äärimmilleen."

TALoustieteilijöillä on tapana todeta ykskantaan, että osa vanhoista töistä katoaa, mutta uusia tulee tilalle. Kunnanjohtaja Ylikännö on itse ollut korvaamassa ihmistyötä tekoälyllä, mutta hän suhtautuu silti epäillen teknologiaoptimismiin, jossa vain luoteetaan siihen, että teknologinen kehitys korjaa työmarkkinat tasapainoon.

"Varmasti tulee uusiakin työpaikkoja, mutta pitää muistaa, että eivät samat ihmiset, jotka menettävät työpaikkansa tekoälyn takia, tule välttämättä työllistymään niihin uusiin työpaikkoihin."

"Onko realistista, että kolme-

kymmentä vuotta kirjanpitäjänä jossain kunnassa ollut ihminen lähtee vaikkapa luovaksi yrittäjäksi", Ylikännö kysyy?

Hän pitää virheellisenä Suomessa vallitsevaa keskustelulmapiiriä, jossa tekoälystä puhutaan vain yhtenä teknologisenä muutoksena muiden joukossa. Se on vaarallinen ajattelutapa, hän sanoo.

Kun tekoälyn mullistavaa vaikutusta ei oteta tosissaan, jäävät tärkeät yhteiskunnalliset keskustelut käymättä.

"Mistä esimerkiksi kuntiin leee rahaa, jos ihmiset eivät töissä ja maksa veroja? Ei tä minun käyttämäni tekoäly ma veroja tänne."

Ylikännö kertoo, että edes työ- ja elinkeinoministeriössä ei aina-kaan vielä pari vuotta sitten keskusteltu tekoälystä juuri lainkaan.

Hän naurahtaa vähän turhautuneen oloisesti.

"Eihän meillä Suomessa ole mitään tekoälykeskustelua. Jenkeissä on jo vuosia puhuttu tekoälykehityksestä ja mitä erilaisia skenaarioita se tuo tullessaan. En tiedä, miksi meillä ei haluta keskustella."

Nuorten keskuudessa tekoäly- tulevaisuudesta kyllä puhutaan, Ylikännö sanoo. Sen hän on huomannut oman parikymppisen tyttärensä kanssa.

"Hän ei suostu käyttämään lainkaan tekoälyä. Minähän olen hänelle ihan maailmanlopun alku, kun käytän sitä täällä."

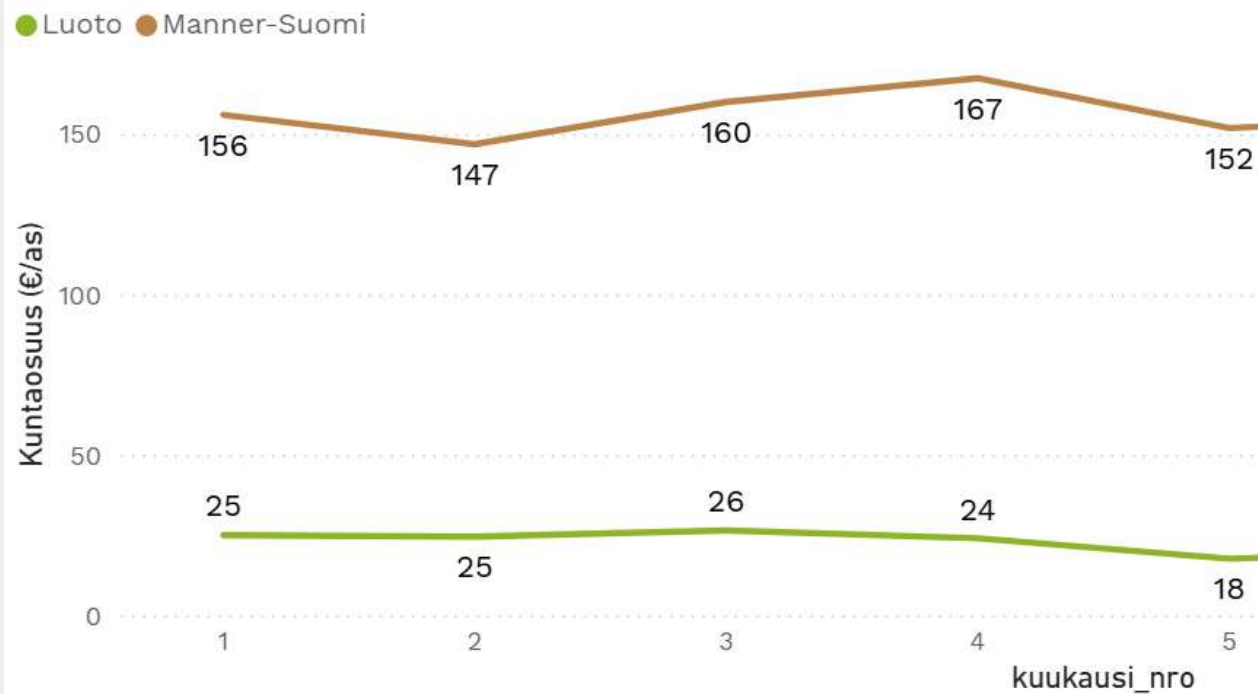
Pohjanmaan ihmekunta Luoto loi täystyöllisyyden

"Oma työpaikka on aina parempi kuin tukien nosto", kuvaa kunnanjohtaja luotolaisten periaatetta.

Noin asukkaan 5500 asukkaan Luoto eli Larsmo sijaitsee tiiviisti asutulla Pohjanmaan rannikolla. Kuva: Tomi Hirvinen / Lehtikuva

Kuntaosuus kuukausittain (€/asukas/vuosi)

2,8 %

Pääekonomistin katsaus

Taloustorstai 24.9.2026

Minna Punakallio, pääekonomisti

Kuntaliiton Talousbarometri

Syksy 2026

Julkaisu 15.9.2026

Kyselyn kattavuus

Maakunta	Vastanneet kunnat	Kuntia yhteensä	Vastausaste (%)
Etelä-Karjala	8	9	89 %
Etelä-Pohjanmaa	14	18	78 %
Etelä-Savo	8	11	73 %
Kainuu	6	8	75 %
Kanta-Häme	8	11	73 %
Keski-Pohjanmaa	7	8	88 %
Keski-Suomi	17	22	77 %
Kymenlaakso	2	6	33 %
Lappi	15	21	71 %
Päijät-Häme	8	10	80 %
Pirkanmaa	18	23	78 %
Pohjanmaa	8	14	57 %
Pohjois-Karjala	8	13	62 %
Pohjois-Pohjanmaa	19	30	63 %
Pohjois-Savo	18	19	95 %
Satakunta	9	16	56 %
Uusimaa	15	26	58 %
Varsinais-Suomi	20	27	74 %
Kuntakokoluokka	Vastanneet kunnat	Kuntia yhteensä	Vastausaste (%)
Yli 100 000 as.	9	9	100 %
20 000 - 100 000 as.	35	44	80 %
5 000 - 20 000 as.	79	111	71 %
Alle 5 000 as.	85	129	66 %

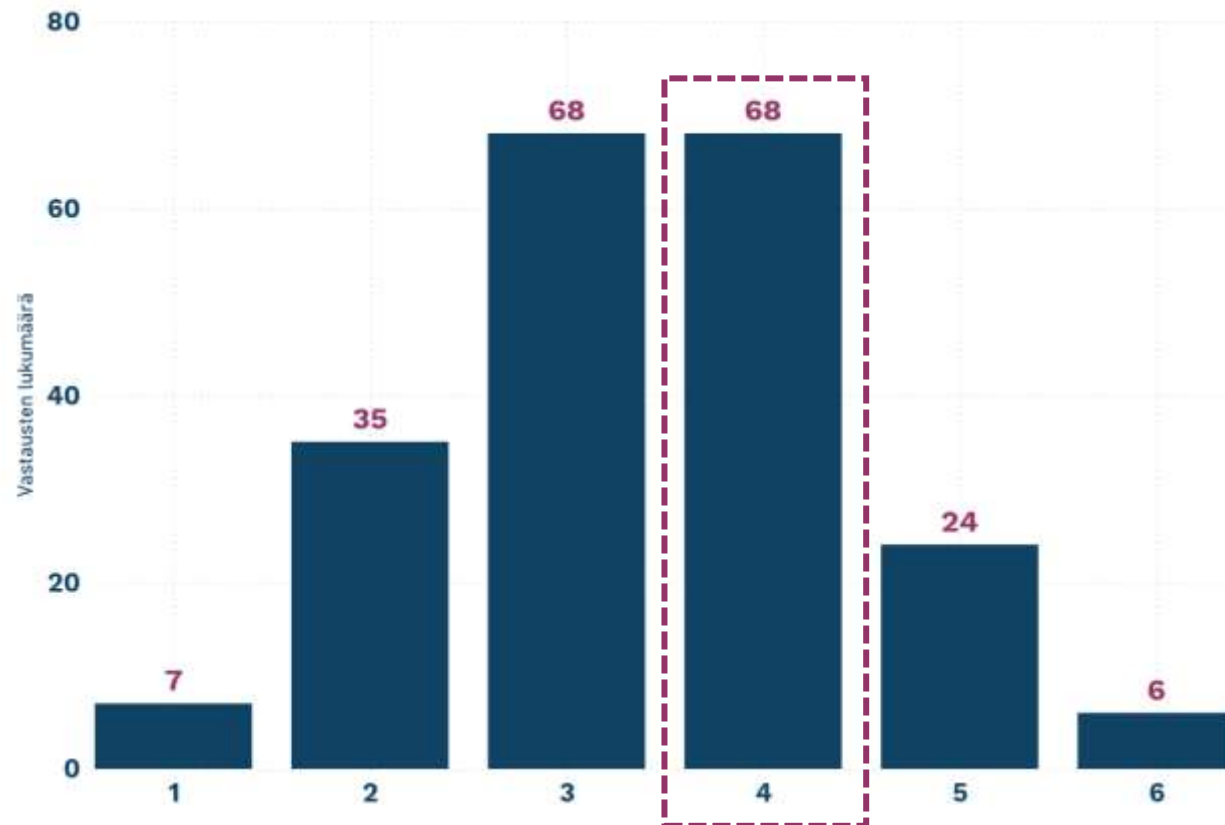
**Iso kiitos
kaikille
vastanneille!**

Kunnan talouden tilanne tällä hetkellä

Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri julkaistiin 15.9.2026.

Taloustilanteen tällä hetkellä melko hyväksi kokevien osuus nousi aiemmasta kyselystä

3,41

Keskiarvo

3,00

Mediaani

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin kunnan talouden tilannetta asteikolla yhdestä kuuteen.

- 1 = Erittäin huono
- 2 = Huono
- 3 = Melko huono
- 4 = Melko hyvä
- 5 = Hyvä
- 6 = Erittäin hyvä

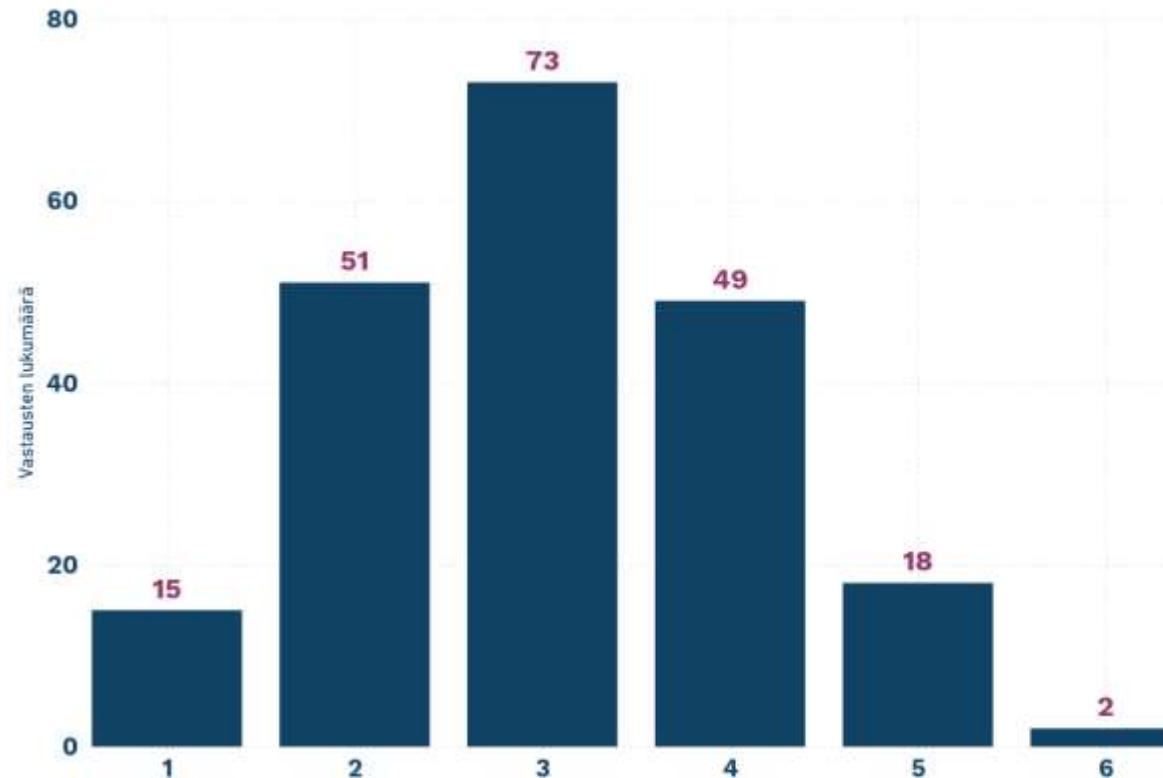
Vastauksia yhteensä: **208**

”Arviot kuntien talouden nykytilasta ovat vakiintuneet syksyn kyselyissä keskiarvon 3,4 tuntumaan.”

Kunnan talouden tila 12 kuukauden kuluttua

Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri julkaistiin 15.9.2026:

Kuntien 12 kuukauden talousnäkymät eriytyvät, odotukset varsin tyypilliset

3,05

Keskiarvo

3,00

Mediaani

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin kunnan talouden tilannetta 12 kuukauden kuluttua asteikolla yhdestä kuuteen.

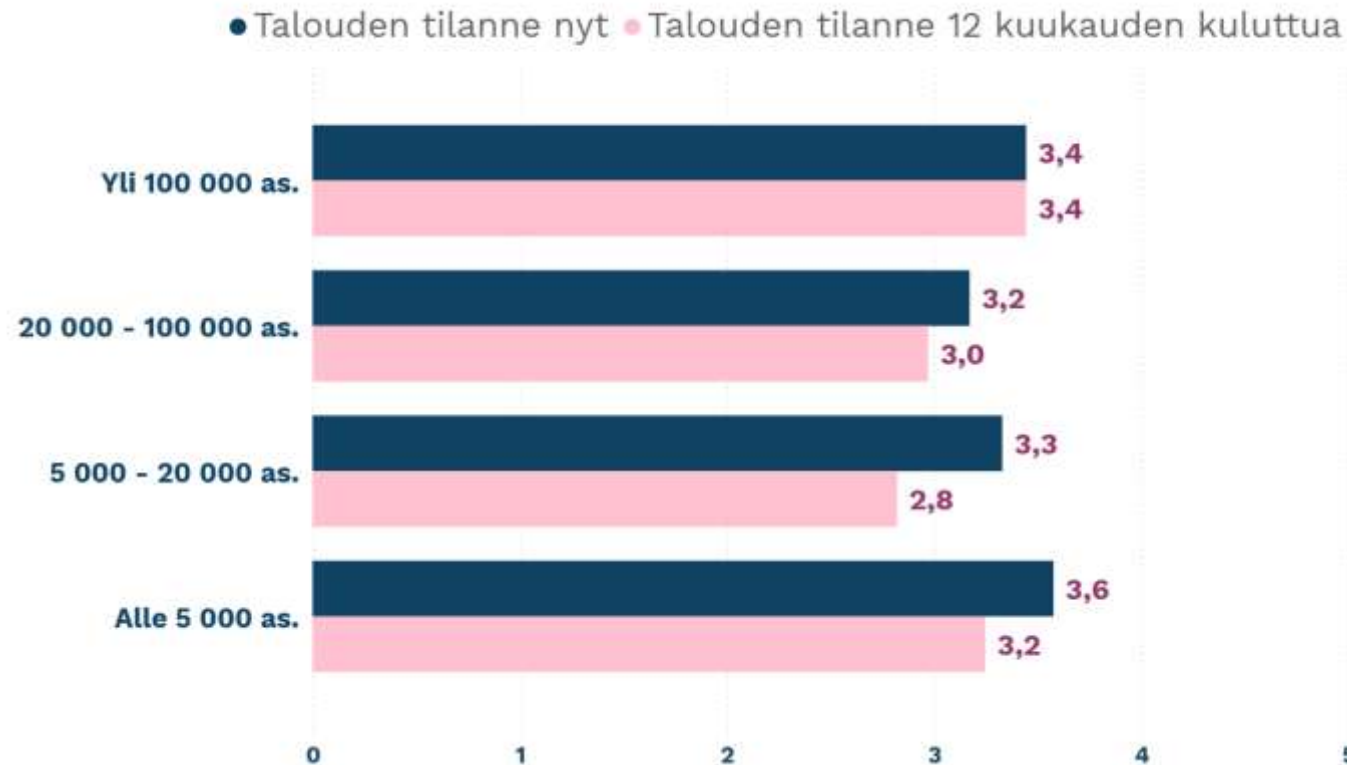
- 1 = Erittäin huono
- 2 = Huono
- 3 = Melko huono
- 4 = Melko hyvä
- 5 = Hyvä
- 6 = Erittäin hyvä

Vastauksia yhteensä: **208**

”Keskiarvo samalla tasolla kuin aiemmin. Kansantalouden piristyminen ei näy vielä kuntien talousodotuksissa.”

Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri: kuntakokotarkastelu

Talousodotukset heikkenevät eniten 5 000 – 20 000 asukkaan kunnissa

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin kunnan talouden tilannetta nyt ja 12 kuukauden kuluttua asteikolla yhdestä kuuteen.

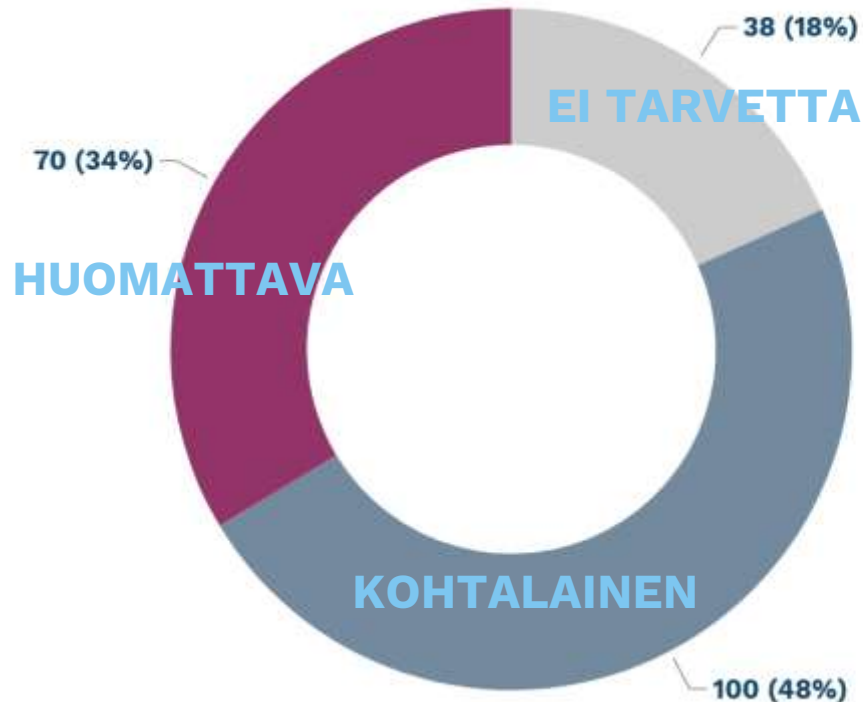
- 1 = Erittäin huono
- 2 = Huono
- 3 = Melko huono
- 4 = Melko hyvä
- 5 = Hyvä
- 6 = Erittäin hyvä

Sopeutustoimien tarve

Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri julkaistiin 15.9.2026

Valtaosa kuntien talousjohtajista näkee tarvetta uusille sopeutustoimille

Huomattavien sopeutustoimien tarpeen osuus kasvoi edellisestä kyselystä 25 % -> 34 %

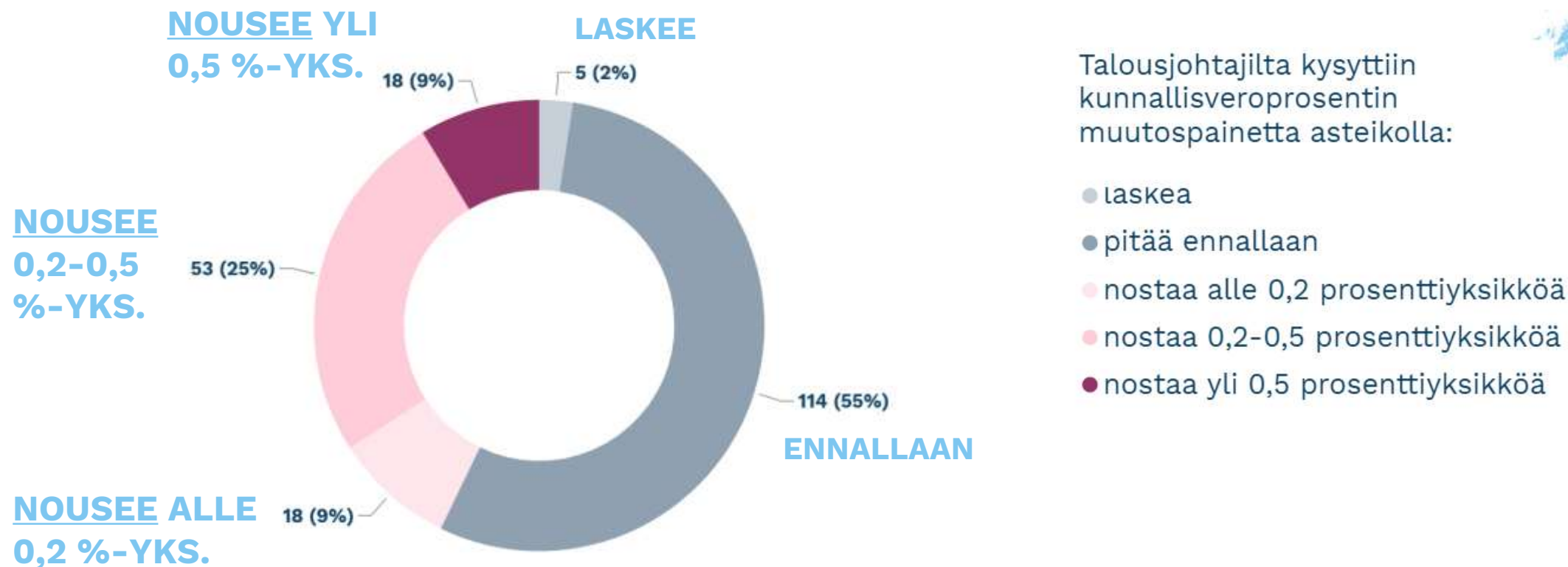

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin sopeutustoimien tarvetta asteikolla:

- Ei tarvetta
- Kohtalainen
- Huomattava tarve

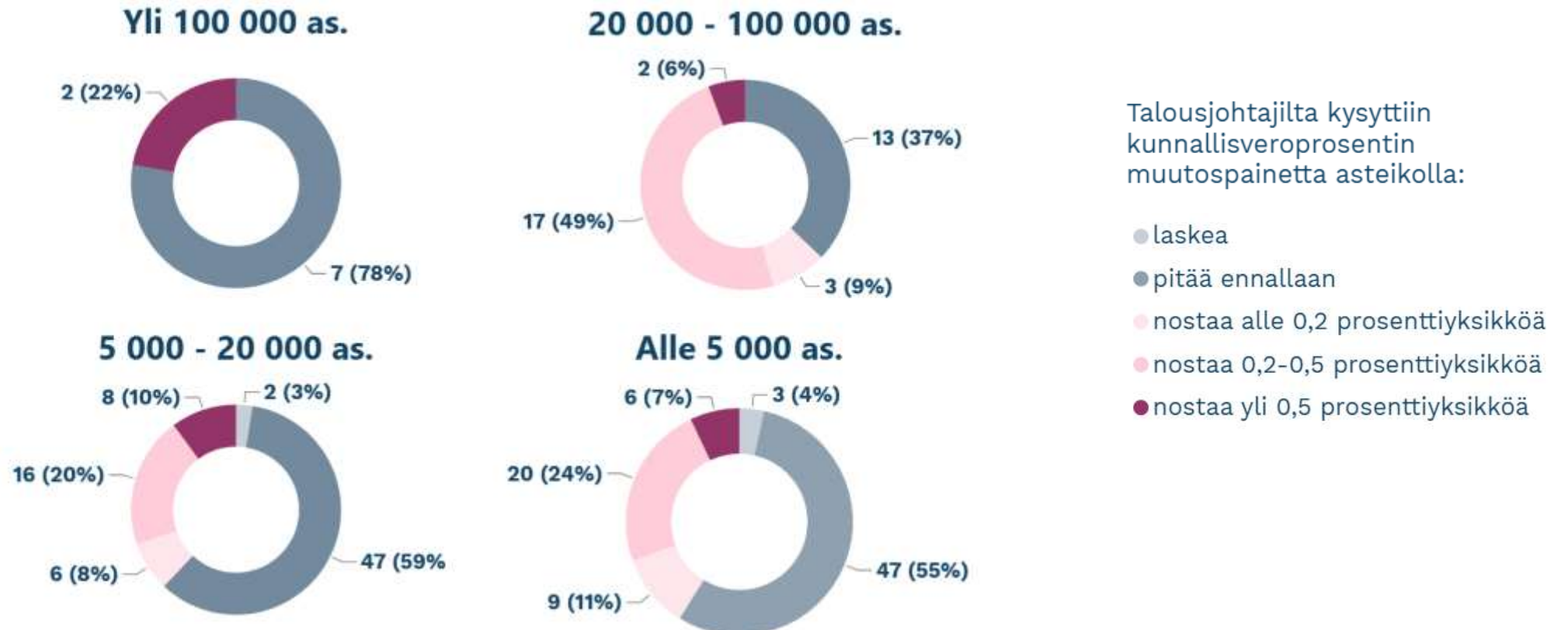
Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri:

Veronkorotuspaineita tunnisti yli 40 % vastaajista

Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri

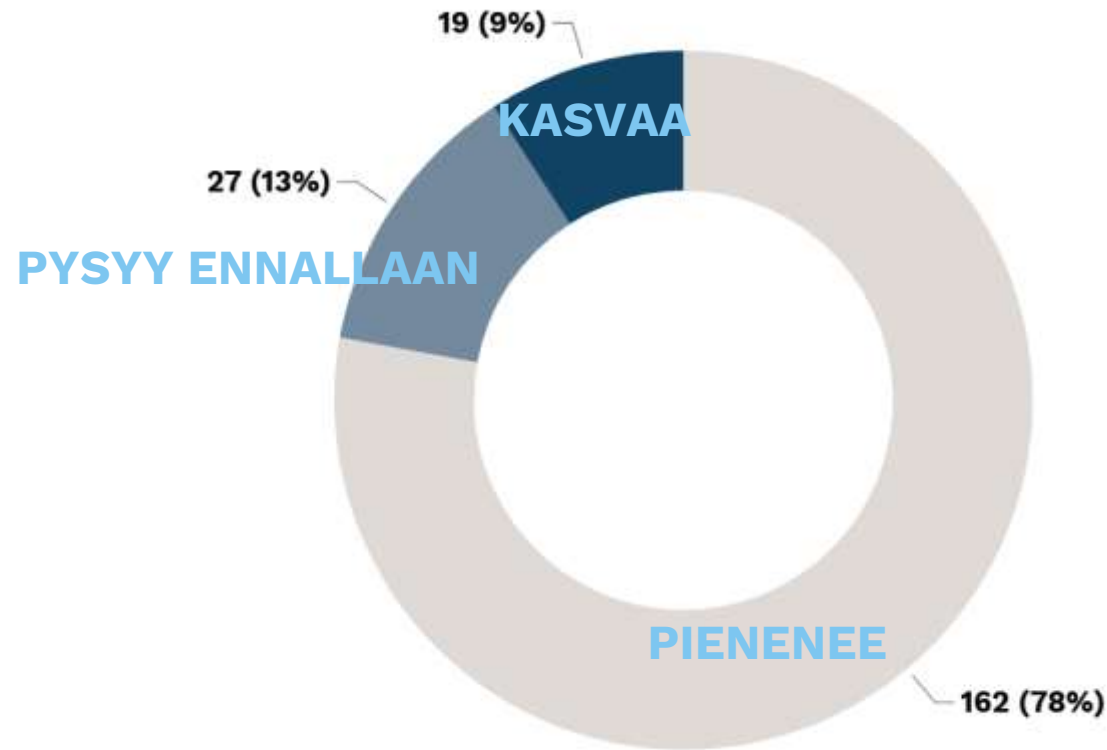
Veronkorotuspaineet korostuvat erityisesti 20 000 – 100 000 asukkaan kunnissa

Taloudellinen liikkumavara seuraavan 10 vuoden ajanjaksolla

Kuntaliiton syksyn 2026 Talousbarometri

Valtaosa vastaajista arvioi taloudellisen liikkumavaran pienenevän tulevaisuudessa

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin taloudellisen liikkumavaran kehitystä seuraavan 10 vuoden aikana:

- pienenee
- pysyy ennallaan
- kasvaa

Syksyn uudet ennusteet löytyvät Pääekonomistin palstalta

Lähde: Kuntatalousohjelma, syksy 2026

Syksyn kuntatalousohjelma valmistui 21.9.2026

Yhdenmukainen
VM:n suhdanne-
ennusteen
kanssa

Lisäksi:

[Kuntakohtaiset
painelaskelmat](#)

[Ennakkollinen
vos-laskelma
vuodelle 2027](#)

Tarkastelu
**kuntien
kirjanpidon**
mukaisin
termein

Kuntatalousohjelman sisältö

1. Kuntatalouden tilannekuva tuoreimpien tilastojen perusteella
2. Hallituksen kuntalinjaukset
3. Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet hallinnonaloittain
4. Kuntatalouden kehitysarvio (=painelaskelma) ja siihen perustuva talouden sopeutuspaine
 - Kuntaryhmittäinen tarkastelu

Kuntien peruspalveluindeksi 2027-2030 keskimäärin +3,3 %

Peruspalvelujen hintaindeksiennuste

Vuonna 2026	+3,5 %
Vuonna 2027	+3,5 %
Vuonna 2028	+3,7 %
Vuonna 2029	+3,0 %
Vuonna 2030	+2,9 %

+3,5 %

Peruspalvelujen
hintaindeksiennuste
vuodelle 2027

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta, keskimäärin

MAKSU	2025	2026	2027*	2028*	2029*
Sairausvakuutusmaksu	1,87	1,91	1,91	1,84	1,84
Työttömyysvakuutusmaksu	0,80 ^{a)}	1,23 ^{b)}	1,04 ^{c)}	1,04 ^{d)}	1,04 ^{d)}
Kuntien eläkemaksu yhteensä, keskimääräinen työnantajan osuus	19,99	19,94	19,95	19,94	19,94
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta ^{e)} eläkemaksusta	16,88	17,10	17,10	17,10	17,10
Kuntien tasausmaksu, euromääräinen ^{f)} , (euromäärä suhteutettu kuntien palkkasummaan)	3,11	2,84	2,85	2,84	2,84
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu, keskimääräinen työnantajan osuus	16,53	17,23	17,23	17,24	17,24
Muut erät (keskimäärin)	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
KUNTIEN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	23,22	23,67	23,5	23,4	23,4
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	0,0	+0,45	-0,2	0	0
Kevassa vakuutetujen keskimääräinen eläkemaksu	7,53	7,30	7,30	7,3	7,3

- a. 0,20 % palkkasumman 2 455 500 euroon asti
- b. 0,31 % palkkasumman 2 509 500 euroon asti
- c. 0,26 % palkkasumman noin 2,6 miljoonaan euroon asti
- d. Palkkasummarajan ylittävältä osalta
- e. Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää sekä työnantajan että työntekijän eläkemaksun.
- f. Kunnilta ja hyvinvointialueilta perittävä tasausmaksu säädettiin vuonna 2023. Kuntien osuus tasausmaksulla kerättävästä euromäärästä on 48,7 %. Taulukossa kuntien osuus tasausmaksusta on suhteutettu **kuntien** palkkasummaan. **Työnantajakohtainen maksu** löytyy **Kevan** verkkopalvelusta.

* ennuste

Kansantalouden ennusteyhteenvedo

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
VM	syyskuu	1,6	10,3	3,6	2,0
Labore	syyskuu	1,7	10,4	3,5	1,9
ETLA	syyskuu	1,7	10,5	3,4	2,0
Suomen Pankki	syyskuu*	1,7	10,4	3,5	1,9
Kuntarahoitus	syyskuu	1,8	10,4	..	1,9
PTT	syyskuu	1,4	10,4	3,3	1,7
Danske Bank	syyskuu	1,8	10,5	3,6	2,0
Nordea	syyskuu	1,7	10,4	3,1	1,9
OP	elokuu	2,0	10,3	3,5	1,8
Aktia	elokuu	2,1	10,2	..	2,0
Akava Works	kesäkuu	1,2	10,4	3,0	1,8
OECD	kesäkuu	0,8	10,5	..	..
Euroopan komissio	toukokuu	0,8	10,1	..	..

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2027

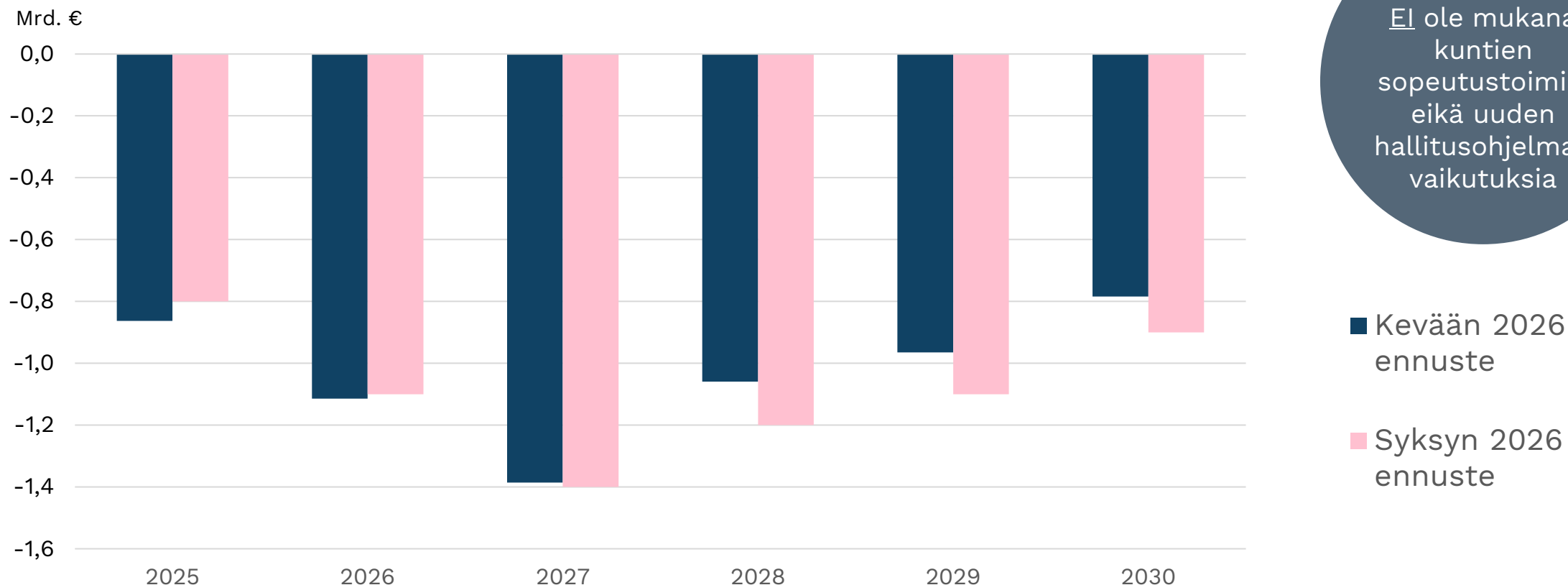
Laitos	Julkaisu- ajankohta 2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
VM	syyskuu	1,8	9,9	3,2	1,9
Labore	syyskuu	1,6	9,8	3,5	2,2
ETLA	syyskuu	1,9	10,0	3,0	2,1
Suomen Pankki	syyskuu*	1,6	9,8	3,3	1,8
Kuntarahoitus	syyskuu	2,0	9,5	..	1,9
PTT	syyskuu	1,5	9,9	3,0	1,9
Danske Bank	syyskuu	2,1**	9,9	3,3	2,1
Nordea	syyskuu	2,0	9,0	2,5	1,9
OP	elokuu	2,0	9,4	3,0	2,3
Aktia	elokuu	1,8	9,7	..	1,9
Akava Works	kesäkuu	1,3	9,8	3,0	1,9
OECD	kesäkuu	1,2	10,5	..	..
Euroopan komissio	toukokuu	1,4	9,8	..	..

Kuntatalouden kehitysarvio

Lähde: Kuntatalousohjelma, syksy 2026

Kuntatalouden ennuste edelleen synkkä

Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy alijäämäisenä

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

”Kuntien taloudellinen kantokyky ja maksukyky ovat pidemmällä aikavälillä uhattuna, jos toiminnan ja investointien rahavirta on pysyvästi negatiivinen.”

Nostoja kuntatalouden kehitysarvion taustoista

- Toimintamenoja kasvattaa mm. palkankorotukset sekä korkea pitkäaikaistyöttömyys. Toisaalta lasten määrän väheneminen otetaan ennusteessa huomioon menoja pienentävänä tekijänä. Investointimenot pysyvät korkealla tasolla.
- Toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleenneuvottelut
- Valtionosuusleikkaukset ja sote-siirtolaskelmien tarkentumisesta aiheutuneet vos-takaisinperinnät heikentävät kuntataloutta v. 2027 asti. Verotulot kasvavat keskimäärin 3,8 % vuodessa (2027-2030).
- Vuonna 2029 valtionosuutta nostaa siirtyminen perustoimeentulotuen kunnan rahoitusosuuden suoralaskutukseen. Muutos on kuntien kannalta kustannusneutraali, sillä toimintakate heikkenee vastaavasti.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit¹⁾

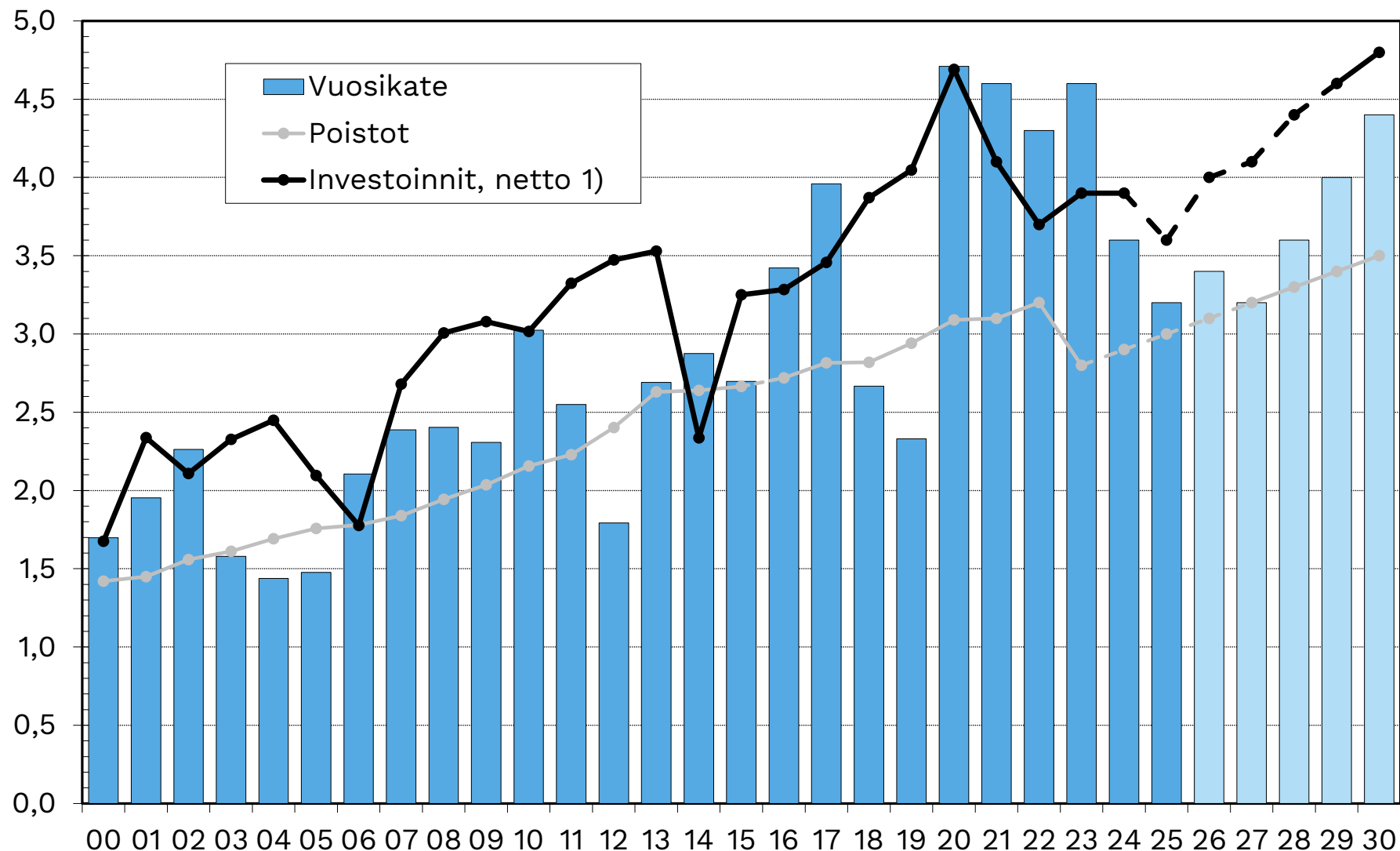
painelaskelman mukaan, mrd.€

Vuoden 2014 nettoinvestointien tasoon vaikuttaa kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen.

Vuosien 2016 ja 2017 vuosikatetta vahvistivat kilpailukyky sopimuksessa sovittu lomarahaleikkaus ja työnantajamaksujen alennukset. Kiky-säästöt leikattiin kuntataloudesta täysimääräisinä vuosina 2018–2019.

Vuonna 2020 vuosikatetta vahvistaa noin 2,6 miljardin euron koronatuki kunnille ja sairaanhoitopiireille. Vuodelle 2021 myönnettiin koronatukia yhteensä noin 2,4 miljardia euroa.

Vuoden 2023 vuosikatetta parantaa erityisesti edellisten vuosien verotilitykset.

Lisätietoa: Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma

painelaskelman mukaan, mrd.€

Tuloslaskelman erä	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Toimintatulot	7,48	7,53	7,54	7,68	7,74	7,86
Toimintamenot	-22,81	-23,42	-24,11	-24,75	-25,78	-26,32
Toimintakate	-15,33	-15,90	-16,57	-17,06	-18,04	-18,45
Verotulot	14,02	14,71	15,31	15,88	16,44	17,04
Valtionosuudet	4,12	4,29	4,25	4,54	5,30	5,53
Rahoituserät, netto	0,37	0,29	0,25	0,24	0,26	0,26
Vuosikate	3,18	3,39	3,24	3,61	3,96	4,38
Poistot ja arvonalent.	-2,97	-3,07	-3,17	-3,27	-3,37	-3,47
Satunnaiserät, netto	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,69	0,32	0,06	0,34	0,58	0,91
muutos-%:						
Toimintatulot	1,0	0,6	0,2	1,9	0,7	1,6
Toimintamenot	5,2	2,7	2,9	2,6	4,2	2,1
Toimintakate	7,4	3,7	4,2	3,0	5,7	2,3
Verotulot	-0,5	4,9	4,1	3,8	3,5	3,7
Valtionosuudet	19,7	4,0	-0,9	7,0	16,5	4,5

Lisätietoa: Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma

painelaskelman mukaan, mrd.€

Rahoituslaskelman erä	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3,18	3,39	3,24	3,61	3,96	4,38
Satunnaiset erät, netto	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-0,88	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4,91	-5,02	-5,15	-5,35	-5,56	-5,76
Rahoitusosuudet investointeihin ja investointien myyntitulot	1,29	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,84	-1,13	-1,41	-1,24	-1,10	-0,87
Rahoituksen rahavirta						
Antolainojen muutokset	0,15					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,80					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2,11					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,1					
Rahavarojen muutos						
Lainakanta 31.12.	21,37	22,45	23,73	24,75	25,64	26,26
Rahavarat 31.12.	7,00	7,34	7,62	7,80	8,00	8,15

Painelaskelma: Vaikeimmat talous-ongelmat keskittyvät pieniin kuntiin.

Laskennallinen paine veroprocentin korotukseen (%-yks.)	2025	2027	2028	2029	2030
Yli 300 000 asukasta	1,1	0,7	0,7	0,6	0,6
100 000 – 300 000	1,8	1,6	1,5	1,3	1,1
40 001 – 100 000	-0,6	0,7	0,5	0,4	0,2
20 001 – 40 000	0,8	1,3	1,1	1,1	0,9
10 001 – 20 000	-0,0	0,8	0,5	0,4	0,1
5 001 – 10 000	-0,4	0,5	0,1	0,0	-0,3
2 001 – 5 000	-0,1	1,4	1,3	1,6	1,5
alle 2 000	-1,3	1,3	1,1	1,4	1,3
Manner-Suomen kunnat yhteensä	0,6	1,0	0,8	0,8	0,6

- Suurimmat veronkorotuspaineet kohdistuvat vuoteen 2027 ja koskevat kaikkia kuntakokoryhmiä. Koko maan tasolla veronkorotuspaine vähenee ennustekauden loppupuolella.
- Veronkorotuspaine on suurin alle 5000 asukkaan kuntakokoryhmässä, mutta lähellä sitä myös 100 000 – 300 000 as. kuntakokoryhmässä.
 - Veroprocentit tyypillisesti korkeita pienissä kunnissa

**Kehitysarvion mukaan
kuntien vaikein vuosi on
vuosi 2027.**

**Investointipaineet,
heikentynyt tulorahoitus ja
kasvava velkaantuminen
pitävät kuntien ja
kuntakonsernien talouden
edelleen haastavana**

Hallituksen päätösten yhteisvaikutus

Orpon hallituksen päätökset heikentävät kuntataloutta vuoteen 2026 verrattuna.

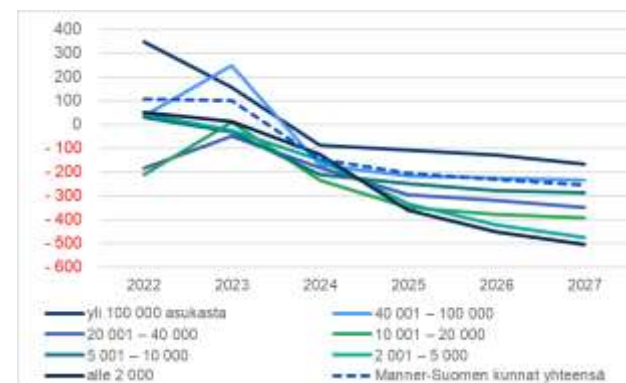
Orpon hallitus-
kauden saldo
kuntien menot:
+200 milj. €
Kuntien tulot:
+150 milj. €

Valtion toimien
yhteisvaikutus
kuntiin painuu
tällä hallituskaudella
selvästi
miinukselle

Kiitos.

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

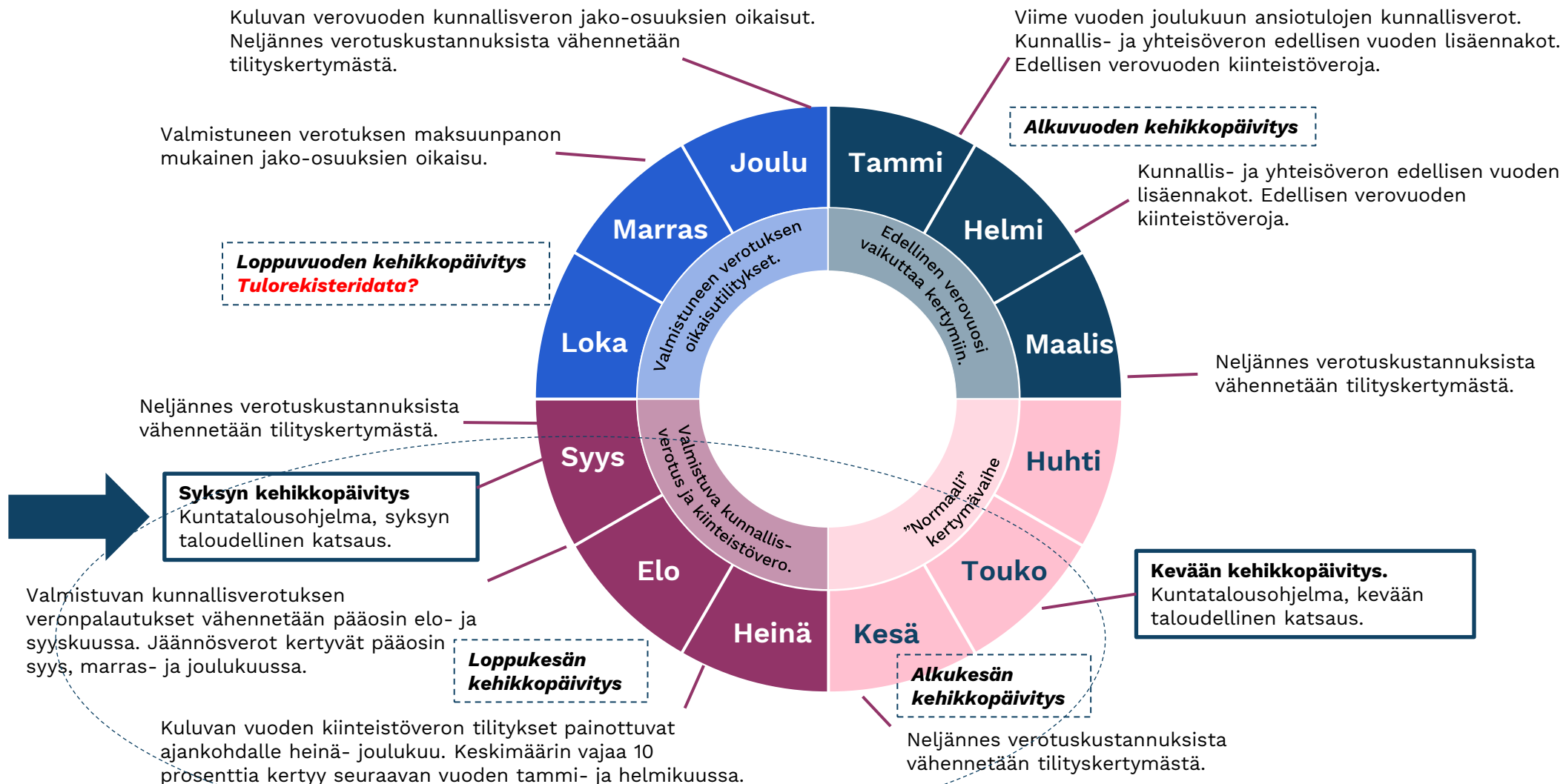

Syksyn verokehikkopäivitys

Taloustorstai, 24.9.2026

Benjamin Strandberg, erityisasiantuntija

Kuntien verotulojen vuosikello

Kunnallisveron ennusteet ovat muuttuneet hämmästyttävän vähän kuuvan vuoden aikana.

Valmistuva verotus ja hyvin pienet tarkistukset veropohjassa ovat muuttaneet ennusteita.

**Palkkatulojen
arvioitu kehitys
2025-2026 on ollut
reilun kolmen
prosentin kasvussa
koko vuoden ja
siihen se kyllä
asettuu..**

Arvioitu maksettavan kunnallisveron arvioidut muutokset, touko-syyskuun veroennustekehikot, milj. euroa

Toukokuu 2026

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO					KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
MAKSETTAVA VERO	9 599	10 250	10 550	10 940	11 380	11 810	12 230
Muutos %	6,0	6,8	2,9	3,7	4,0	3,8	3,6

Kesäkuu 2026

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO					KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
MAKSETTAVA VERO	9 599	10 250	10 550	10 940	11 380	11 810	12 230
Muutos %	6,0	6,8	2,9	3,7	4,0	3,8	3,6

Elokuu 2026

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO					KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
MAKSETTAVA VERO	9 599	10 250	10 550	10 950	11 390	11 830	12 250
Muutos %	6,0	6,8	2,9	3,8	4,0	3,9	3,6

Syyskuu 2026

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO					KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
MAKSETTAVA VERO	9 599	10 250	10 520	10 950	11 390	11 840	12 260
Muutos %	6,0	6,8	2,6	4,1	4,0	3,9	3,5

+10 +10 +20 +20

-30 +10 +20 +30

Nytkö se tapahtui? Työmarkkinoilla merkkejä käännteestä

Työllisten määrä nousi ja työttömien väheni. Vaikka muutos on pieni, asiantuntijat iloitsevat käännteestä.

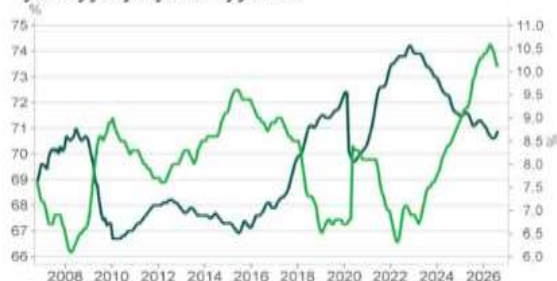

Timo Vesala
@TimoVesala · Seuraa

No nyt! Jokohan työllisyysdessäkin alettaisiin mennä parempaan suuntaan. Työllisiä elokuussa 34000 enemmän ja työttömiä 5000 vähemmän kuin vuosi sitten.

Työttömyysasteen trendiluku laskenut huhtikuun huipusta 10,6% → 10,1%. Työllisyysasteen (15-64v.) trendiluku myös nousussa.

Työllisyys- ja työttömyysaste

— Työttömyysaste (15-74 v.), kausitasoitettu trendiluku, oik.
— Työllisyysasteen (15-64 v.) trendiluku, vas.
Lähde: StatFin, Eurostat, Macrobond, Kuntaliiton

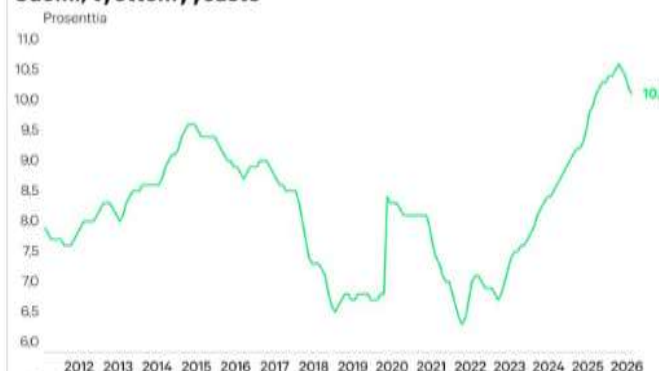
Lasse Corin
@lassecorin · Seuraa

Å så fint! Sanoi ruotsalainen. Tuoreimmat työmarkkinatilastot olivat oikein hyvät, jopa jätte bra!

Työttömyysaste alas, nyt 10,1 % (pahimmillaan 10,6%)
Työllisyysaste ylös
Työllisten määrä ylös

Kansantalous kiittää. Eiköhän tästä tule vauhtia myös yksityiseen kulutukseen ja [Näytä lisää](#)

Suomi, työttömyysaste

Aktia, Macrobond, Statistics Finland

8.14 ap. · 22. syysk. 2026

Juhana Brotherus
@JuhanaBrotherus · Seuraa

Huraa! Vihdoin selkeästi positiivisia merkkejä talouskasvun tarttumisesta työmarkkinoille. Työllisiä elokuussa +34 000 vrt viime vuosi ja työttömien määrä väheni -5 000 henkeä. Eli työmarkkinat vetävät yhä uutta väkeä (hyvä!), mutta työpaikkoja syntyy nopeammin (mahtavaa!!).

Väestö työmarkkina-aseman mukaan elokuussa 2025 ja 2026, 15-74-vuotiaat

	2025/08, 1000 henkilöä	2026/08, 1000 henkilöä	Muutos, 2025/08 - 2026/08, 1000 henkilöä
Väestö yhteensä	4 165	4 166	1
Työvoima yhteensä	2 860	2 890	30
- työlliset	2 594	2 628	34
- työttömät	267	262	-5
Työvoiman ulkopuolella olevat	1 305	1 276	-29

8.17 ap. · 22. syysk. 2026

Veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille

Kunnallisveron veroperustemuutokset huomioitiin pääosin aikaisemmissa kehikoissa. Ansiotason indeksitarkistukset ja verokevennykset painottaen pieni ja keskituloisia.

Nettona noin **-77** milj. € joka kompensoidaan valtionosuuksissa.

Yhteisöverokanta laskee 20 % → 18 % vuonna 2027.

Tämä alentaa yhteisöveron tuottoa yhteensä noin -830 milj. €, josta kuntaryhmän osuus on noin **-190** milj. €.

Kompensoidaan yhteisöveron kuntaosuudessa.

Investointihyvitykset, lahjoitusvähennyksen laajennus ja korkovähennysrajoituksen infrastruktuuripoikkeus vähentää yhteisöveron tuottoa.

Rahapelijärjestelmän uudistus vastaavasti nostaa tämän tuottoa.

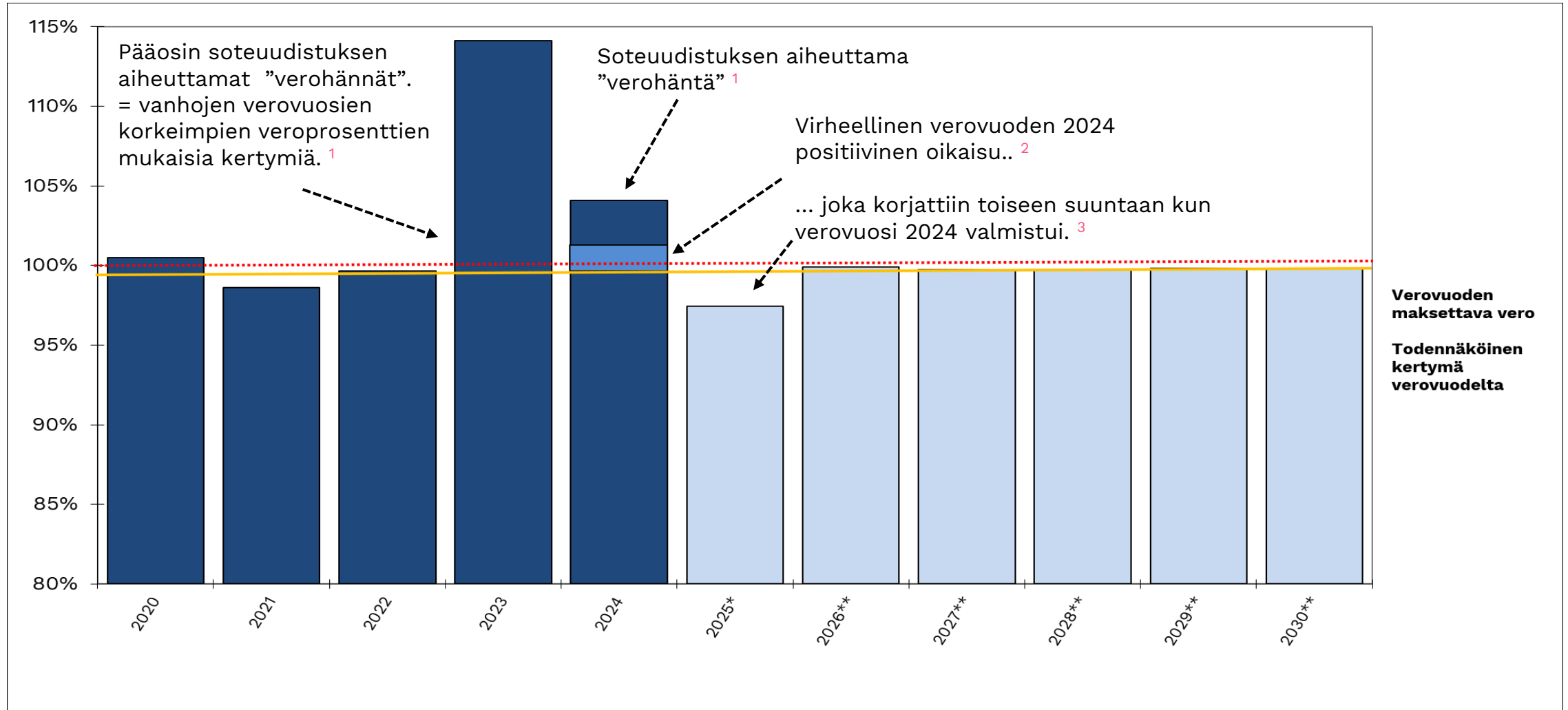
Kunnallisveron kertymäennuste 22.9.2026

- Ensi vuodesta alkaen oletetaan että kunnallisverot kertyvät samalla rytmityksellä kun kuluvana vuonna.
 - Loppuvuoden kertymäarvion mukaan noin 92,5 %:ia verovuoden 2026 arvioidusta maksettavasta kunnallisverosta kertyisi kuluvana kalenterivuonna.
 - Joulukuulle arvioidaan noin -60milj. euron oikaisua kunnallisveroon (ei yllätys).
 - Rytmihäiriö tilityksissä 2024-2025 on syytä huomioida myös kuluvan vuoden kehityksessä.

KUNNALLISVERON TILITYKSET				KOKO MAA , Milj.€			
TA -VUODEN ENNAKOT	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Koko maan kertymä	39 182	40 335	40 751				
Kuntaryhmän jako-osuus	25,26 %	25,98 %	26,38 %				
TA-vuonna tilitetään	91,83 %	90,11 %	90,51 %				
Arvioitu jako-osuuden oikaisu	149	-167	-60				
Tilitys kunnille TA-vuodelta	9 089	9 443	9 730	10 120	10 520	10 940	11 340
Muutos %	9,0	3,9	2,7	4,0	3,9	3,9	3,6
Osuus maksettavasta %	94,7	92,1	92,5	92,4	92,4	92,4	92,5
TILITYKSET ED. VUODELTA	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Ennakot (tammi-lokakuu)	565	456	813	800	830	860	880
Maksuunpanotilitys + muut	77	-26	-80	-80	-70	-70	-70
Tilitys kunnille ed.vuodelta	642	430	733	720	760	790	810
TILITYKSET VUODELTA t-2	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Jäännösverot + muut	189	55	57	60	50	50	60
	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Muut tilitykset	72	58	40	30	30	30	30
TILITYKSET YHTEENSÄ	9 992	9 987	10 560	10 930	11 360	11 810	12 240
Muutos %	-3,3	-0,1	5,7	3,5	3,9	4,0	3,6

Kunnallisveron kertymien rytmihäiriö

= kunnallisveron kalenterivuoden kertymä suhteessa verovuoden maksettavaan kunnallisveroon

**Tulorekisteriin
ilmoitetut
kuntakohtaiset
ansiotulotiedot
verovuodelta 2026
muuttaa
kunnallisveron
kuntakohtaisia
ennusteita.**

Perinteisesti: ikäryhmien muutokset ja niiden vaikutukset ansiotuloihin kuntakohtaisissa kehikoissa

- Palkkatulojen muutos kuntakohtaisessa kehikossa johdetaan työnikäisen väestön muutoksesta (19-64 –vuotiaat) suhteessa koko maan kehitykseen ilman ikäryhmän vaikutusta.
- Sama koskee yli 65 –vuotiaita ja kunnan eläketuloja.
- Vihreällä tulokehitystilaston mukaiset ansiotulojen muutokset, palkkasumma punaisella johdettu valmistuvan verotuksen ennakkotiedoista.

19 - 64 vuotiaat	1 727	1 663	1 616	1 573	1 550	1 526
Muutos %	-2,5	-3,7	-2,8	-2,6	-1,5	-1,5
+ 65 vuotiaat	1 624	1 618	1 623	1 623	1 614	1 600
Muutos %	-0,6	-0,4	0,3	0,0	-0,5	-0,9
Asukasluku vuoden lopussa			3 801	3 734	3 672	3 612
Muutos %	-2,3	-2,7	-1,9	-1,7	-1,7	-1,6
ANSIOTULOT	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Palkkatulot	42 080	41 943	41 582	41 647	41 853	42 486
Muutos %	1,2	-0,3	-0,9	0,2	0,5	1,5
Eläketulot	38 547	38 701	38 629	39 349	39 930	40 488
Muutos %	4,3	0,4	-0,2	1,9	1,5	1,4

Nyt: Tulorekisteriin ilmoitetut ansiotulotiedot tammi-heinäkuulta

- Tulorekisteriin ilmoitettujen ansiotulojen kumulatiiviset summat tammi-heinäkuun ajalta verovuosina 2025–2026.
 - Ei missään nimessä lopullisia, kuitenkin ajankohtaisimmat kuntakohtaiset tiedot ansiotulojen kehityksistä.
 - Omat arviot loppuvuoden kehityksistä suositeltavaa päivittää omaan veroennustekehikkoon.
 - Verohallinto päivittää kuukausitiedot noin 2 kuukauden viiveellä.
[Verohallinnon tilastotietokantaan.](#) (PX-Web)

ANSIOTULOT	2024	2025**	2026**	2027**
Palkkatulot	30 328	31 078	32 197	33 057
Muutos %	2,2	2,5	3,6	2,7
Eläketulot	17 521	17 836	17 765	18 167
Muutos %	5,5	1,8	-0,4	2,3
Työttömyysturva	1 511	1 354	1 202	1 173
Muutos %	-4,5	-10,4	-11,2	-2,4

Tunnusluvut Pakollinen *

Valittu 1 Yhteensä 8

- Euromäärä
- Kumulatiivinen euromäärä
- Lukumäärä
- Euromäärän muutos, %
- Kumulatiivisen euromäärän vuosimuutos

Verokausi Pakollinen *

☒ Valitse kaikki

☐ Poista valinnat

☐ Sanan alusta

Hae

Valittu 1 Yhteensä 79

- 2026-07
- 2026-06
- 2026-05
- 2026-04
- 2026-03
- 2026-02

Verotuskunta Pakollinen *

☒ Valitse kaikki

☐ Poista valinnat

☐ Sanan alusta

Hae

Valittu 1 Yhteensä 334

- Jämsä
- Järvenpää
- Kaarina
- Kaavi
- Kajaani
- Kalajoki

Yhteisöveroennuste 22.9.2026

- Yhteisöveroennuste nousi hieman elokuussa, mutta sisältää yhä epävarmuutta tuleville vuosille.
 - Valtiovarainministeriön viimeisin makroennuste toimi ”pohjana” maksuunpano-arviolle verovuodesta 2026 alkaen.
 - Veroennustekehikossa hieman alhaisempi taso ja kertymien jaksotus eroaa hieman.
- Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron ryhmäosuuksia muuttamalla.
 - Kuntaryhmän jako-osuus nousee 2,65 % -yksiköllä verovuodelle 2027 ja on silloin 25,49 %:ia yhteisöveron tuotosta.
 - Yhteisöverokannan pienenemisen vaikutus ryhmäosuuteen on noin +2,5 %-yksikköä.

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO				KOKO MAA , Milj.€		
VEROVUOSI	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
VEROTETTAVA TULO	37 500	40 700	41 600	42 900	43 800	44 900
<i>Muutos %</i>	7,1	8,5	2,2	3,1	2,1	2,5
<i>Yhteisöveroprosentti</i>	20,0	20,0	18,0	18,0	18,0	18,0
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	7 500	8 140	7 488	7 722	7 884	8 082
<i>Kuntaryhmän osuus</i>	<i>0,2365</i>	<i>0,2284</i>	<i>0,2561</i>	<i>0,2606</i>	<i>0,2654</i>	<i>0,2664</i>
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	1 770	1 860	1 920	2 010	2 090	2 150
<i>Muutos %</i>	6,7	5,1	3,2	4,7	4,0	2,9
<i>Kuntien osuus manner-Suomess</i>	1 760	1 850	1 910	2 000	2 080	2 140
<i>Kuntien osuus Ahvenanmaalla</i>	10	10	10	10	10	10
YHTEISÖVERON TILITYKSET						
TILIVUOSI	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Verovuodelta 2020	-1	-20	0	0	0	0
Verovuodelta 2021	-4	0	0	0	0	0
Verovuodelta 2022	0	10	0	0	0	0
Verovuodelta 2023	11	0	0	0	0	0
Verovuodelta 2024	285	10	0	0	0	0
Verovuodelta 2025	1 280	360	10	0	0	0
Verovuodelta 2026	93	1 320	430	10	0	0
Verovuodelta 2027	0	90	1 360	440	10	10
Verovuodelta 2028			90	1 430	460	10
Verovuodelta 2029				90	1 490	490
Verovuodelta 2030					90	1 520
Verovuodelta 2031						90
TILITYKSET YHTEENSÄ	-1 690	1 720	1 890	1 970	2 050	2 120
<i>Muutos %</i>	-4,4	4,8	6,8	4,2	4,1	3,4

Kiinteistöveron oikaisut nakertavat kertymiä rankalla kädellä monessa kunnassa

- Kiinteistöveroon on kuluvana vuonna kohdistunut merkittävä määrä vanhoihin verovuosiin kohdistuneita vero-oikaisuja.
- Oikaisut liittyvät pääosin sairaalarakennuksiin ja muihin yleisiin rakennuksiin ja näiden korotettuihin ikäalennusprosentteihin.
 - heikentävät merkittävästi kuluvan vuoden kiinteistöverokertymiä monessa kunnassa.

Esimerkkikaupunki

MAKSETTAVA KIINT.VERO	47 731	49 871	49 871	49 871	49 871
Muutos %	-1,1	4,5	0,0	0,0	0,0
				C.2	1000 €
KIINTEISTÖVERON TILITYKSET					
TILIVUOSI	2025	2026**	2027**	2028**	2028**
TA-vuoden tilitykset	45 561	46 879	46 879	46 879	46 879
Vanhojen verovuosien tilitykset ja oikaisut	2 489	-2 237	2 394	2 394	2 394
TILITYKSET YHTEENSÄ	48 050	44 642	49 273	49 273	49 273
	4,4	-7,1	10,4	0,0	0,0

Kaikki 2025 ja sitä vanhempien verovuosien nettokertymät elokuuhun asti

Yhteisövero nostaa ensi vuoden kertymäarviota keväästä, kunnallisvero seuraa perässä..

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Kunnallisvero	9 987	10 560	10 930	11 360	11 810	12 240
<i>Muutos %</i>	-0,1	5,7	3,5	3,9	4,0	3,6
Yhteisövero	1 690	1 770	1 890	1 970	2 050	2 120
<i>Muutos %</i>	-4,4	4,8	6,8	4,2	4,1	3,4
Kiinteistövero	2 383	2 300	2 400	2 450	2 490	2 540
<i>Muutos %</i>	2,1	-3,5	4,3	2,1	1,6	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	14 059	14 630	15 220	15 780	16 350	16 900
<i>Muutos %</i>	-0,2	4,1	4,0	3,7	3,6	3,4

Kiitos!

Benjamin Strandberg
Asiantuntija, Kuntatalous

Puh. + 358 50 594 0603

Benjamin.Strandberg@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

**KUNTA
LIITTO**

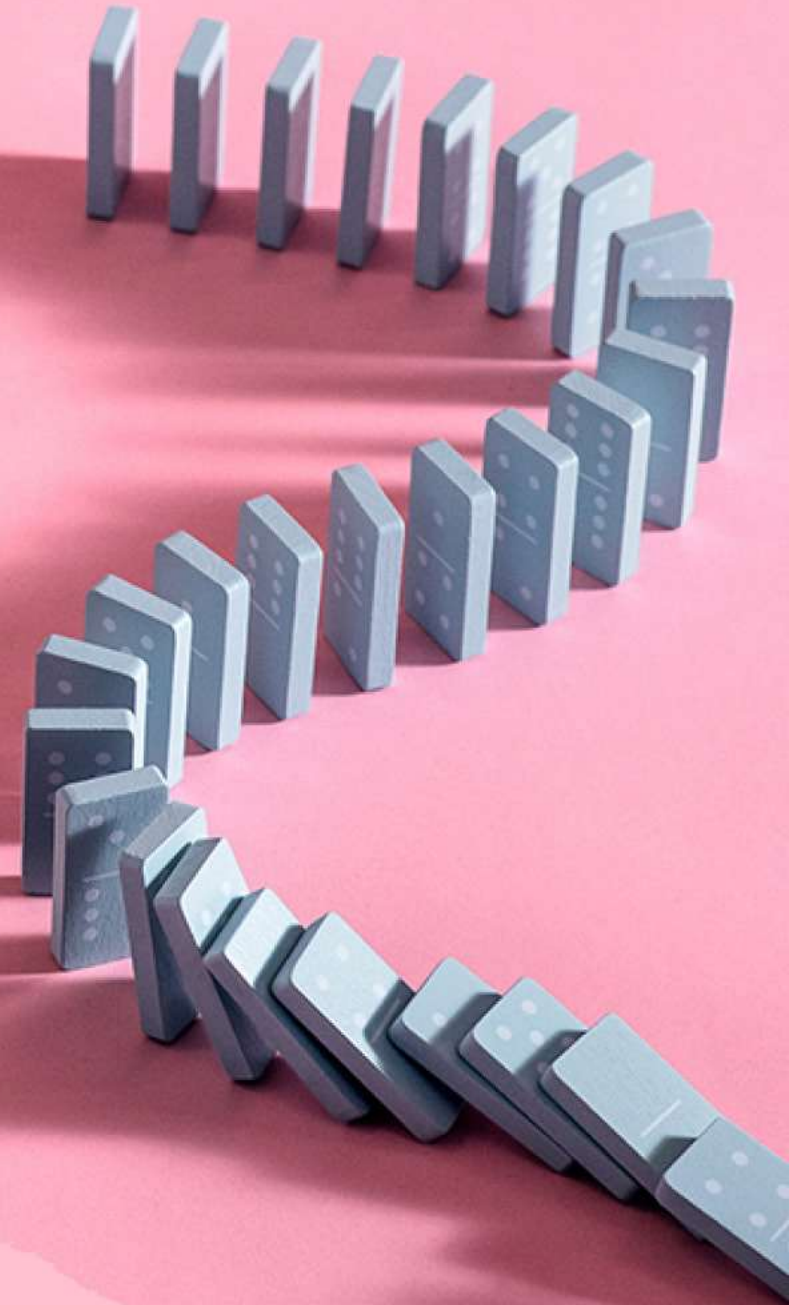
Kommun-
förbundet

Valtionosuudet vuodelle 2027

**- miltä ne näyttävät tuoreimpien VM:n
ennakkolaskelmien mukaan ja mitä pitää
OKM-valtionosuuksista nyt ymmärtää**

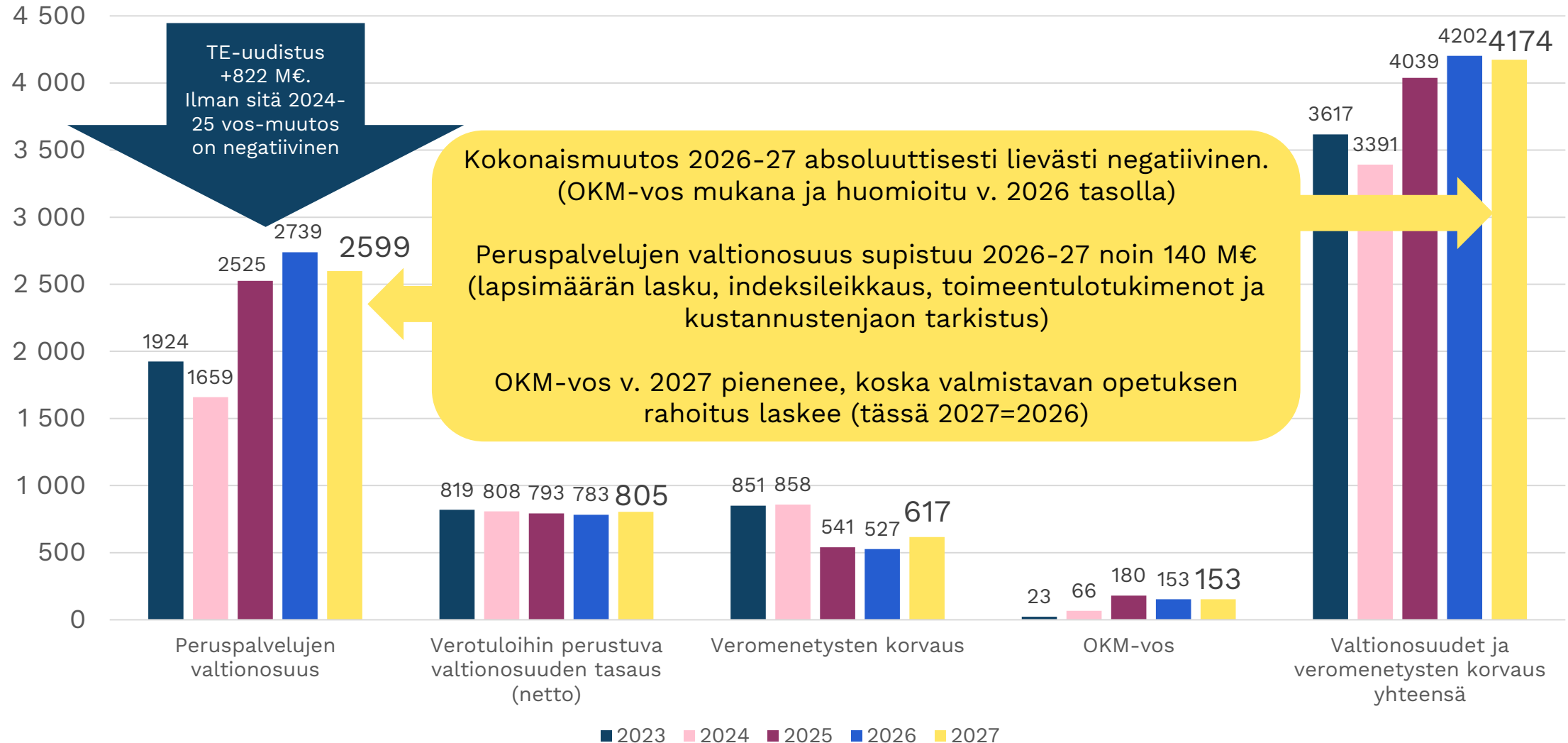
Taloustorstai 24.9.2026

Olli Riikonen

Valtionosuusrahoitus koko maan tasolla 2023-27, M€

Vuosi 2027 VM:n syyskuun ennakkollinen laskelma, OKM-vos huomioitu v. 2026 tasolla

VM-vos:n ydinluvut ja muutos 2026-27

	2026, M€	2027*, M€	Muutos, %	Muutos, M€
Ikärakenne, laskennallinen kustannus	9 200	9 255	0,6 %	55
Muut laskennalliset kustannukset	2 488	2 632	5,8 %	144
Laskennalliset kustannukset yhteensä	11 688	11 887	1,7 %	199
Kuntien omarahoitusosuus	-8 681	-8 909	2,6 %	-228
Valtionosuus omarahoitusosuuden jälkeen	3 006	2 978	-0,9 %	-28
Lisäosat yhteensä	315	324	3,0 %	9
Vähennykset ja lisäykset, netto	-582	-703	20,8 %	-121
Vos ennen verotuloihin perustuvaan tasausta	2 739	2 599	-5,1 %	-140
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	783	805	2,9 %	22
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 522	3 404	-3,3 %	-118
Veromenetysten korvaus	527	617	17,0 %	90
Valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset yht.	4 049	4 020	-0,7 %	-28
Kotikuntakorvaus, netto	30	27	-9,2 %	-3
VM maksatus	4 079	4 048	-0,8 %	-31
Asukasluku	5 605 317	5 622 045	0,3 %	16 728
0-15-vuotiaat	880 164	868 409	-1,3 %	-11 755
Vieraskieliset	607 004	642 955	5,9 %	35 951

Indeksileikkaus
ja kust.jaon
tarkistus

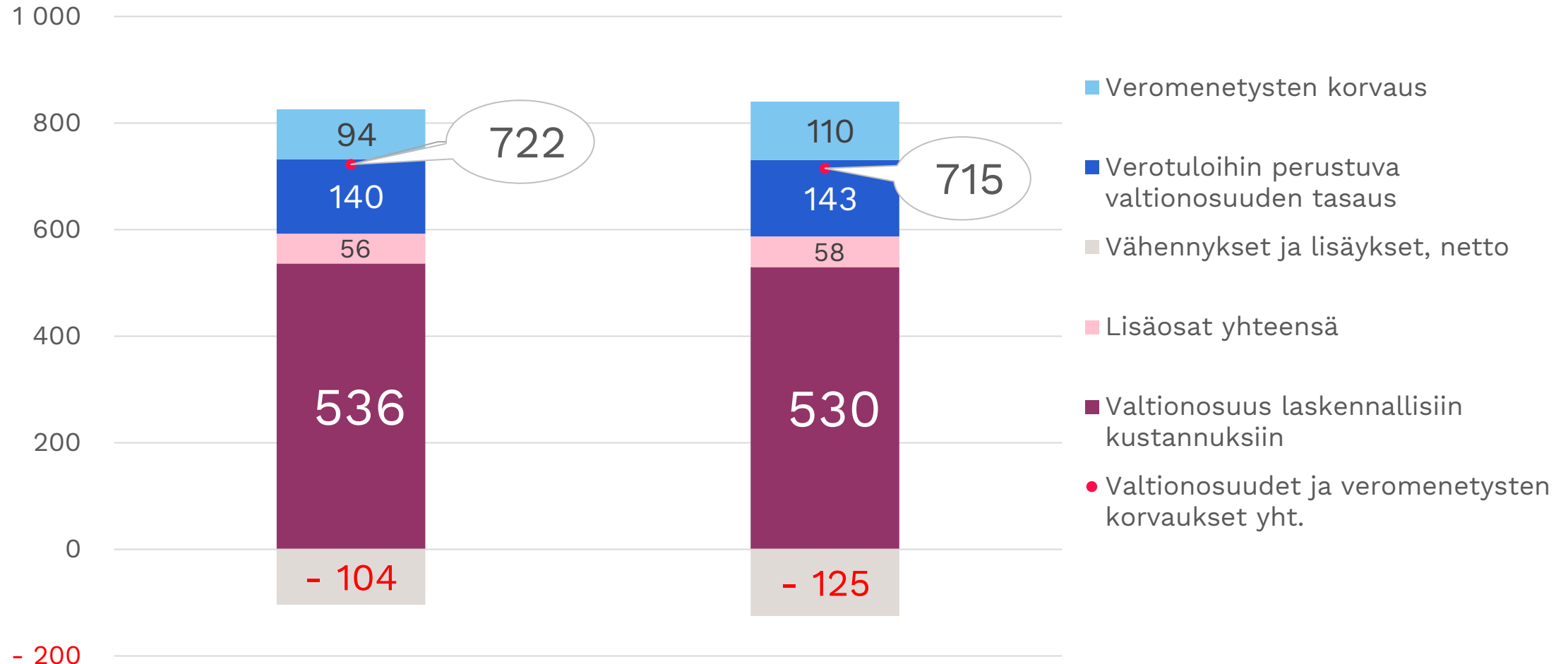
Toimeentulo-
tuen rahoituksen
kasvu

Verokompi-
tit vs. verotulot
= nolla-
summapeli

VM-vos:n koostumus koko maan tasolla

2026, €/as.

2027*, €/as.

Merkittävimmät selitykset vos-muutoksiin tästä vuodesta ensi vuoteen

- -75 M€ (n. 2 %) kehysriihessä 2025 päätetty lisäleikkaus jatkuu
- -91 M€, kun 3,5 % indeksikorotuksesta leikataan 2,8 %-yksikköä (indeksikorotus siis hyvin lievästi positiivinen) – tähän saakka hallituskauden leikkaus ollut 1 %-yksikön suuruinen
- -56 M€ kustannustenjaon negatiivinen tarkistus – kuntien valtionosuusmenoluokkien kulukasvu ennakoitua pienempää
- -120 M€ enemmän vähennystä perustoimeentulotuen kustannusten kasvun takia (2026: 360 M€ -> 2027: 480 M€)
- +40 M€ vos-perusteisten tehtävien muutokset netto – tosin 24 M€ kotoutumiskorvausten siirto vosseihin ei
- Kuntakohtaisia muutoksia selittävät joka vuosi eniten lapsimäärän muutokset sekä verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen muutos (tässä nollasummapeli viiveellä verotulojen kanssa)

Muutokset ääripäissä melko suuria.

Lasten väheneminen ja verotuloihin perustuvan tasauksen muutos tärkeimpiä selittäjiä.

Kuntien valtionosuudet yhteensä 2026-27, muutosvertailu

22.9.2026								
		Vos 2026 yhteensä	Vos 2027 yhteensä	Muutos 2026-27	Muutos, %	Vos 2026 €/as.	Vos 2027 €/as.	Muutos €/as.
Nro	Manner-Suomi	4 202 250 004	4 173 981 783	-28 268 220	-0,7 %	750	742	-7
498	Muonio	4 589 980	4 155 493	-434 487	-9,5 %	1 984	1 789	-196
495	Multia	850 499	615 465	-235 034	-27,6 %	611	444	-166
216	Kannonkoski	1 260 207	1 043 329	-216 878	-17,2 %	1 063	918	-145
105	Hyrynsalmi	2 833 826	2 532 222	-301 605	-10,6 %	1 415	1 276	-139
146	Ilomantsi	3 959 942	3 319 474	-640 468	-16,2 %	904	773	-130
625	Pyhäjoki	4 878 672	5 126 847	248 176	5,1 %	1 639	1 745	106
82	Hattula	2 545 203	3 594 370	1 049 167	41,2 %	272	385	113
316	Kärkölä	152 098	696 889	544 791	358,2 %	37	172	135
678	Raahe	16 220 469	19 310 475	3 090 006	19,1 %	688	825	137
231	Kaskinen	-655 399	-486 864	168 535	-25,7 %	-528	-390	138

Ennakollinen valtionosuuslaskelma vuodelle 2027, yhteenveto

Tiivistelmä VM:n ennakollisesta valtionosuuslaskelmasta vuodelle 2027 + OKM:n valtionosuus vuoden 2026 vos-päätöksen mukaisesti

Kuntaliiton julkaisu 22.9.2026

Lähteet:

Ennakolliset valtionosuuksien laskentatiedot vuodelle 2027 / VM, syyskuu

OKM:n valtionosuudet 2026 / OKM 3.8.2026 (Oph:n laskelma 24.7.2026)

Muutoslaskelmat Kuntaliitto / Olli Riikonen

Sarakeotsikossa oleva numero viittaa kirjanpidon tiliin, johon ko. erä kirjataan.

Kuntasi vos-laskelman ja muutokset löydät Kuntaliiton vos-laskelmasta, jossa on useita tarkastelukulmia valtionosuuksiin
[Valtionosuuslaskelmat | Kuntaliitto.fi](#)

Kunta-nro	Kunta	Asukasluku 31.12.2025	Peruspalvelujen vos ilman tasausta ja sote- eriä (F-E)	Sote-erät	5501 Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta (D+E)	5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (F+G)	5890 Verotulo- menetysten korvaus	VM:n valtionosuudet ja verotulo- menetysten korvaus yhteensä (H+I)	5701 Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (ns. OKM-vos) v. 2026	Kunnan valtionosuudet yhteensä (J+K)	Kunnan valtionosuudet yhteensä €/as.	Kotikunta- korvaus, netto	Valtionosuus- maksatus (valtionosuudet + kotikunta- korvaukset)	Mk- nro	Hva- nro	Valtionosuuksien muutos yhteensä € 2026-27	Muutos yhteensä %	Muutos yhteensä €/as.
	YHTEENSÄ	5 622 045	2 598 834 776	0	2 598 834 777	804 925 137	3 403 759 913	616 500 000	4 020 259 913	153 721 870	4 173 981 783	742	-271 810 642	3 902 171 141	0	0	-28 268 220	-0,7%	-5
91	Helsinki	694 392	379 719 934	51 335 851	431 055 785	-60 175 059	370 880 726	81 090 538	451 971 263	58 267 327	510 238 590	735	-127 275 258	382 963 333	1	31	28 107 155	5,8%	40
49	Espoo	325 716	321 645 748	146 161 145	467 806 893	-25 866 900	441 939 993	27 145 350	469 085 342	8 305 398	477 390 740	1 466	-19 426 448	457 964 292	1	33	1 147 827	0,2%	4
837	Tampere	263 337	53 054 782	-36 340 403	16 714 378	9 796 096	26 510 474	29 260 954	55 771 429	91 810 296	147 581 725	560	-17 915 424	129 666 301	6	6	3 307 449	2,3%	13
92	Vantaa	252 956	240 309 283	-27 833 347	212 475 936	-1 503 615	210 972 320	22 740 654	233 712 974	44 548 683	278 261 657	1 100	-7 270 449	270 991 208	1	32	4 275 544	1,6%	17
564	Oulu	217 469	93 941 990	-15 954 323	77 987 668	38 164 469	116 152 137	21 098 765	137 250 902	6 036 272	143 287 174	659	-16 068 495	127 218 679	17	17	-5 215 084	-3,5%	-24
853	Turku	209 633	72 161 679	-22 249 162	49 912 517	-320 636	49 591 880	27 527 230	77 119 111	53 036 486	130 155 597	621	-4 551 498	125 604 099	2	2	5 601 581	4,5%	27
179	Jyväskylä	149 895	38 576 956	-17 775 294	20 801 662	43 190 150	63 991 812	15 201 784	79 193 596	-24 942 284	54 251 312	362	-14 799 268	39 452 044	13	13	-3 121 530	-5,4%	-21
297	Kuopio	126 572	27 494 606	-13 438 206	14 056 401	26 721 042	40 777 443	13 938 842	54 716 285	3 246 559	57 962 844	458	-4 146 147	53 816 697	11	11	2 207 762	4,0%	17
398	Lahti	121 832	29 146 151	17 639 195	46 785 346	30 281 442	77 066 788	12 486 908	89 553 697	202 091	89 755 788	737	-9 869 857	79 885 931	7	7	-71 812	-0,1%	-1
609	Pori	83 010	15 883 194	-16 777 532	-894 337	21 912 960	21 018 623	8 929 107	29 947 730	-4 650 232	25 297 498	305	-3 455 083	21 842 415	4	4	812 824	3,3%	1
167	Joensuu	79 129	14 937 757	573 742	15 511 498	28 071 821	43 583 319	9 768 451	53 351 771	2 877 872	56 229 643	711	-12 955 291	43 274 351	12	12	70 333	0,1%	1
286	Kouvola	77 625	5 638 935	-18 680 709	-13 041 773	16 065 024	3 023 251	8 425 468	11 448 718	-5 583 259	5 865 459	76	-480 631	5 384 829	8	8	1 113 689	23,4%	14

Tietoa aineistosta 1.a. Vos-laskelma 1.b. Vos-laskelma_€as 2.a. Vos-laskelma 2.b. Vos-laskelma_€as 3. Vos-muutos_tiivis_2026-27 4. Vos-muutos_laaja2026-27 5. Leikkausvertailu 6. Ikärakenne 7. Sote-erät ... + : ◀ ▶

Välilehdellä 4 on yksityiskohtaisin vertailu 2026-27 välillä

- Jos pp-vos ilman tasausta ja sote-eriä laskee -> selitys löytyy todennäköisimmin ikärakenteen muutoksesta

Valtionosuuden osatekijöiden muutos 2026-27, € ja %																			
22.9.2026																			
Muutosvertailut KL / Olli Riikonen																			
Huom! %-muutos ei ole käyttökelpoinen jos negatiivista verrataan positiiviseen tai päinvastoin tai jos negatiivinen luku muuttuu																			
Vierittämällä sivua oikealle laskelma löytyy myös €/asukas -muodossa																			
Kunta-nro	Maa-kunta-nro	Hyvinvointialue-nro	Kunta	Asukasluku 31.12.2024	Asukasluku 31.12.2025	Muutos	Muutos, %	Peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta ja kuntakohtaisia sote-eriä 2026	Peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta ja kuntakohtaisia sote-eriä 2027	Muutos, €	Muutos, %	Kuntakohtaiset sote-erät yhteensä 2026	Kuntakohtaiset sote-erät yhteensä 2027	Muutos, €	Muutos, %	5502 Peruspalvelujen valtionosuus (sis. kuntakohtaiset sote-erät) ilman tasausta 2026	5502 Peruspalvelujen valtionosuus (sis. kuntakohtaiset sote-erät) ilman tasausta 2027	Muutos, €	Muutos, %
0	0	0	YHTEENSÄ	5 605 317	5 622 045	16 728	0,3 %	2 739 010 760	2 598 834 776	-140 175 983	-5,1 %	0	0	0	0,0 %	2 739 010 760	2 598 834 777	-140 175 983	-5,1 %
5	14	14	Alajärvi	9 078	8 982	-96	-1,1 %	4 806 529	4 566 114	-240 415	-5,0 %	1 070 292	1 057 381	-12 911	-1,2 %	5 876 821	5 623 495	-253 326	-4,3 %
9	17	17	Alavieska	2 410	2 384	-26	-1,1 %	1 620 188	1 497 790	-122 398	-7,6 %	497 476	494 035	-3 440	-0,7 %	2 117 664	1 991 825	-125 838	-5,9 %
10	14	14	Alavus	10 780	10 634	-146	-1,4 %	4 872 991	4 626 381	-246 610	-5,1 %	-1 067 281	-916 360	150 921	-14,1 %	3 805 710	3 710 021	-95 690	-2,5 %
16	7	7	Asikkala	7 889	7 841	-48	-0,6 %	1 073 994	323 479	-750 515	-69,9 %	3 915 113	3 783 636	-131 478	-3,4 %	4 989 107	4 107 114	-881 993	-17,7 %
18	1	34	Askola	4 651	4 677	26	0,6 %	2 489 657	2 219 179	-270 478	-10,9 %	-612 350	-547 602	64 748	-10,6 %	1 877 307	1 671 577	-205 730	-11,0 %
19	2	2	Aura	3 966	3 937	-29	-0,7 %	2 094 842	2 066 458	-28 384	-1,4 %	-766 702	-712 801	53 900	-7,0 %	1 328 141	1 353 656	25 516	1,9 %
20	6	6	Akaa	16 387	16 429	42	0,3 %	5 703 508	5 355 739	-347 770	-6,1 %	-4 713 451	-4 489 516	223 934	-4,8 %	990 058	866 222	-123 836	-12,5 %
46	10	10	Enonkoski	1 288	1 273	-15	-1,2 %	952 774	1 044 539	91 765	9,6 %	631 100	609 100	-22 000	-3,5 %	1 583 874	1 653 639	69 765	4,4 %
47	19	19	Enontekiö	1 762	1 769	7	0,4 %	2 396 193	2 320 695	-75 499	-3,2 %	385 233	355 522	-29 711	-7,7 %	2 781 426	2 676 216	-105 210	-3,8 %
49	1	33	Espoo	320 931	325 716	4 785	1,5 %	320 185 397	321 645 748	1 460 351	0,5 %	151 169 465	146 161 145	-5 008 320	-3,3 %	471 354 862	467 806 893	-3 547 968	-0,8 %
50	4	4	Eura	11 084	11 005	-79	-0,7 %	3 075 084	2 397 094	-677 990	-22,0 %	-1 097 089	-965 338	131 751	-12,0 %	1 977 994	1 431 756	-546 239	-27,6 %
51	4	4	Eurajoki	9 052	8 920	-132	-1,5 %	3 668 409	2 800 596	-867 812	-23,7 %	-8 320 008	-8 194 764	125 214	-1,5 %	-4 651 600	-5 394 197	-742 598	16,0 %

Välilehdeltä 6 löytyy ikärakenne, joka paljastaa karusti lapsimäärän muutoksen – kurkkaa alakoulujen tuleva oppilasluku katsomalla 0-5-vuotiaiden määrää suhteessa 7-12-vuotiaisiin

Ikärakenne 2023-2025 ja ikärakenteen mukaiset laskennalliset kustannukset valtionosuuksissa 2025-27

Lähde: VM:n valtionosuuslaskelmat 2025 - 2027

22.9.2026

Valtionosuuden perusteena on väkiluku t-2. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2025 valtionosuudet määräytyvät vuoden 2023 lopun (31.12.) väestötiedon perusteella.

Vuoden 2027 valtionosuudet määräytyvät 31.12.2025 väestötiedon perusteella. Väestötiedot ikäluokittain ovat tässä alapuolella.

Kunta- nro	Mk- nro	Hva- nro	Ikäryhmä:	Vuosi: 2023 2024 2025			2023 2024 2025			2023 2024 2025			2023 2024 2025			0-5 vs. 7-12	2023 2024 2025			2023 2024 2025			0-15-vuotiaat MUUTOS 2024-25	0-15-vuotiaat MUUTOS 2024-25, %
				Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä	0-5-vuotiaat	0-5-vuotiaat	0-5-vuotiaat	6-vuotiaat	6-vuotiaat	6-vuotiaat	7-12-vuotiaat	7-12-vuotiaat	7-12-vuotiaat		13-15-vuotiaat	13-15-vuotiaat	13-15-vuotiaat	0-15-vuotiaat yhteensä	0-15-vuotiaat yhteensä	0-15-vuotiaat yhteensä		
0	0	0	Koko maa	5 573 310	5 605 317	5 622 045	283 842	280 783	280 830	52 740	50 320	48 446	362 111	355 267	344 994	81,4 %	191 944	193 794	194 139	890 637	880 164	868 409	-11 755	-1,3 %
5	14	14	Alajärvi	9 113	9 078	8 982	454	439	414	99	90	89	659	647	623	66,5 %	395	383	384	1 607	1 559	1 510	-49	-3,1 %
9	17	17	Alavieska	2 437	2 410	2 384	140	139	133	29	35	23	206	195	191	69,6 %	115	106	114	490	475	461	-14	-2,9 %
10	14	14	Alavus	10 933	10 780	10 634	564	539	519	129	100	105	764	763	722	71,9 %	421	393	408	1 878	1 795	1 754	-41	-2,3 %
16	7	7	Asikkala	7 968	7 889	7 841	330	302	286	63	68	46	456	439	435	65,7 %	271	259	237	1 120	1 068	1 004	-64	-6,0 %
18	1	34	Askola	4 700	4 651	4 677	230	215	227	44	47	41	385	364	352	64,5 %	226	219	206	885	845	826	-19	-2,2 %
19	2	2	Aura	3 961	3 966	3 937	259	250	237	41	45	46	305	292	276	85,9 %	162	164	175	767	751	734	-17	-2,3 %
20	6	6	Akaa	16 405	16 387	16 429	769	794	820	148	122	151	1 155	1 101	1 006	81,5 %	650	661	666	2 722	2 678	2 643	-35	-1,3 %
46	10	10	Enonkoski	1 320	1 288	1 273	50	53	54	8	5	8	78	67	60	90,0 %	38	41	47	174	166	169	3	1,8 %
47	19	19	Enontekiö	1 771	1 762	1 769	61	60	61	10	7	9	95	85	68	89,7 %	57	63	64	223	215	202	-13	-6,0 %
49	1	33	Espoo	314 024	320 931	325 716	20 404	20 732	20 970	3 591	3 531	3 447	23 660	23 553	23 273	90,1 %	11 989	12 331	12 559	59 644	60 147	60 249	102	0,2 %
50	4	4	Eura	11 184	11 084	11 005	484	485	477	93	88	81	750	720	685	69,6 %	409	415	389	1 736	1 708	1 632	-76	-4,4 %
51	4	4	Eurajoki	9 143	9 052	8 920	429	404	382	85	93	75	670	634	623	61,3 %	388	375	342	1 572	1 506	1 422	-84	-5,6 %
52	14	14	Evijärvi	2 292	2 272	2 267	107	90	89	23	26	19	161	151	151	58,9 %	97	101	100	388	368	359	-9	-2,4 %

Kuntien ja kuntayhtymien talous

VM:n painelaskelman mukaan, mrd.€

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Toimintakate	-15,33	-15,90	-16,57	-17,06	-18,04	-18,45
Verotulot	14,02	14,71	15,31	15,88	16,44	17,04
Valtionosuudet	4,12	4,29	4,25	4,54	5,30	5,53
Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,37	0,29	0,25	0,24	0,26	0,26
Vuosikate	3,18	3,39	3,24	3,61	3,96	4,38
Poistot	-2,97	-3,07	-3,17	-3,27	-3,37	-3,47
Satunnaiset erät, netto	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,69	0,32	0,06	0,34	0,58	0,91
Tulorah. korjauserät	-0,88	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Tulorahoitus, netto	2,79	2,89	2,74	3,11	3,46	3,88
Investoinnit, netto	-3,63	-4,02	-4,15	-4,35	-4,56	-4,76
Rahoitusjäämä ¹⁾	-0,84	-1,13	-1,41	-1,24	-1,10	-0,87
Lainakanta	21,37	22,45	23,73	24,75	25,64	26,26
Rahavarat	7,00	7,34	7,62	7,80	8,00	8,15

1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto
Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Entäpä suunnitelmavuodet?

Vos-kasvusta ei kannata riemastua.

2028 alkaen selityksenä soten takaisinperinnän päättyminen (uusi hallitus senkin voiton viedä voi).

2029 alkaen on huomioitu toimeentulotuen laskutusmalliin siirtyminen – siis ei enää vähennä valtionosuutta, mutta heikentää vastaavasti toimintakatetta.

Vos-analytiikan syvässä päässä: Mitä OKM-valtionosuuksille tapahtuu?

OKM:n vos-rahoitus esi- ja perusopetukseen sekä aamu- ja iltapäivätoimintaan			
	2026	2027	Muutos
1. Esi- ja perusopetus	547 597 000	517 622 000	-29 975 000
1.8. Lisärahoitus pid.oppivelv. (muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset) / Vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella järj.op.	247 101 000	248 982 000	1 881 000
1.1. Perusopetukseen valmistava opetus	117 138 000	74 514 000	-42 624 000
1.7. Lisärahoitus pid.oppivelv. (vaikeimmin kehitysvammaiset) / Toimintalueittain järj.op.	73 307 000	80 794 000	7 487 000
1.2. Aikuisten perusopetus	55 234 000	63 009 000	7 775 000
1.14. Valmistavan opetuksen lisäopetus	20 279 000	20 279 000	0
1.12. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	6 741 000	4 026 000	-2 715 000
1.11. Joustavan perusopetuksen lisä	6 000 000	6 000 000	0
1.5. Ulkomailla toimivien koulujen rahoitus perusopetuslain mukaiseen opetukseen	5 000 000	3 301 000	-1 699 000
1.3. Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä olevat viisivuotiaat / Varhennettu oppivelv. 5- ja 6-vuotiaat	4 177 000	4 369 000	192 000
1.6. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitus	3 922 000	3 272 000	-650 000
1.4. Perusopetuksen aineenopetus	3 800 000	3 800 000	0
1.9. Sisäoppilaitoslisä	3 409 000	3 570 000	161 000
1.10. Koulukotikorotus	986 000	1 180 000	194 000
1.13. Yksityisten kielikoulujen kaksivuotisessa esiopetuksessa olevat viisivuotiaat	503 000	526 000	23 000
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus	43 240 000	43 240 000	0
Laskennallinen rahoitus ja valtionosuudet yhteensä	590 837 000	560 862 000	-29 975 000

Valmistavan opetuksen määrä ja rahat laskussa ja oppimisen tuen perusteet muuttuneet.

Näissä merkittävät rahat.

Miten ne OKM-vossit oikein pitäisi budjetoida?

- 15.10. klo 14.30–16 on ihan tätä varten Taloustorstai Extra: OKM:n valtionosuuksien ennustaminen | Kuntaliitto.fi
- Kokeile myös Kuntaliiton valtionosuuslaskuria Valtionosuuslaskelmat | Kuntaliitto.fi

Valtionosuus-
laskuri on myös
päivitetty
syyskuun VM:n
lukuja
vastaavaksi.

Käytä laskuria
OKM-vos:n
ennakointiin ja
hyödynnä
valmiit kaaviot!

22.9.2026, Kuntaliitto / Olli Riikonen

Lähteet: VM:n syyskuun ennakkollinen valtionosuuslaskelma vuodelle 2027 ja OKM-vos OPH:n 24.7.2026 tietojen mukaan

KUNNAN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2027

Taulukon täyttöohje:

Valitse, syötä tai tarkista harmaiden kenttien tiedot

Tiedot siirtyvät automaattisesti työkirjan muista taulukoista näihin keltaisen värisiin kenttiin. Tarkista tiedot.

Lisätiedot: Suomen Kuntaliitto / Olli Riikonen, puh. 050 477 5619 ja Mikko Mehtonen, puh. 050 592 8986

Kunta:

Luoto

Klikkaa solu aktiiviseksi ja valitse kunta alasetoalikoista

Asukasluku 31.12.2025:

5 955

YHTEENVETO

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)

[Ennakolliset valtionosuuslaskentatiedot vuodelle 2027 / VM, kesäkuu 2026](#)

euroa

euroa/asukas

Ikärakenne

18 764 122

3 151

Muut laskennalliset kustannukset

3 342 233

561

Kunnan laskennalliset kustannukset yhteensä

22 106 355

3 712

Kunnan omahoitusosuus laskennallisista kustannuksista

-1 584,69

€/asukas

-9 436 829

-1 585

Valtionosuus laskennallisista kustannuksista

12 669 526

2 128

Lisäosat

266 040

45

Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä

-2 662 189

-447

Siitä sote-uudistuksen tasaus:

Muutosrajoitin

-1 088 842

-183

Järjestelmämuutoksen tasaus

-938 068

-158

Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden 500 M€ lisäsiirto vuodelta -23 (1/3)

-176 983

-30

Määräaikaisen vuodelle 2024 tehdyn 192 M€ lisäyksen takaisinperintä (1/3)

-67 768

-11

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tulopohjan tasausta

10 273 377

1 725

Kuntien peruspalvelujen
valtionosuusprosentti
25,82 %

**Kunnan oma
valtionosuusprosentti**
57,31 %

Toistaiseksi pysyvä kuntakohta.
Siirtymäkauden 2023-27 aikana
Kaikille kunnille €/as. tasasuuri.
Kaikille kunnille €/as. tasasuuri.

< >

Tietoa aineistosta

1.Käyttöohjeet

2.Yhteenveto

3.Ikärakenne

4.Muut lask. kustannukset

5.Lisäosat

6.Vähennykset ja lisäykset

7.OKM-vos

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus 2027 - kunnan oma laskelma

Ohjeet: = syötä kuntakohtaiset tiedot soluihin
 = tarkista solujen valtakunnalliset tiedot

Hae kuntasi vuoden 2026 valtionosuuspäätöksen tiedot täältä:

[Opetushallitus - Valtionosuudet](#)

Tutustu OKM-vos:n määräytymisperusteisiin vuonna 2026 (pääsääntöisesti pysyvät ennallaan, eurot vain muuttuvat):

[Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus - Yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2026 | Opetushallitus](#)

[Laskurin luvut: Hallituksen esitys vuoden 2027 talousarvioksi 21.9.2026](#)

Kunta: **Luoto**
 Asukasluku 31.12.2025: **5 955**

YLLÄPITÄJÄN YKSIKKÖHINTARAAHOITUS

Lukio	Siirtyy välelehdessä "Lukio"	0
Ammatillinen koulutus	Oman erillisen laskelman mukaan	

Ylläpitäjien yksikköhintarahaus 0

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN KUNNAN OMARAAHOITUSOSUUS

Lukiokoulutukseen	-114,12 €/asukas	-679 585	-641 602 000
Toisen asteen ammatilliseen koulutukseen	-204,00 €/asukas	-1 214 820	-1 146 876 000

Kunnan omarahausosuu toisen asteen koulutukseen -318,12 €/asukas -1 894 405 -1 788 478 000

ESI- JA PERUSOPETUKSEN OPPILASKOHTAISET LISÄT

Vuoden 2027 rahoitus määräytyy pääsääntöisesti 20.9.2026 oppilasmäärän mukaan

Kotikuntakorvauksen perusosa	9 225,51
Perusosaan tehtävä vähennys	-320,77
Yksikköhinta 2026	8 904,74
Rahoituksen myöntökerrain	100,00 %

Huom! Perusopetuksen tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUV) valtionosuus puuttuu laskurista (hallituksen TAE2027:ssä tähän varattu noin 4 milj.€).

Laskuri ei myöskään huomioi ammatillisen koulutuksen ml. ammatillisen koulutuksen tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuutta. Ammatillisen koulutuksen valtionosuutta ei lasketa yksikköhintaan perustuen.

Laskurista puuttuvat myös museoiden alueellisen vastuutehtävän ja valtakunnallisen kehittämistehtävän sekä esittävän taiteen korotettu rahoitus.

Valtion TAE2027

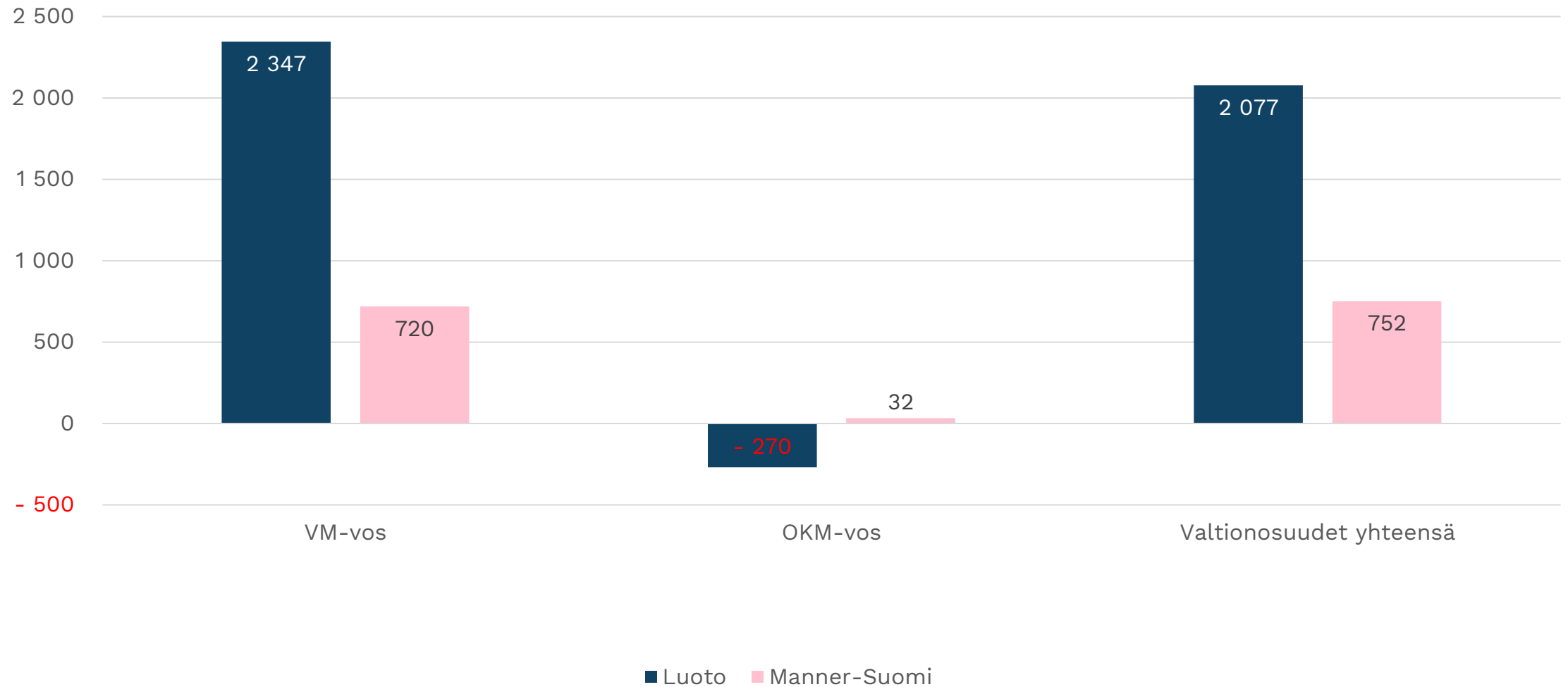
[Linkki hallituksen talousarvioesityksen \(TAE2027\) menokohdalle](#)

[TAE2027: Kuntien omarahausosuu lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin](#)

[TAE2027: Kuntien rahoitusosuu toisen asteen ammatilliseen koulutukseen](#)

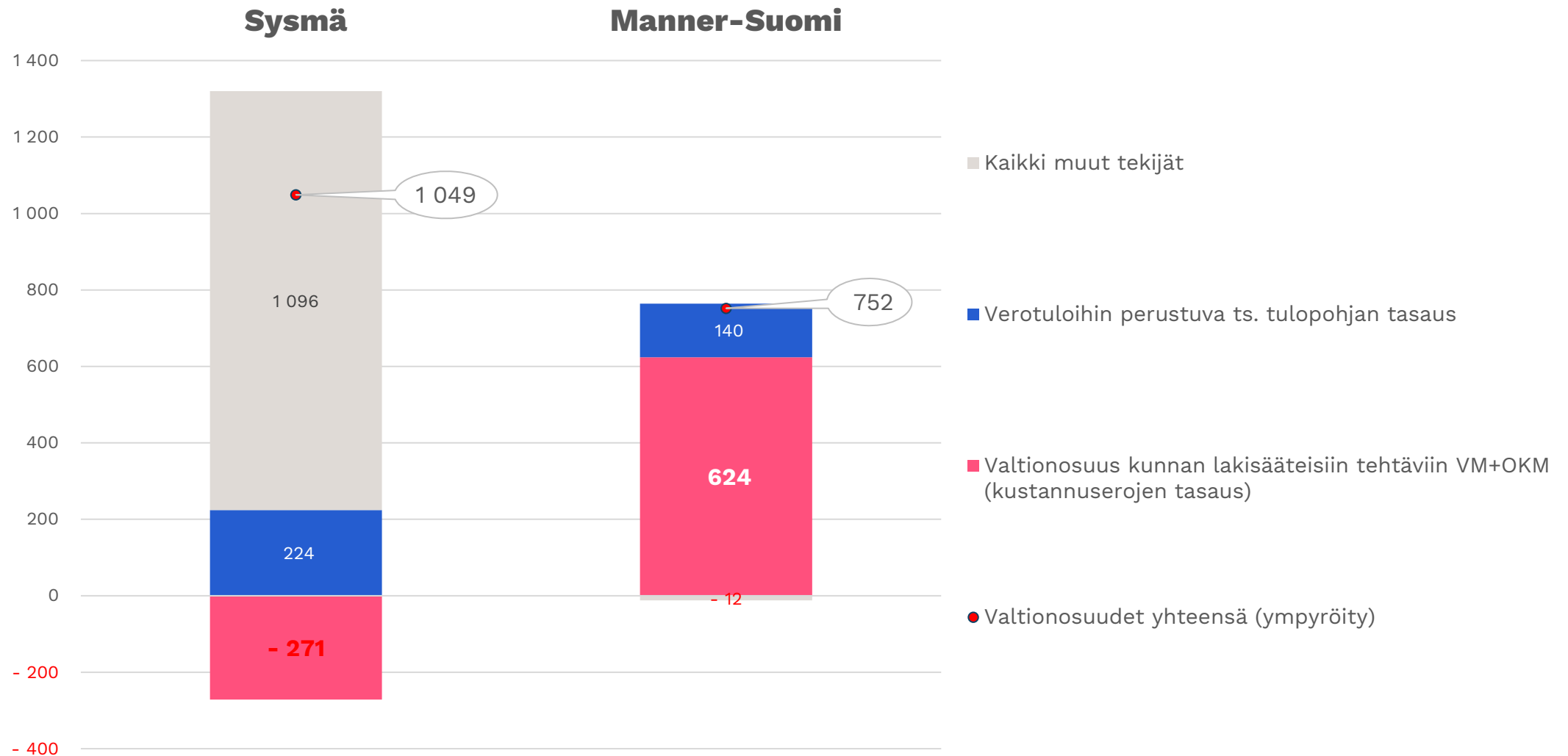
	yksikköhinta	yksikkö		kerroin	euroa		
Varhennettu oppivelvollisuus ja perusopetuksen järjestäminen vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella							
Varhennettu oppivelvollisuus	8 904,74	Oppilasmäärä		2,60	0	4 369 000	TAE2027: Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö
Vamma, sairaus, toimintakyvyn rajoite	8 904,74	Oppilasmäärä		2,75	0	248 982 000	
Perusopetus toiminta-alueittain	8 904,74	Oppilasmäärä		4,76	0	80 794 000	
Muut kuin oppivelvolliset							
Aikuisten perusopetus	8 904,74	Kurssimäärä		0,046	0	63 009 000	
Perusopetuksen aineopetus	205,82	Kurssimäärä			0	3 800 000	
Joustavan perusopetuksen lisä	3 045,70	Oppilasmäärä			0	6 000 000	
Perusopetukseen valmistava opetus	8 904,74	Läsnäolokuukausi		0,19	0	74 514 000	
Valmistavan arviokorjaus	8 904,74	Läsnäolokuukausi		0,19	0		
Valmistavan opetuksen lisäopetus		OKM-päätös			0	20 279 000	
Sisäoppilaitoslisä	8 904,74			0,46	0	3 570 000	
Koulukotikorotus	8 904,74			1,86	0	1 180 000	
Esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaiset lisät yhteensä					0	506 497 000	TAE2027: Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö
MUU OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN VALTIONOSUUSRAHOITUS							
Huom! Täydennä suoritemäärät vain, jos kunta järjestää kyseistä toimintaa							
	yksikköhinta	yksikkö	suoritemäärä	vos-prosentti	euroa		
Aamu- ja iltapäivätoiminta	22,37	€/ohjaustunti		57 %	0	43 240 000	TAE2027: Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö
Taiteen perusopetus	99,15	€/opetustunti		57 %	0	107 632 000	TAE2027: Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)
Kansalaisopisto	111,07	€/opetustunti		57 %	0	94 309 000	TAE2027: Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö
	111,07	€/opetustunti		100 %	0		
Kansanopistot	334,90	€/opiskelijaviikko		57 %	0	54 809 000	TAE2027: Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö
	334,90	€/opiskelijaviikko		100 %	0		

Valtionosuudet hallinnollisen jaon mukaan Luvut €/as. 2027

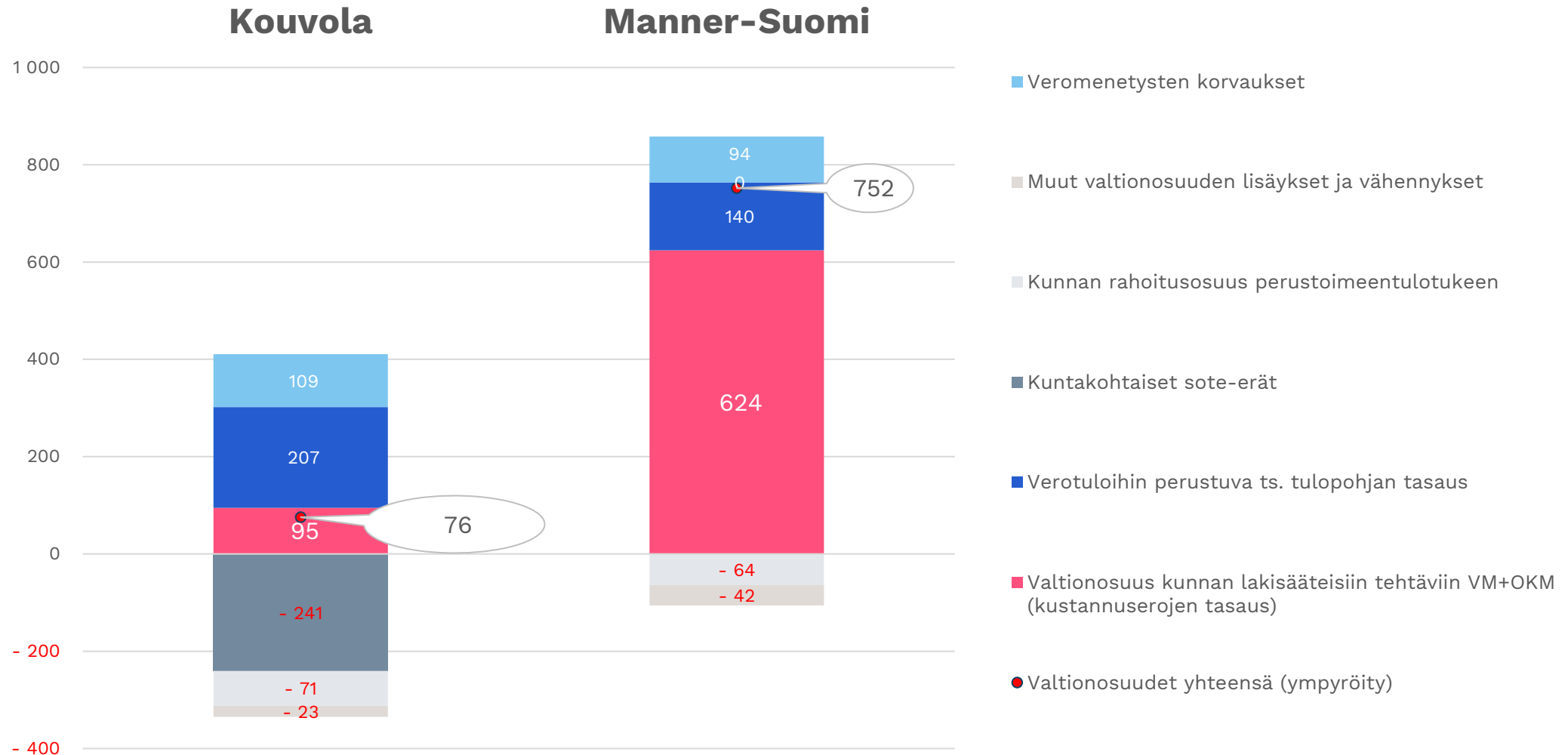
Valtionosuuksien karkea kolmijako

Luvut €/as. 2027

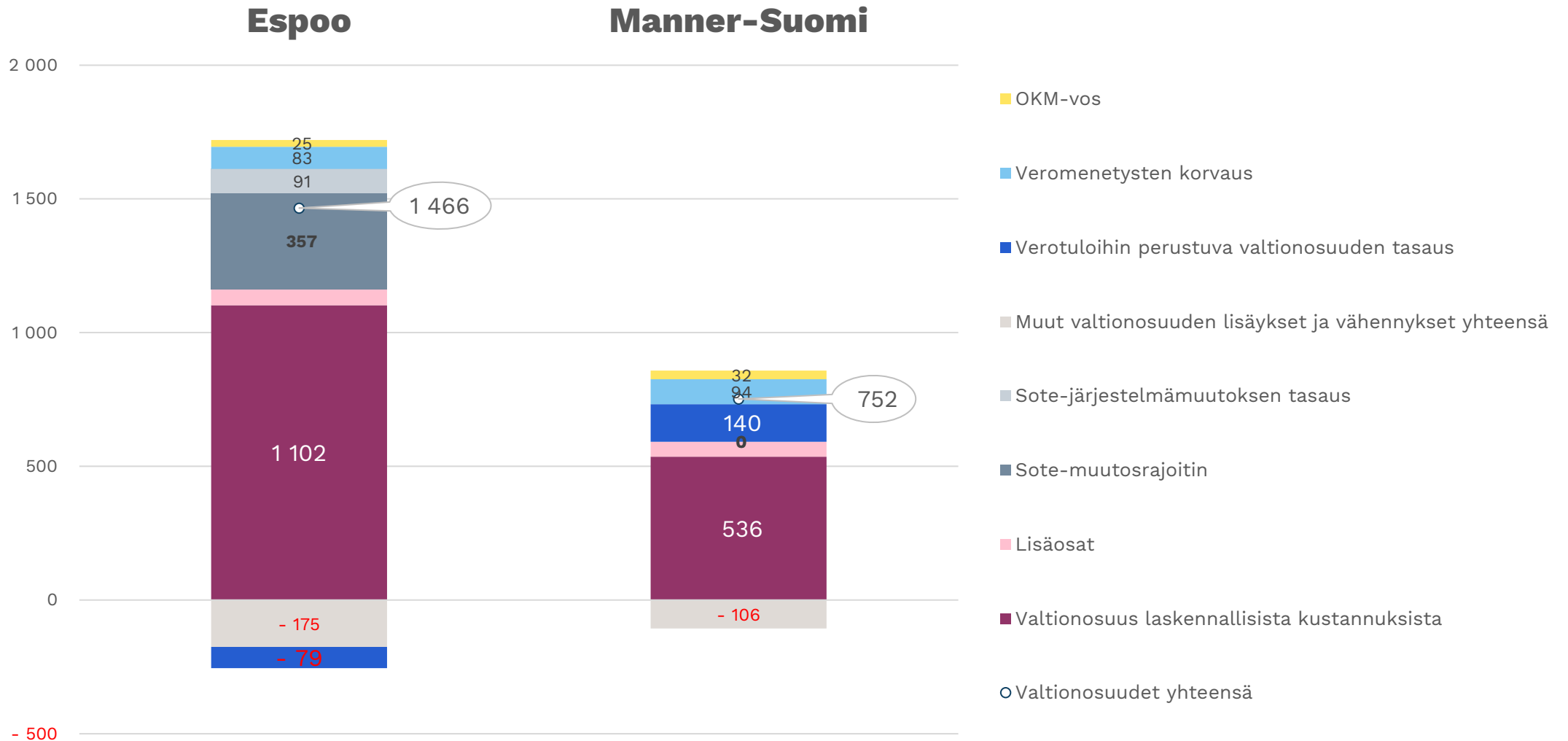
Valtionosuuksien tarkempi jako

Luvut €/as. 2027

Valtionosuudet melko yksityiskohtaisesti

Luvut €/as. 2027

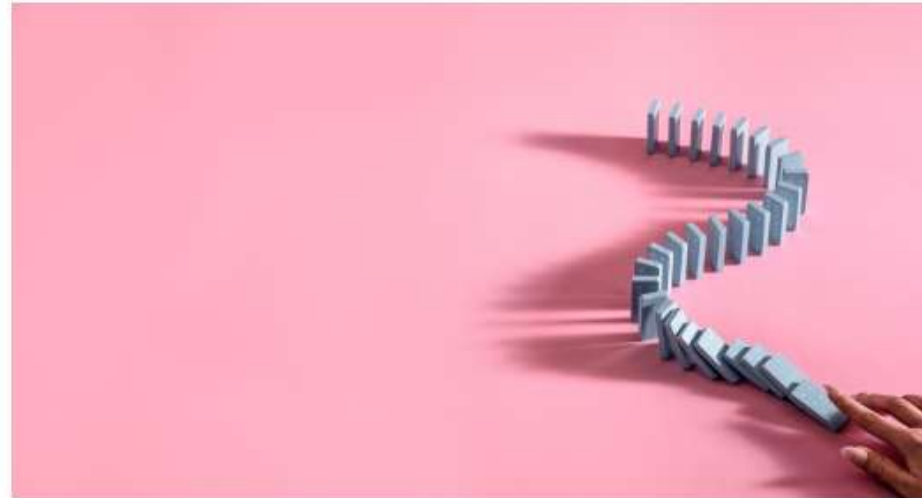

Taloustorstai Extra:
Talousarviovalmistelun
niksilaari 24.9. klo 14.30-16 |
Kuntaliitto.fi

Taloustorstai Extra: OKM:n
valtionosuuksien
ennustaminen 15.10. klo 14.30-
16 | Kuntaliitto.fi

Maksuton teams-tilaisuus

Taloustorstai Extra: Talousarviovalmistelun niksilaari 24.9. klo 14.30-16

Tapahtuman tiedot

Aloituspäivämäärä: 24.9.2026 14:30
Päätymispäivä: 24.9.2026 16:00
Tapahtumatyyppi: Verkkokoulutus
Tapahtumapaikka: Teams
Lisää tietoa tapahtumasta: [Ilmoittaudu tästä!](#)
Tapahtuman järjestäjä: Kuntaliitto

Ota haltuun parhaat vinkit talousarvion valmisteluun Kuntaliiton Olli Riikosen johdolla!
Tilaisuus sopii sekä aloittelijoille uuden oppimiseksi että kokeneemmille
kuntatalousammattilaisille opitun kertaamiseen.

Ilmoittaudu mukaan ja saat merkinnän kalenteriisi sekä liittymislinkin!

Ota yhteyttä

Olli Riikonen

Erityisasiantuntija (kuntatalous / valtionosuudet)

olli.riikonen@kuntaliitto.fi

Puh. 050 477 5619

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

Kunnan ja kuntayhtymän varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan opas

Taloustorstai 24.9.2026

Jari Vaine, erityisasiantuntija, Elinvoima ja talous - yksikkö

Kunnan varallisuuden hoidon osa-alueet

- **Toimialaan liittyvät sijoitukset**

- Antolainoja sekä osake- ja osuuspääomasijoituksia - **rahoitetaan kunnan toimintaan liittyvien tai sitä palvelevien yhteisöjen toiminnan käynnistämistä tai jatkumista.**
- **Kunnan oma** luotto-, sopimus- ja muiden vastaavien riskien **arviointi korostuu**

- **Kassavarojen sijoittaminen**

- **Likvidit** (maksuvalmiuden hoidon yli jäävät) **varat**, kohteet pääsääntöisesti rahoitusmarkkinoilta (osakkeet, velkakirjat, rahastot)
- Arvioidaan **ensisijaisesti taloudellista tulosta ja maksuvalmiutta**

- Kuntalain valossa **kunnan toiminta laaja kokonaisuus**

- -> kattaa oikeudellisen kuntakonsernin, kuntien yhteistoiminnan sekä omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan
- **Omistajapolitiikka korostuu** - koskee muutakin kuin arvopaperisijoittamista
- **Omistamisen perustelu:** riittävä tuotto (pääomasijoitus) tai palveluedellytysten luominen
- Mitä omistetaan itse, mitä ehkä yhdessä, mitä muita tapoja voidaan hyödyntää
- **Tehokas omistajapolitiikka:** kunta määrittelee, mitä tavoitteita kukin omistus palvelee, kuinka omistusta käytetään tehokkaasti ja taloudellisesti ja kuinka arvo turvataan

Kunnan sijoitustoiminnan puitteet

- **Kuntalaki**

- Kunta-alan sijoitustoimintaa ohjaavat itsehallintoa ja toiminta-ajatusta (1§), toimialaa ja tehtäviä (2 §) sekä valtuuston tehtäviä (14 §) koskevat äännökset.
- Kunnan toiminnan **arvoperusta määritelty**: kunnan tehtävänä on **edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan**.
- Arvopaperisijoittaminen on **osa kokonaisvarallisuuden hoitoa**, jonka tarkoitus on **toteuttaa em. tavoitteita**

- Huomioitava **julkisyhteisöön kohdistuvat yhteiskunnalliset velvoitteet ja julkishallinnossa hyväksyttävät toimintaperiaatteet**

- Sijoituskohteen toimiala ja toimintatavat eivät voi olla ristiriidassa kunnan toiminnassa hyväksytyjen arvojen ja menettelytapojen kanssa
- Talouden lisäksi arvioitava sijoituspäätöstä hyvinvointikriteerein - toiminnan jatkuvuuden turvaaminen lähtökohtaisesti lyhyen aikavälin tulosvaatimusten edelle

Oppaan historia ja rooli

Jan Vaine

24.9.2026

Kuntalain 14 §, valtuuston tehtävät

- **Vuonna 2002 sijoitustoiminnan perusteista päättäminen**
 - Säännöksen tarkoitus korostaa valtuuston roolia sijoitustoiminnan päätöksenteossa => **valtuuston otettava kantaa sijoittamisen perusteisiin**, ei vain toimivallan siirtoon
 - **Sijoitustoiminnan oppaan ensimmäinen painos -> tukemaan säännöksen toteuttamista**
- **Vuonna 2015 varallisuuden (varallisuusmassa) hoidon perusteista päättäminen**
 - Mihin omaisuuteen ja minkälaisella riskitasolla pääomaa sidotaan, miten hoidetaan tehokkaan käytön valvonta
 - **Vuonna 2016 sijoitustoiminnan oppaan toinen painos -> pyrkimys huomioida lisäys sekä poikkeukselliset markkinaolosuhteet ja sääntelyn lisääntyminen**

Kuntalain 14 §, valtuuston tehtävät

- **Toukokuussa 2021 rahoitustoiminnan perusteista päättäminen**
 - Rahoitustoiminta: rahoituksen hankinta erilaisilla rahoitusinstrumenteilla
 - Myös rahoitusriskien suojaaminen
 - Säädös tarpeen kunnan talouden riskienhallinnan tehostamiseksi
- *Varallisuuden hoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulee perustua kuntastrategiaan ja palvella sen tavoitteiden toteutumista*
- **On perusteltua laatia varallisuudenhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet, vaikka varsinaista sijoitustoimintaa ei olisikaan** – osa-alueiden kesken on synergiaa ja niillä on yhteys talouden kokonaisuuteen ja riskien hallintaan

Miksi päivitys 2026?

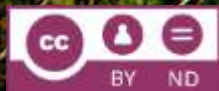
- **Muutoksia globaalisti, laaja epävarmuus korostunut**
 - Vaikutuksia yleiseen ja julkiseen talouteen, yrityksiin, riskeihin ja niiden hallinnan tarpeisiin
 - Rahoitusmarkkinoiden lisääntynyt sääntely sekä tuotteiden, palveluiden ja tekninen kehitys
- **Resilienssi (kriisinkestävyys) = kyvykkyys ja tahto muokkautua ja sopeutua** muutoksiin
 - Resurssit ja niiden ohjautuminen
 - Varallisuuden aktiivinen hallinta voi tukea resilienssiä - ei vain **varallisuuden määrä**, vaan kuinka se auttaa kuntaa **säilyttämään toimintakykynsä** erilaisissa tulevaisuuksissa
 - Sijoitustoiminta on taloudellinen mutta myös **strateginen** väline
 - **Uusien näkökulmien ja mahdollisten vastavoimien löytäminen ja hyödyntäminen**
 - Taloudellinen vakaus ei synny yksittäisistä säästöistä, sijoituksista tai myynneistä, vaan **selkeästä strategiasta, pitkäjänteisestä johtamisesta sekä hallitusta riskinotosta**
- **Kunnan ja kuntayhtymän varallisuuden hoito, sijoitustoiminta ja niiden perusteista päättäminen | Kuntaliitto.fi**
- Oppaan tavoite: tukea sijoitustoiminnan näkökulmien arviointia yleisesti sekä sijoituspolitiikkaa koskevien päätösten valmistelua ja esittelyä kunnan toimielimissä.

Kiitos. Tack.

Jari Vaine

09 – 771 2018, 050 562 7687

jari.vaine@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

Kirjanpidon uutiset Tarkastuslautakunta-asiat

Taloustorstai 24.9.2029

Sari Korento

Aiheita

- Kuntalain muutosehdotus
- Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ajankohtaiset lausunnot
- Tarkastuslautakuntaoppaan- päivitys
- Julkishallinnon tilintarkastus tienhaarassa – keskustelutilaisuus 30.9.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain muuttamisesta

Kuntalain muutosehdotus

- Lausuntokierros 3.2.2026 – 31.3.2026
- HE 150/2026, HE annettu 3.9.2026
- Lakiin lisättäisiin säännös valtiovarainministeriön tehtävästä kuntien varautumisen ohjauksessa ja seurannassa.
- Laissa täsmennettäisiin nuorisovaltuuston oikeutta tehdä kuntalain mukaisia aloitteita.
- Konserniohjeessa tulisi jatkossa antaa tarpeelliset määräykset tytäryhteisöjen valmiussuunnittelusta ja varautumisesta sekä näiden yhteensovittamisesta kuntakonsernissa.
- Lisäksi lakiin lisättäisiin säännös siitä, miltä osin kirjanpitolain säännöksiä ei sovellettaisi kunnan kirjanpitoon ja tilinpäätökseen.

Kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat muutosehdotukset

- ehdotetaan lisättäväksi poikkeukset kirjanpitolain soveltamisesta kunnan tilinpäätöksen laadintaan
 - Poikkeukset kirjanpitolain 1 luvun 4 a-c §:ään koskisivat pien- ja mikroyrityksiä sekä keskikokoisia yrityksiä koskevia helpotuksia.
 - Poikkeukset 4 luvun 5 §:n 2 ja 3 momenttien soveltamiseen koskisivat **hyödykkeen hankintameno**on luettavia välillisiä ja korkomenoja.
 - Poikkeukset 5 luvun 2 a, 2 b, 4 ja 5 b §:ään koskisivat rahoitusvälineen merkitsemistä käypään arvoon sekä käyvän arvon rahastoa, sijoituskiinteistön merkitsemistä käypään arvoon, **tulon kirjaamista tuotoksi valmiusasteen perusteella** sekä rahoitusleasingsopimuksella hankitun omaisuuden merkitsemistä taseeseen.
 - Kirjanpitolain 5 luvun 17 §:ää koskeva poikkeus koskisi **arvonkorotuksia**.
 - Poikkeukset luvun 7 ja 7a soveltamisessa koskisivat kestävyysraportoinnin ja kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamista.

Kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat muutosehdotukset

- Ehdotettu muutos merkitsisi sitä, että kunnat eivät voisi jatkossa enää soveltaa kyseisiä säännöksiä omassa kirjanpidossaan ja tilinpäätöksessään.
- Aikaisemmasta ohjeistuksesta poiketen kunnat eivät voisi jatkossa enää kirjata arvonkorotuksia (KPL 5:17 §), kirjata tuloa tuotoksi valmistusasteen perusteella (KPL 5:4 §) eikä sisällyttää välillisiä menoja ja korkomenoja investointien hankintamenoon (KPL 4:5 § 2. ja 3. mom.)
- Kuntalaki 115§ Toimintakertomus
 - Tällaisia asioita ovat ainakin *arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä* ja todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kirjanpitoa koskevat muutosehdotukset, siirtymäsäännökset

- Sen 112 §:n 1 momenttia sovelletaan kunnan kirjanpitoon kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2028 ja tilikaudelta 2028 laadittavassa tilinpäätöksessä.
 - Arvonkorotukset tulee purkaa viimeistään tuolloin
- Kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut välilliset menot ja mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetut korkomenot saadaan kuitenkin poistaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.
- Valmistusasteen mukainen tuloutus?

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston tuoreimmat lausunnot

- Lausunto kaukolämpöverkkojen vuokrasopimuksen päättymiseen liittyvän hyvityserän käsittelystä kirjanpidossa 154
- Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen omaisuusjärjestelyistä maksettavan korvauksen käsittelystä kunnan kirjanpidossa 153
- Lausunto kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisten laskennallisten korvausten kirjaamisperusteesta 151
- Lausunto saadun vakuutuskorvauksen käsittelystä kunnan ja hyvinvointialueen kirjanpidossa 150
- Lausunto investoinnin toteuttavaan hankeyhtiöön tehtyjen kunnan sijoitusten kirjaamisesta 149

**Lausunto sosiaali- ja
terveydenhuollon ja
pelastustoimen uudistuksen
omaisuusjärjestelyistä
maksettavan korvauksen
käsittelystä kunnan
kirjanpidossa(153/2026)**

Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen omaisuusjärjestelyistä maksettavan korvauksen käsittelystä kunnan kirjanpidossa(153/2026)

- voimaanpanolain mukainen omaisuusjärjestelyistä maksettava korvaus kirjataan varovaisuuden periaatetta noudattaen **tuotoksi tai kulujen vähennykseksi vasta silloin, kun sitä koskeva päätös on saatu tai kun korvausta on muutoin pidettävä varmana**
 - **Harkinnanvarainen osuus** korvauksesta ja epävarmat erät kirjataan varovaisuuden periaatetta noudattaen tuotoksi tai menonsiirroksi vasta silloin, **kun niitä koskeva päätös on saatu.**
- Korvaus omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista kirjataan **tuloslaskelman niiden kulujen vähennykseksi, joihin korvaus on myönnetty.**
 - Korvaus esitetään **tuottona tuissa ja avustuksissa silloin, kun sitä ei ole mahdollista kohdistaa kuluihin.** Tämä voi johtua esimerkiksi siitä, että korvaukseen oikeuttavat kustannuksia on syntynyt aiemmilla tilikausilla.

<https://kirjanpitolautekunta.fi/-/lausunto-sosiaali-ja-terveydenhuollon-ja-pelastustoimen-uudistuksen-omaisuusjarjestelyista-maksettavan-korvauksen-kasittelysta-kunnan-kirjanpidossa>

Miten varautua kirjanpidossa?

- Tuotto- ja kuluerät voitava eritellä omaisuuseräkohtaisesti ja tilikausittain
- **Varmista, että korvauksen perusteena olevat kustannukset on eritelty kirjanpidossa riittävällä tarkkuudella (sote-kiinteistöt)**
 - Vrt. Vuokra-asetus: Vuokraan sisältyvät ylläpitokustannukset ovat hallinto-, käyttö-, kunnossapito-, huolto-, ulkoalueiden hoito-, lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätehuoltokustannukset.
 - purkukustannukset
 - luovutustappiot, poistot ja arvonalennukset jne.
- Varmista, että sote-kiinteistöihin liittyvät tuotot on riittävästi eritelty
 - Vuokratuotot, luovutusvoitot
- Kirjaa tarvittavat arvonalennukset
- Lisäksi kunnan omia toimia koskevat selvitykset

Valtiovarainministeriön sivuilta lisätietoa

Valtiovarainministeriöllä on korvausta koskeva verkkosivu

- Sivulta löytyy mm.
 - Linkit säännöksiin
 - Linkki korvaushakemuslomakkeeseen
 - Usein kysytyt kysymykset
 - Lisätietoja antavien yhteystiedot
 - Linkki valtiovarainministeriö aiheesta järjestämään webinaariin tiistaina 10.11. klo 13-14.30
 - 25.8.2026 webinaarin aineisto löytyy jo verkkosivulta

Tarkastuslautakunta-asiat

Kehittyvä tarkastuslautakunta tavoitteiden toteutumisen ja tuloksellisuuden arvioijana

- päivitetään syksyn 2026 aikana

Kehittyvä tarkastuslautakunta
tavoitteiden toteutumisen ja
tuloksellisuuden arvioijana

Sisältö

Johdanto	3
Tarkastuslautakunnan asema ja kokoonpano	5
Tarkastuslautakunnan tehtävät	7
Hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu	7
Tavoitteiden toteutumisen sekä toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi	8
Talouden tasapainottamisen arviointi	8
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittaminen	8
Sidonnaisuusilmoitusten vienti valtuustolle	8
Tarkastuslautakunnan talousarvion ja hallintosääntömääräysten valmistelu	9
Arviointityö	10
Arvioinnista käsitteenä	10
Arvioinnin suunnittelu	10
Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeus	11
Tarkastuslautakunnan monta arviointitehtävää	12
Arviointikertomus ja sen käsittely	17
Arviointikertomuksen sisältö	17
Hyvän arviointikertomuksen tunnusmerkkejä	18
Tulevaisuuden tarkastuslautakuntatyö	20
Tarkastuslautakuntatyön hyviä käytäntöjä	22
Lähteitä	26

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2018/1946-kehittyva-tarkastuslautakunta-tavoitteiden-toteutumisen-ja-tuloksellisuuden>

Tervetuloa Kuntatalolle 30.9. keskustelutilaisuuteen tilintarkastuksen näkymistä

- Erityisesti tarkastuslautakuntien puheenjohtajille ja muille tilintarkastuspalveluiden hankkijoille ja käyttäjille
- Tilintarkastajan riippumattomuus?
- Tilintarkastuksen kilpailuttaminen?
- Tilintarkastajien riittävyys?
- Tilintarkastuksen laatu?

<https://www.kuntaliitto.fi/tapahtumat/2026/julkishallinnon-tilintarkastus-tienhaarassa>

Huom! Myös etäyhteysmahdollisuus

Ollaan yhteyksissä!

Sari Korento

Sari.Korento@kuntaliitto.fi

0500-476747

www.kuntaliitto.fi

Asuntopolitiikka nyt ja tulevaisuudessa

Kuntaliiton Taloustorstai
24.9.2026

Eetu Kauria
Pääekonomisti

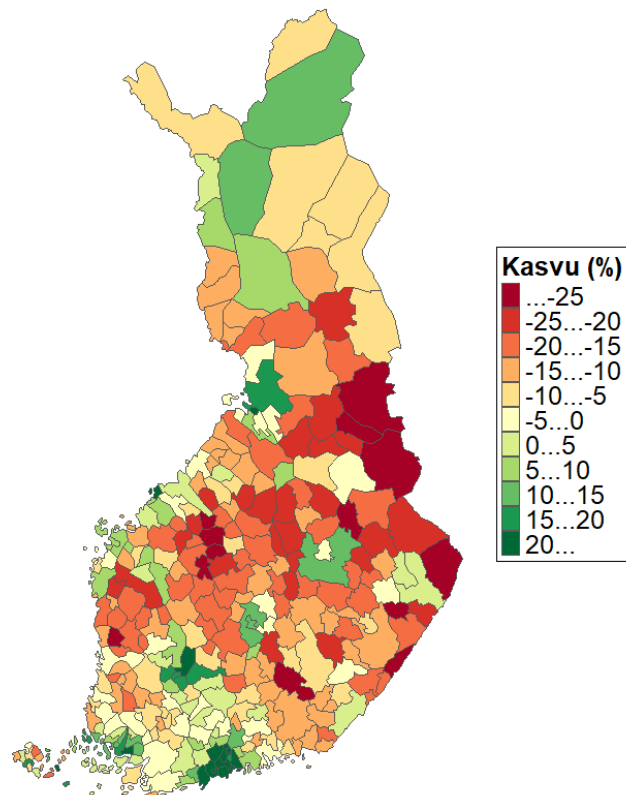
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat – KOVA ry

Tausta

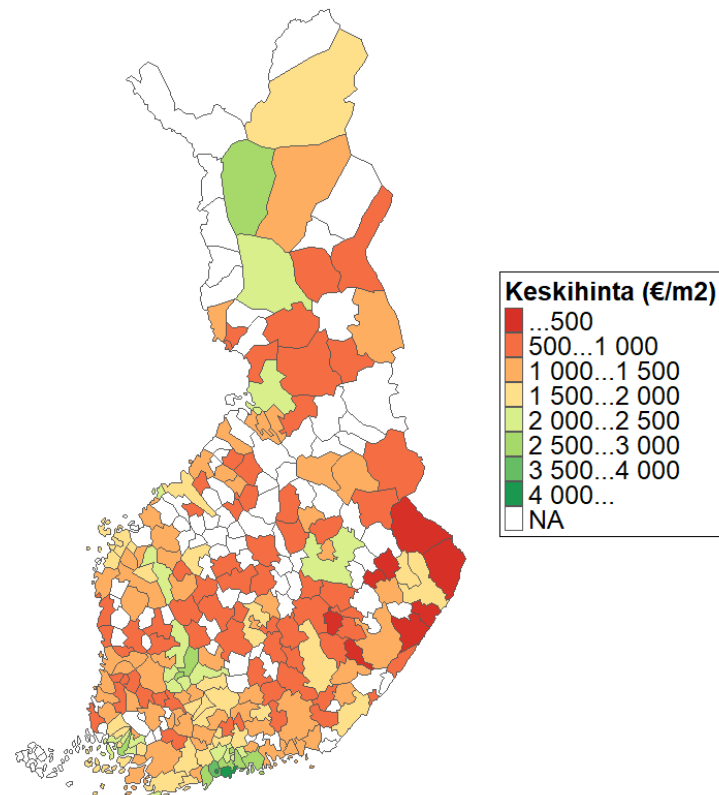
Suomi on hyvin jakautunut väestönkasvun suhteen – mikä näkyy myös asuntomarkkinoilla

Väestönkasvu 2025-2045

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste (2024) sekä Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto (12/2025)

Vanhojen osakeasuntojen keskineliöhinta (2025)

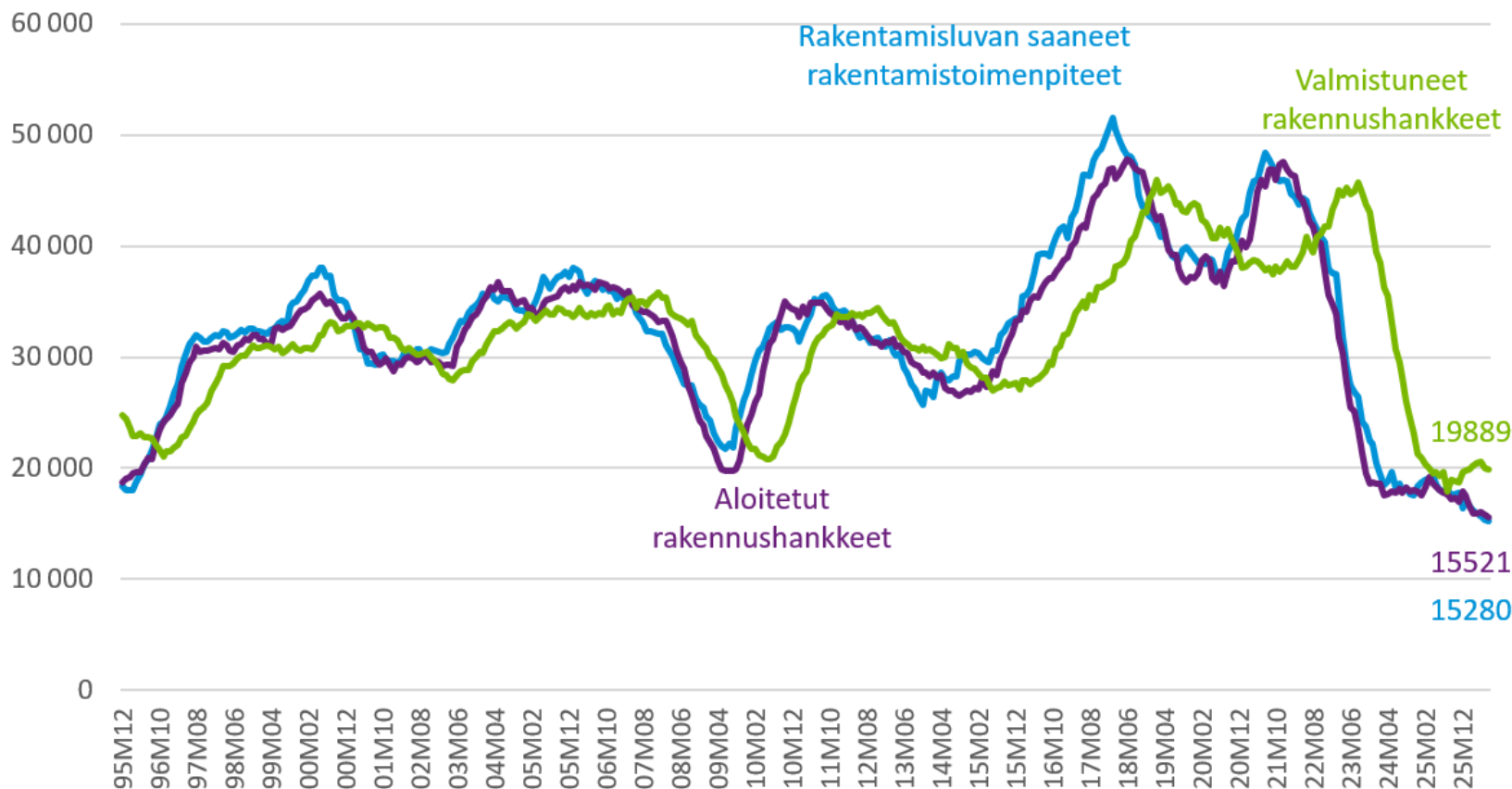
Huom. Asuntokauppojen lukumäärällä painotettu keskineliöhinta.
Lähde: Tilastokeskus, osakeasuntojen hinnat (2025) sekä omat laskelmat

**Asuntorakentamisen käännettä ei näe vielä
edes kaukoputkella**

Suomen talouden käänne ei näy vielä rakennustyömailla – tammi-heinäkuussa aloitettiin vain 7 900 ja luvitettiin vain 9 300 asuntoa

Asuntojen uudistuotanto (liukuva vuosisumma)

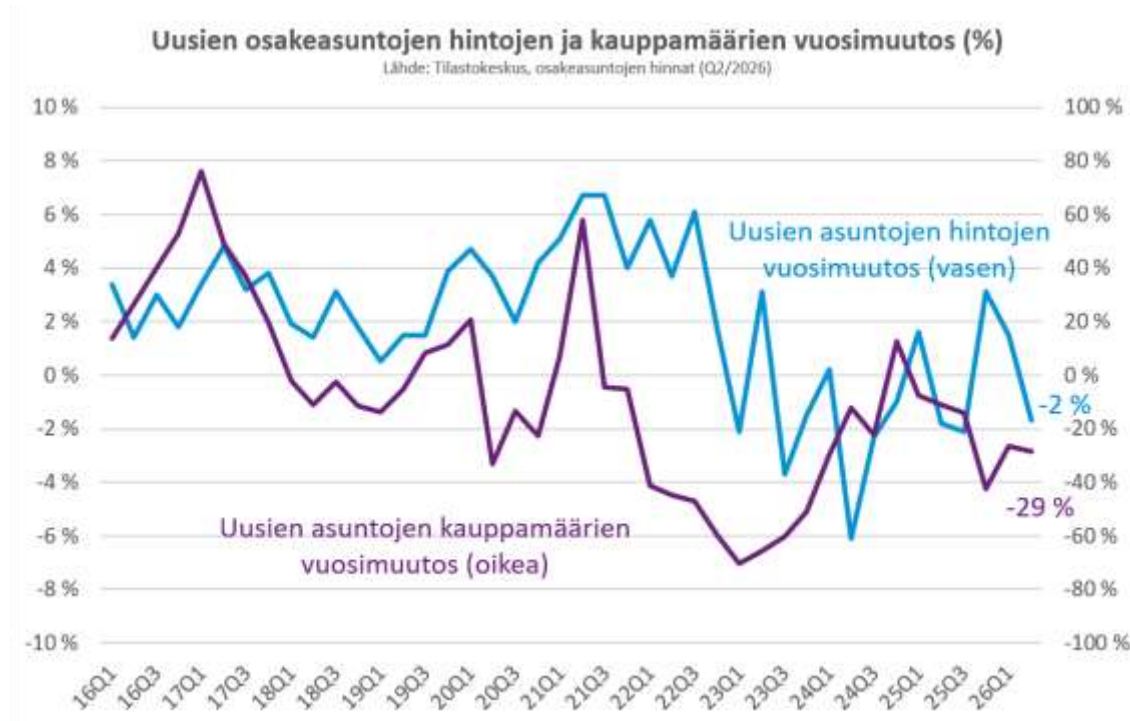
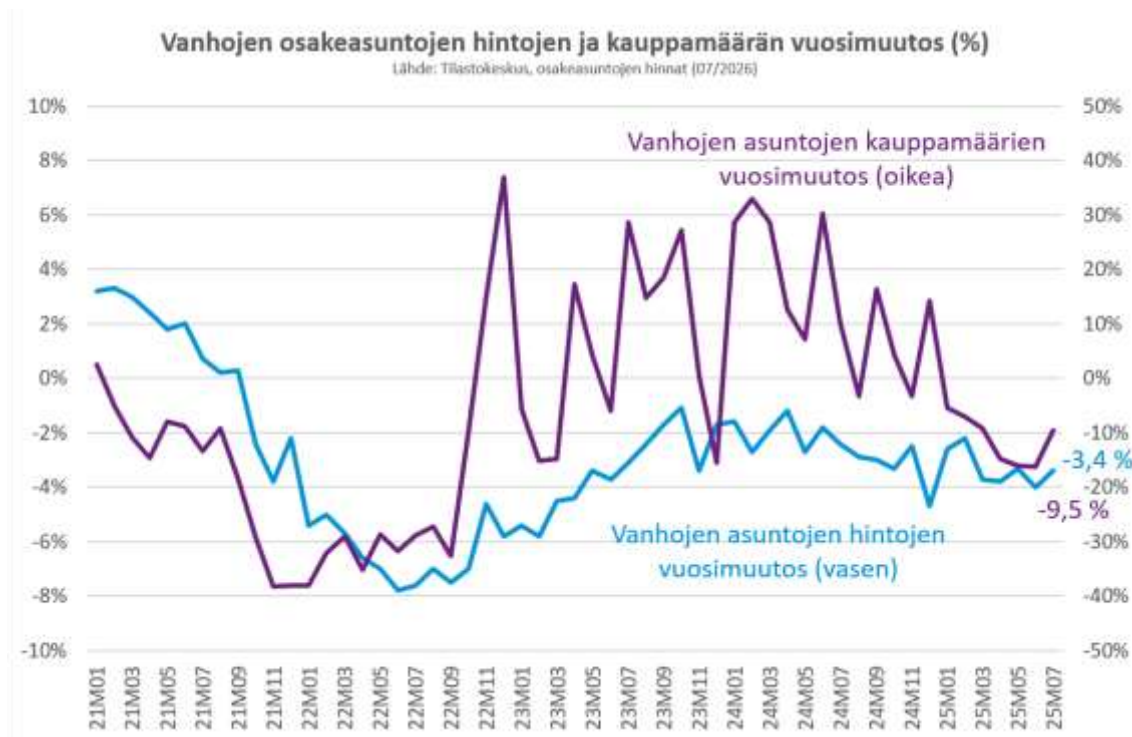
Lähde: Tilastokeskus, rakennusten ja asuntojen uudistuotanto (07/2026)

Merkkejä paremmasta ei valitettavasti vielä näy: Asuntolainojen nostot ovat vähentyneet viime vuoden lopusta lähtien

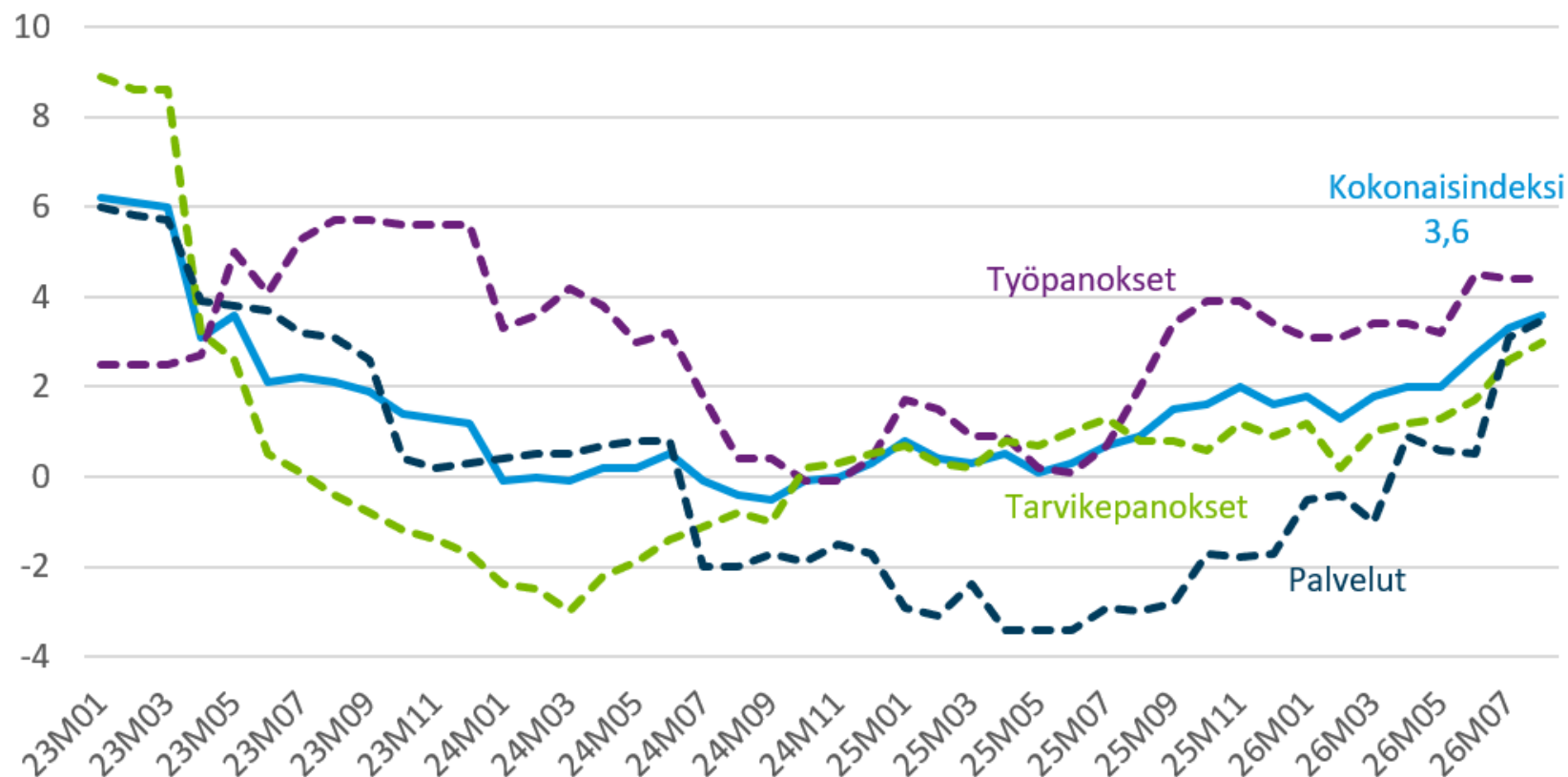
Asuntokauppa ei käy vanhoissa, mutta ei etenkin uusissa asunnoissa

Rakennuskustannusindeksi on noussut kesällä nopeinta tahtiaan kolmeen vuoteen

Rakennuskustannusindeksi ja sen osaindeksien vuosimuutos (%)

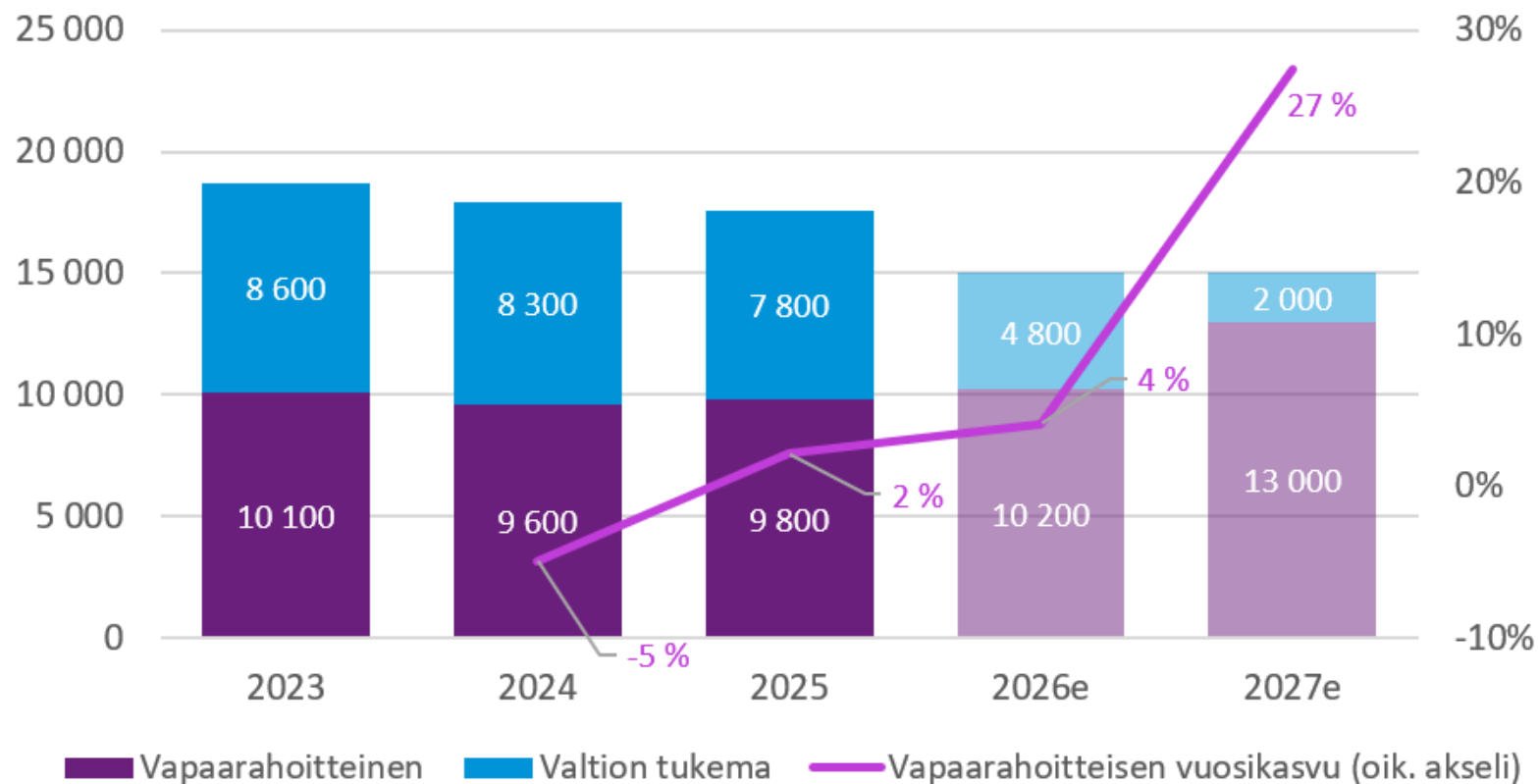
Lähde: Tilastokeskus, rakennuskustannusindeksi (08/2026)

KOVA odottaa tänä ja ensi vuonna aloitettavan ainoastaan 15 000 asunnon rakentaminen

Asuntoaloitukset rahoitusmuodoittain

Huom. Vuosien 2026-2027 luvut KOVA ry:n ennusteita.

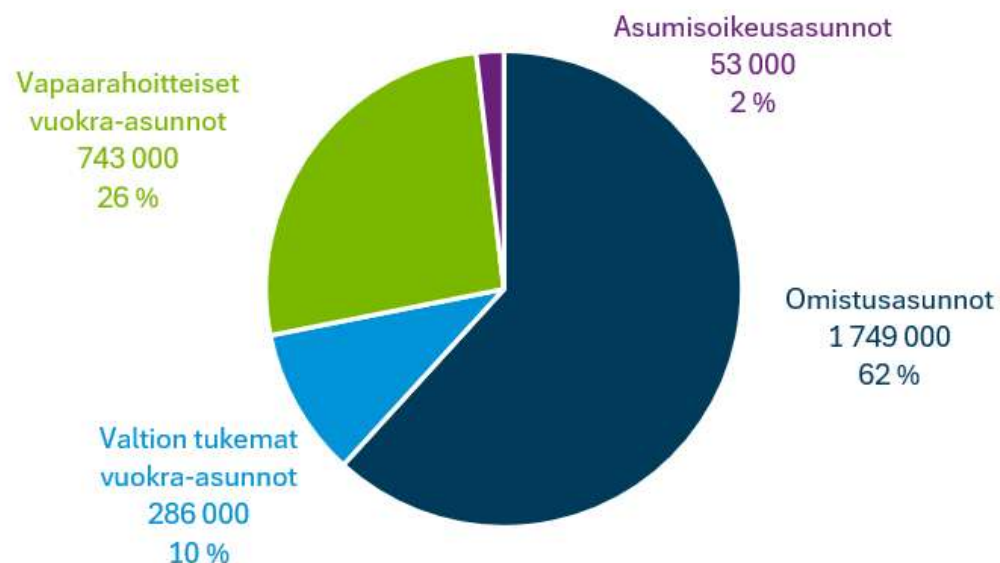

**Valtion tukema asuntotuotanto – mitä
se sellainen on?**

Valtion tukemissa vuokra- ja asumisoikeusasunnoissa asuu 12 prosenttia suomalaisista kotitalouksista

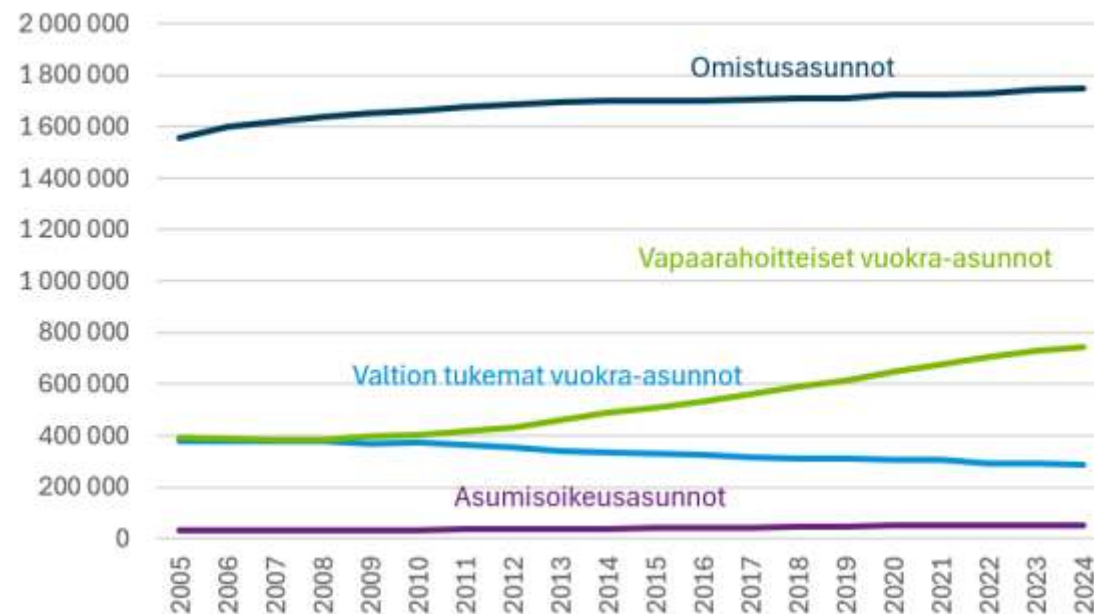
Asuntokuntien asuntajakauma

Lähde: Tilastokeskus, asunnot ja asuinolot (2024)

Asuntokuntien asuntajakauma 2005-2024

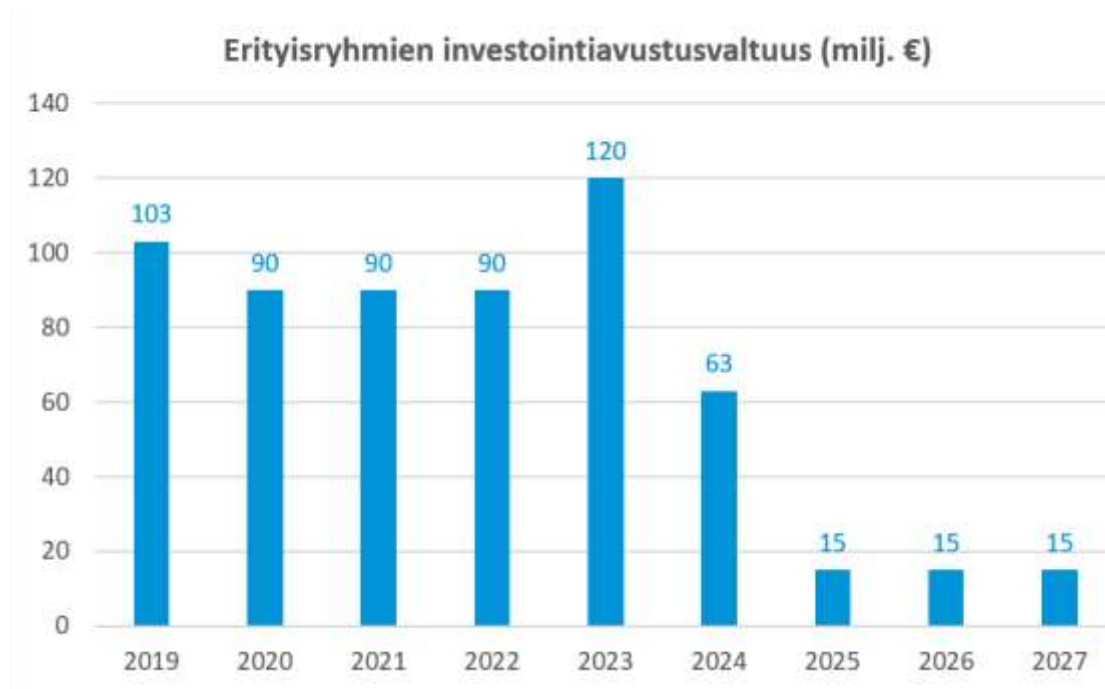
Lähde: Tilastokeskus, asunnot ja asuinolot (2024)

Valtion tuella rakennetaan ja korjataan vuokra- ja asumisoikeusasuntoja erityisesti pieni- ja keskituloisille

- Rahoitusrakenne: Korkotukilaina 95 %, omarahoitusosuus 5 %.
- 40-vuotinen korkotukilaina: Valtio maksaa korkotukea ns. omavastuukoron (nyt 2,3 %) ylittävältä osuudelta, joskin juoksuajan mukaan selvästi alenevana.
 - Lainan ensisijaisena vakuutena rakennettava (tai peruskorjattava) kiinteistö, täytetäkaus valtiolta.
 - Lisäksi olemassa vähemmän suosittu 10-vuotinen korkotukilaina ja takauslaina (jälkimmäisessä pelkkä valtion täytetäkaus). Erityisryhmien (mm. opiskelijat, ikääntyneet) asuntotuotantoon tarjolla myös investointiavustus.
- Korkotuen ja täytetäkauksen vastapainona asunnot ovat vahvojen rajoitusten alaisia: käyttötarkoitus, luovutus, asukasvalinta (tulorajat), vuokranmääritys (omakustannusperiaate).
- Korkotukilainakannan koko oli 21,5 miljardia euroa kesäkuussa 2026.

Valtion tukemien asuntojen korkotukilainavaltuudet ja erityisryhmien investointiavustukset hyvin matalalla tasolla ensi vuonna

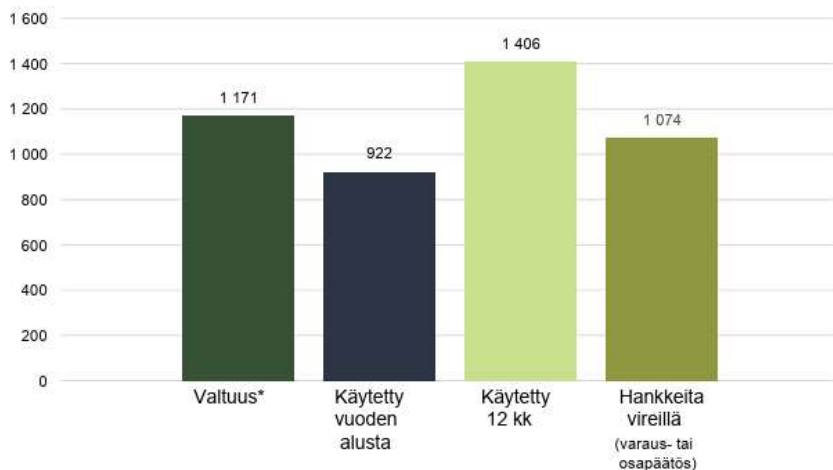
4/5 tämän vuoden korkotukilainavaltuudesta on jo käytetty – ensi vuoden valtuuskin laskennallisesti syöty

Ympäristöministeriö
Miljööministeriet

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus
Centralen för statligt stött bostadsbyggande

Korkotukivaltuuden käyttö (M€)

21.9.2026

*) Sisältää vuoden 2026 valtuuden (1 135 M€), sekä vuodelta 2025 käyttämättä jääneen valtuuden (36 M€).

Valtuutta käytetty

922 M€

edv 1 203 M€

Hankkeita vireillä

1 074 M€

edv 1 626 M€

Valtuutta jäljellä

249 M€

21% valtuudesta

Ympäristöministeriö
Miljööministeriet

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus
Centralen för statligt stött bostadsbyggande

Alkavat valtion tukemat asunnot hankemuodottain

Liukuva vuosisumma (21.09.2026)

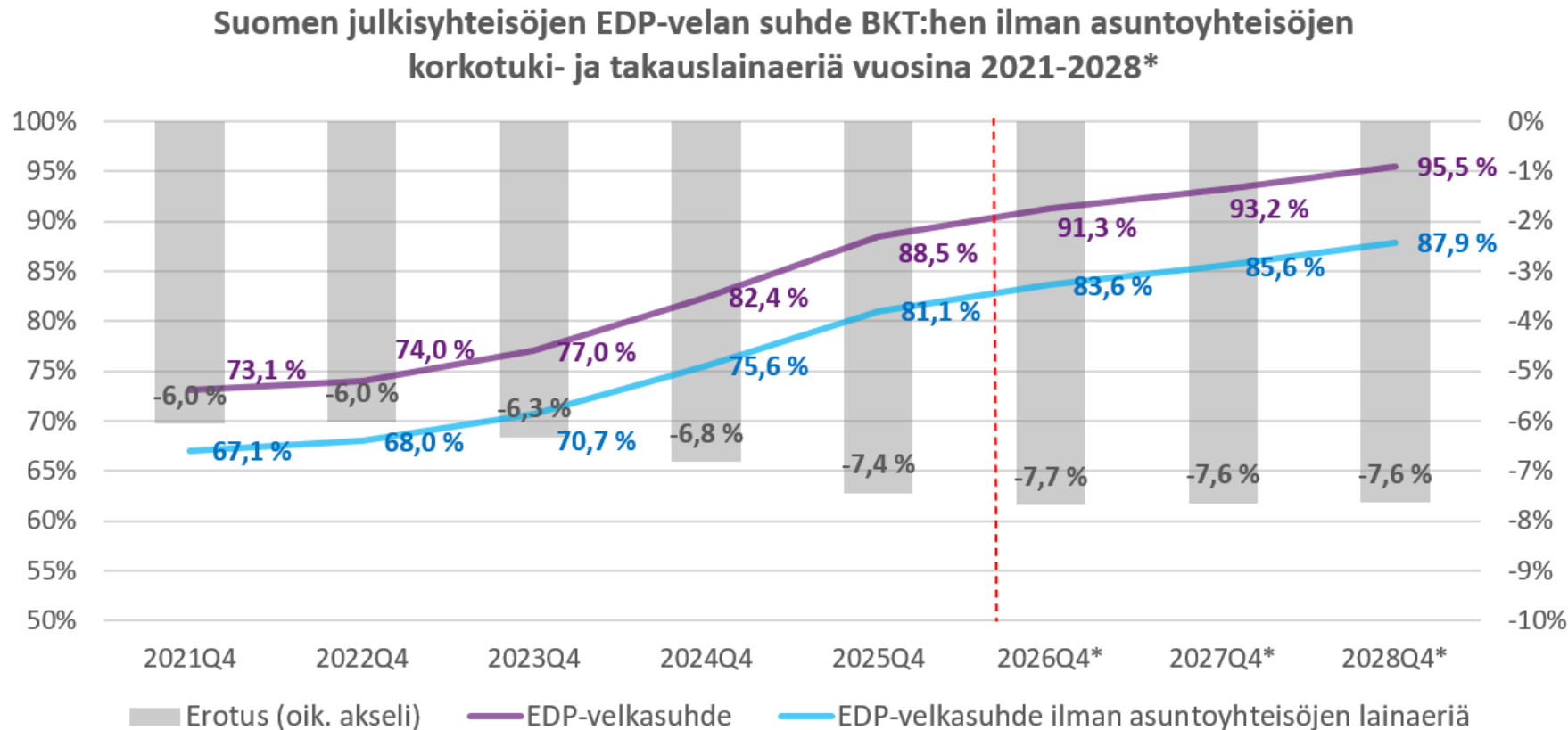
6 508 ^{-28%}
Vuosisuunnitus

Asuntojen lkm vuoden alusta

4 201 ^{-25%}
Muutos ed. vuoden alkuun

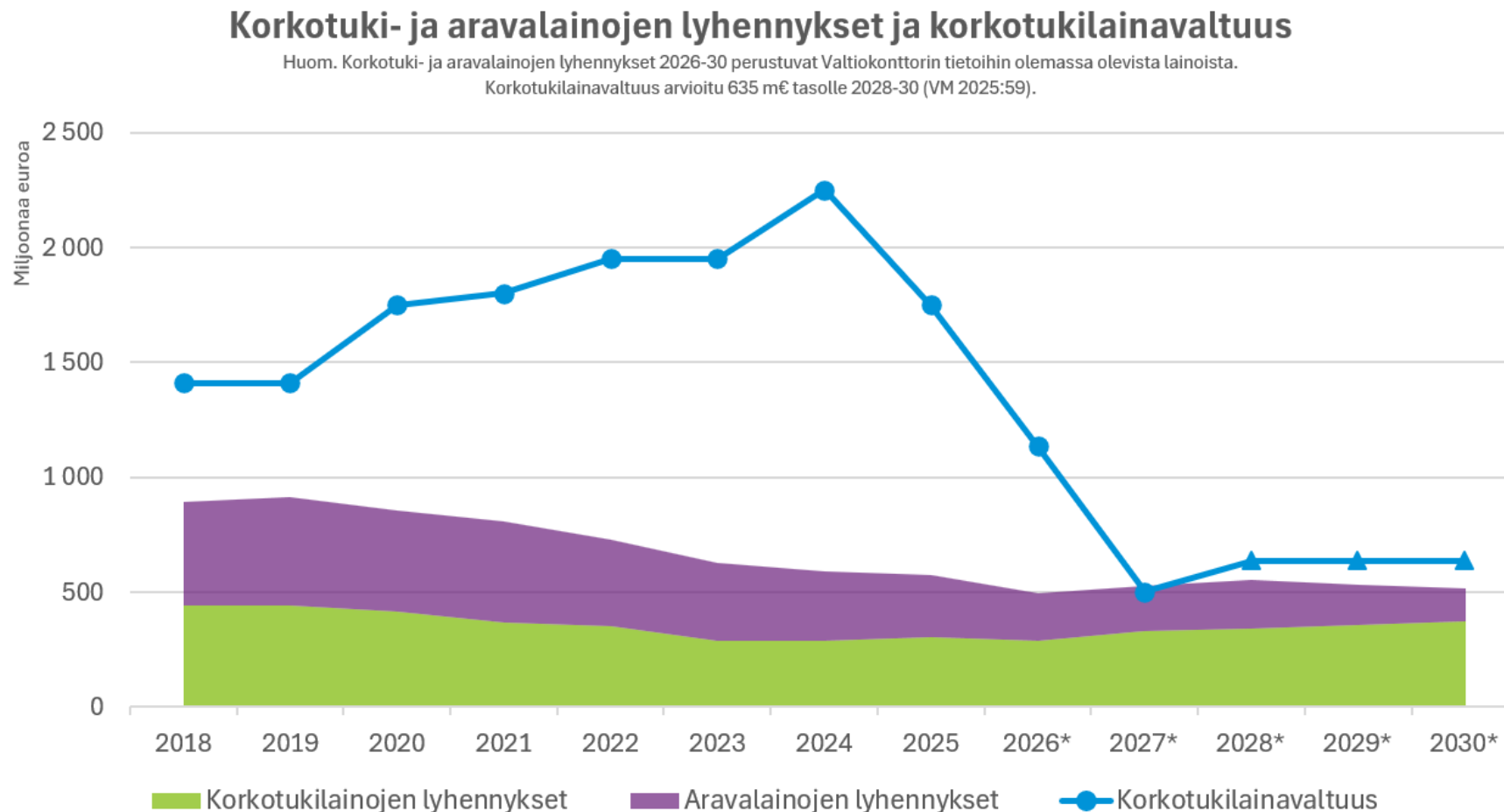
Hankemuoto	Liukuva vuosisumma (21.09.2025)	Liukuva vuosisumma (21.09.2026)
Vuokra-asunnot, pitkä korkotuki	2 685	2 917
Vuokra-asunnot, lyhyt korkotuki	0	1 422
Asumisoikeusasunnot	1 366	848
Opiskelija-asunnot	2 363	637
Eriyisryhmien vuokra-asunnot	2 420	529
Takauslainoitettut vuokra-asunnot	189	155

Korkotukilainojen lukeminen osaksi julkisyhteisöjen velkaa vuonna 2022 on muuttanut tilannetta radikaalisti Suomen velkasuhteen noustua

Huom. 2026Q4-2028Q4 EDP-velkasuhde perustuu Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön 12/2025 ennusteisiin. 2026Q4-2028Q4 korkotukilainojen määrä pohjautuu korkotukilainavaltuuksiin ja EDP-velkaan laskettavien asuntoyhteisöjen lainaerien toteumaan. Lähde: Tilastokeskus, julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, Valtiokonttori sekä Valtion asuntorahaston tilinpäätökset

Ilman merkittäviä muutoksia korkotukilainavaltuuksien ei todennäköisesti voi odottaa nousevan aiemmalle tasolle

Kiitos!

Eetu Kauria

Pääekonomisti

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat – KOVA ry

eetu.kauria@kovary.fi

040 724 8096

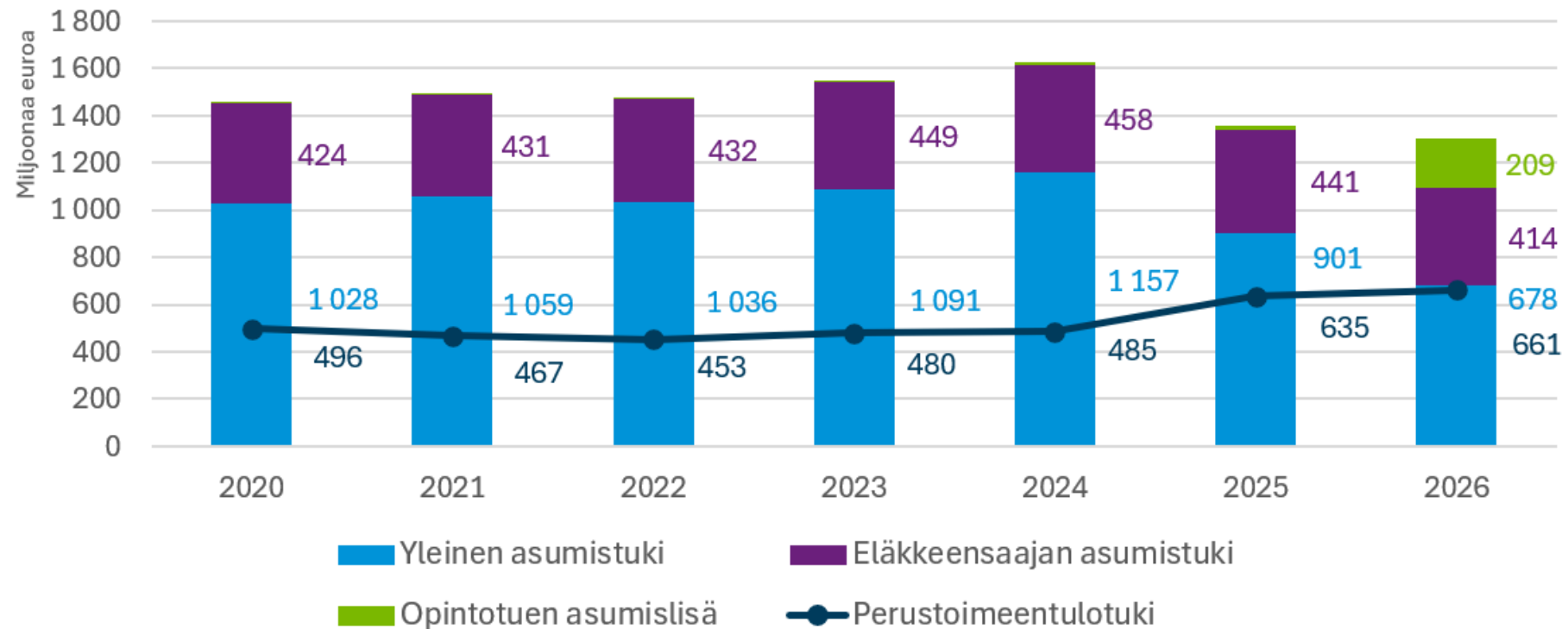
[LinkedIn](#)

Bluesky: @kauriaeetu

Asumisen tuet

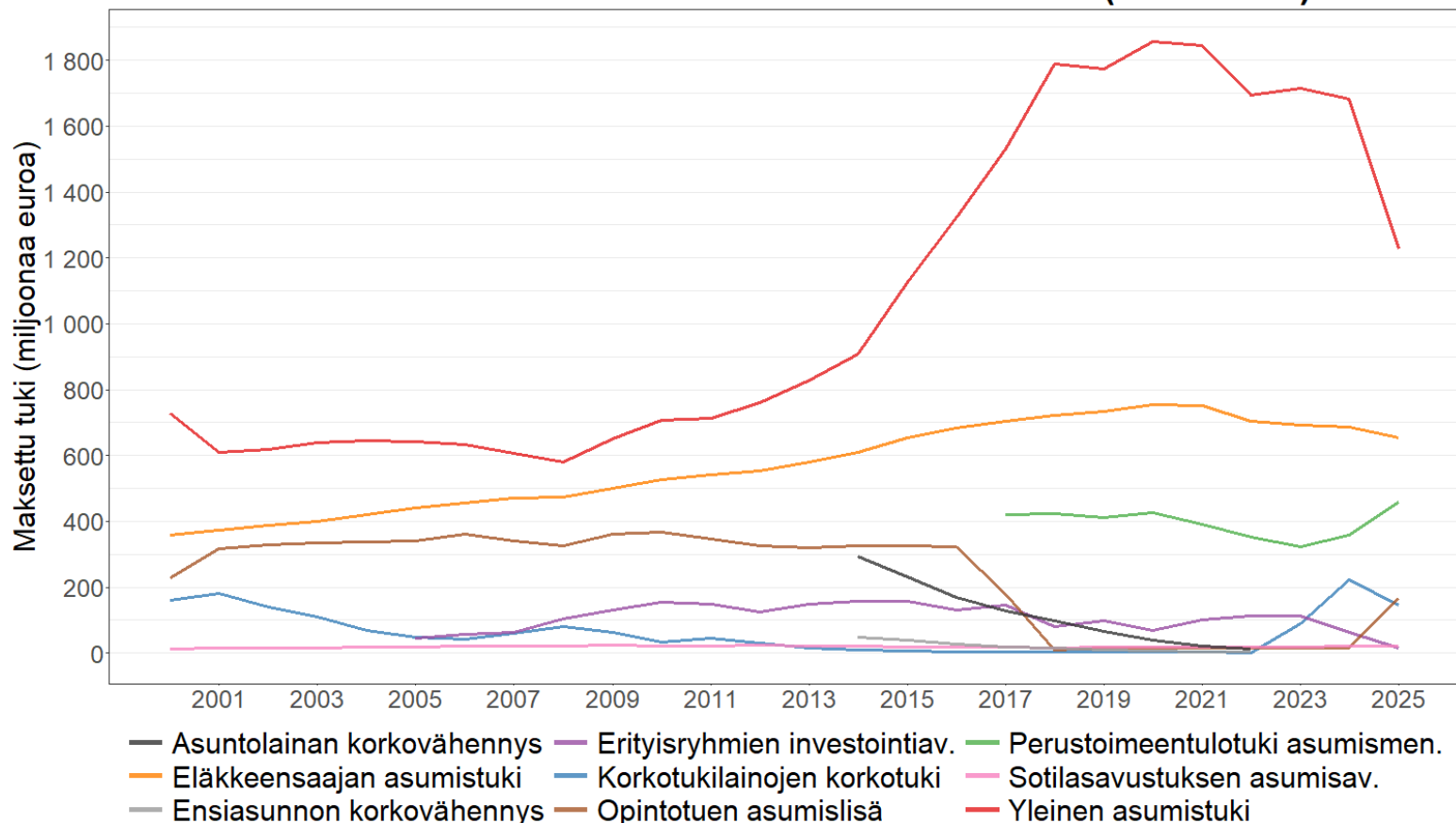
Yleistä asumistukea on maksettu selvästi vähemmän 2024 sosiaali- turvamuutosten jälkeen – perustoimeentulotukea kuitenkin enemmän

Tammi-elokuussa maksetut asumisen tuet sekä valtion ja kuntien
maksama perustoimeentulotuki
Lähde: Kela, tilastotietopalvelu

Asumisen kysyntätukia maksettiin 2025 yhteensä 2,5 miljardilla eurolla – korkotukea ja investointiavustusta 160 miljoonalla

Asumisen tukimuodot vuoden 2025 rahassa vuosittain (2000-2025)

Lähde: Kela, tilastollinen vuosikirja (2019, 2022), Kela, tilastotietopalvelu, Tilastokeskus, kuluttajahintaindeksi (2025), Valtiokonttori, Varke, Verohallinto (2022) sekä omat laskelmat

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet

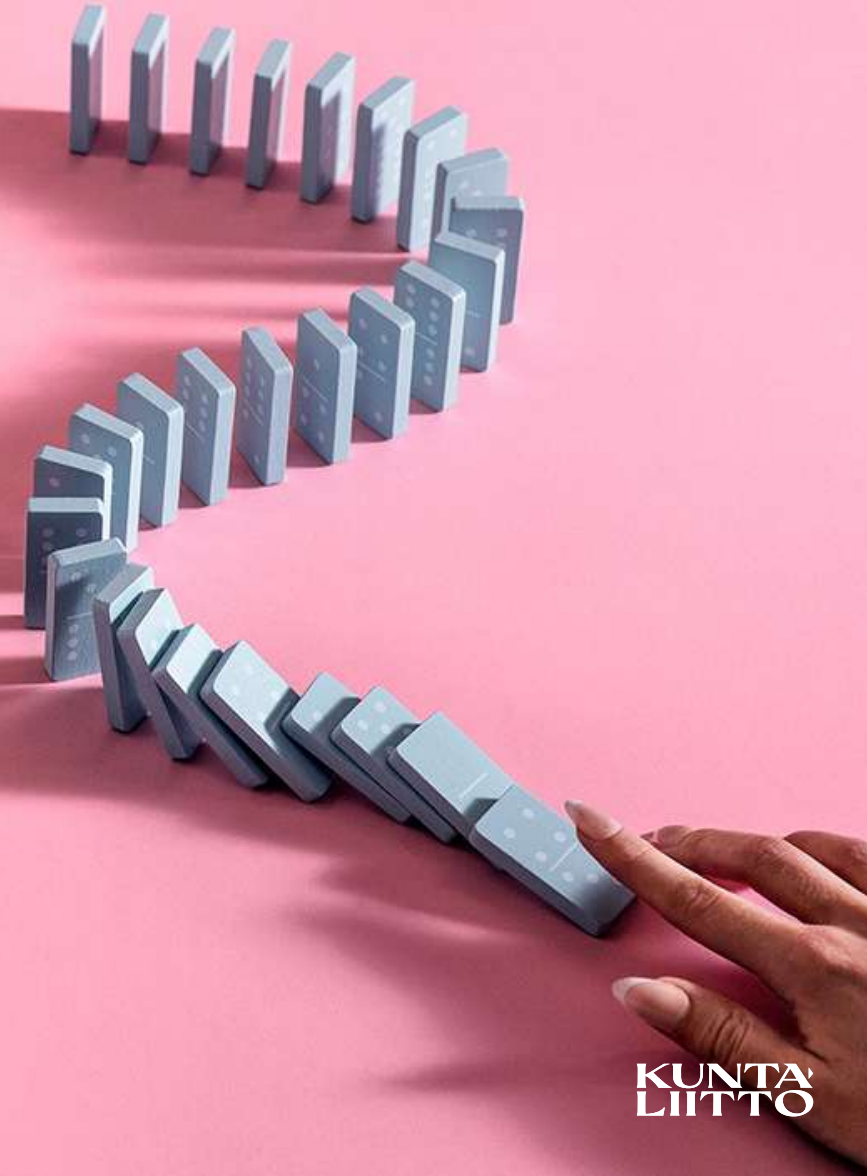
MAKSUTON

Taloustorstai EXTRA
24.9.2026 klo 14:30-16

Talousarviovalmistelun niksilaari

Ota haltuun parhaat vinkit talousarvion valmisteluun Kuntaliiton Olli Riikosen johdolla. Sopii sekä aloittelijoille uuden oppimiseksi että kokeneemmille kuntatalousammattilaisille opitun kertaamiseen.

<https://www.kuntaliitto.fi/tapahtumat/2026/taloustorstai-extra-talousarviovalmistelun-niksilaari-249-klo-1430-16>

Tervetuloa Kuntatalolle 30.9. keskustelutilaisuuteen tilintarkastuksen näkymistä

- Erityisesti tarkastuslautakuntien puheenjohtajille ja muille tilintarkastuspalveluiden hankkijoille ja käyttäjille
- Tilintarkastajan riippumattomuus?
- Tilintarkastuksen kilpailuttaminen?
- Tilintarkastajien riittävyys?
- Tilintarkastuksen laatu?

<https://www.kuntaliitto.fi/tapahtumat/2026/julkishallinnon-tilintarkastus-tienhaarassa>

Huom! Myös etäyhteyshmahdollisuus

MAKSUTON

Taloustorstai EXTRA

15.10.2026 klo 14:30-16

OKM:n valtionosuuksien ennustaminen

Ota haltuun valtionosuusjärjestelmän toisen osan, OKM:n valtionosuuden ennustaminen Kuntaliiton Olli Riikosen johdolla.

<https://www.kuntaliitto.fi/tapahtumat/2026/taloustorstai-extra-okmn-valtionosuuksien-ennustaminen>

15.-16.9.2027

Kuntamarkkinat ja Hyvinvointialuemarkkinat valtaavat Messukeskuksen

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteinen ammattitapahtuma järjestetään ensimmäistä kertaa 15.–16.9.2027

Messukeskuksessa. Perinteikäs Kuntamarkkinat saa rinnalleen entistä vahvemmin hyvinvointialueet, mikä näkyy uudessa nimessä – Kuntamarkkinat ja Hyvinvointialuemarkkinat.

KOULUTUSTARJONTAA AMMATTILAISILLE 2026

- ❖ Koulutusohjelmat
- ❖ Tapahtumat
- ❖ Webinaarit
- ❖ Tilinpäätöskoulutukset

FCG.

TAPAHTUMAT

- mahdollisuus verkottua

8.-9.10.2026
Helsinki + striimaus

Laskentafoorumi 2026

"Erittäin hyviä luennoitsijoita oli valittu!"

"Hyvin tauotettu ja koostettu kokonaisuus."

*"Kaikki toimi hyvin etäosallistujan
näkökulmasta. Kiitos!"*

10.-11.2.2027
Hämeenlinna

RAFO Rahoitus- ja johtamisfoorumi 2027

RAFO 40 vuotta
Rohkeus uudistua luovasti

*"Puhujat olivat hyviä ja aiheet oikeasti
ajankohtaisia."*

*"Timanttiset järjestelyt. Heittämällä
parhaimpia mitä hetkeen nähty."*

KOULUTUSOHJELMAT

- sijoitus omaan osaamiseen

24.9.2026 – 28.5.2027; vielä ehdit mukaan!
Kunta-alan laskentatoimen koulutusohjelma 2026
- 2027

*"Pidin siitä, että opetuksessa käytettiin
tosielämän esimerkkejä sekä tehtiin
harjoitustehtäviä opetuksen aikana."*

*"Aivan loistava paketti, tekniikka toimi joka
kerta, puhujat super hyviä :) Ei voi kyllin kiittää!"*

WEBINAARIT

- tilaisuus syventyä

- Taloudellisesti kestävämpi palveluverkko kuntaan
29.9. klo 16-19
- Kuntatalouden kirjanpidon perusteet ja sisäinen valvonta
30.9. klo 9–12 | tallenne
- Konsernitilinpäätöksen osaajaksi – perusteista vaativiin erityiskysymyksiin
7.-8.10. & 3.-4.11. klo 12 – 12; lounaasta lounaaseen
- Tekoäly taloushallinnon työvälineenä kunnissa
27.10. & 3.12. klo 9-12
- Kunta-alan arvonalisäverotuksen erityiskysymyksiä 2026
28.-29.10 klo 13 -12
- Kuntien ja hyvinvointialueiden talousraportoinnin ajankohtaispäivä 2026
5.11. klo 9-15 | tallenne ilmoittautuneille

TILINPÄÄTÖSWEBINAARIT

- ajankohtaista juuri tähän tilikauteen

- ❖ Ammatillisen koulutuksen tilinpäätöspäivä | 17.11.
- ❖ Kuntien ja hyvinvointialueiden osakeyhtiöiden tilinpäätöspäivä | 11.11.
- ❖ Kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöspäivät | 7.–8.1.2027

Seuraava Taloustorstai
26.11.2026 klo 9.30

Tervetuloa!

